

A biográfiai index műfajának
megújítási kísérlete a Magyar Életrajzi Kalauzban

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
2. A biográfiai index műfaji komplexusa.....	5
3. A Magyar Életrajzi Kalauz nemzeti digitális névkataszter.....	7
3.1 A Magyar Életrajzi Kalauz adatgyűjtési koncepciója	11
3.2 Az adattár szerkezeti felépítése.....	13
3.2.1 Törzsnévalak.....	14
3.2.2 Születési és halálozási dátumok.....	15
3.2.3 Születési vagy működési helyek.....	16
3.2.4 Foglalkozási adatcsoportok.....	17
3.2.5 Elismerések (Akadémiai tagság, kitüntetések).....	20
3.2.6 Névvariánsok.....	21
3.2.7 Adateltérések.....	23
3.2.8 Egyéb (kiegészítő) adatok.....	23
3.2.9 Hivatkozások.....	25
3.3 Visszakeresési lehetőségek.....	26
3.3.1 Névalakra történő keresés.....	27
3.3.2 Kronológiai szűkítés.....	28
3.3.3 Adatmezők szerinti leválogatás.....	30
3.3.4 Összetett (kombinációs) keresés lehetőségei.....	31
4. Magyar biográfiai indexek.....	33
4.1 Hungarika Névkataszter.....	34
4.2 Magyar Életrajzi Index.....	36
5. Külföldi biográfiai indexek.....	42
5.1 World Biographical Index.....	43
6. A Magyar Életrajzi Kalauz műfaji értékei és innovációi.....	46
6.1 Adatfeltárás horizontális terjedelme.....	46
6.2 Adatfeltárás vertikális mélysége.....	47
6.3 A foglalkozások hierarchikus jegyzéke.....	50
6.4 Saját építésű sajtó- és internetes segédadattárak.....	52
6.5 Források reprezentációja.....	53
6.6 Források frissessége.....	54
6.7 Sokszínű visszakeresési rendszer.....	55
7. Utószó	57
7.1 Felhasználási lehetőségek.....	57
7.2 Együttműködés, kapcsolatok.....	59
7.3 Összegzés.....	62
1. sz. melléklet: Hivatkozások jegyzéke.....	63
2. sz. melléklet: A Magyar Életrajzi Kalauz rekordszáma (1994 - 2013)	71
3. sz. melléklet: A Magyar Életrajzi Kalauz feltöltöttségének átvilágítása	72
4. sz. melléklet: A Magyar Életrajzi Kalauz forrásjegyzéke (2014.07.24.).....	73
5. sz. melléklet: A források területi és szakterületi tematikus mutatója.....	88

„Tetteid méltó célra irányuljanak, ám ne kérdezd, hogy befutnak-e a célba; legyen minden tettered minta és példa, nem pedig a célhoz vezető eszköz.” (Klein, 2008. 35. o.)

Szinnyei József, Gulyás Pál és Viczián János emlékére (Czigány, 1997)

1. Bevezetés

Mit keres az OTDK ifjú titánjai között egy – stílszerűen a Google-böngészőre gondolva – „koros króm”? Három évtizednyi kísérletem tárházának gazdag tapasztalatait kísérlem meg összefoglalni az eredmények tükrében. Elfogult vagyok a „Magyar Életrajzi Kalauz” nemzeti névkataszterrel szemben, de törekszem a szakmai objektivitás szempontjainak érvényesítésére. 1964-től 1993-ig éltem a kis kemenesaljai településen, a Weöres Sándorról nevezetes Csöngén. A kőszegi Jurisich Miklós Gimnáziumban érettségiztem és 1982 óta dolgozom a celldömölki városi könyvtárban, amely 1993-ban Kresznerics Ferenc nevét vette fel. A bibliotéka 2005 óta a Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár intézményegységeként működik, amelyet 2006 óta vezetek (KFK honlap, 2014).

1985-ben a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola történelem-könyvtár szakos első éves hallgatójaként, tanulmányi ösztöndíjra kezdtem el kicédulázgatni a különféle forrásokból a szülőföldemhez, Kemenesaljához kötődő személyek adatait. Pár alapmű feltárása után szembesültem azzal, hogy nagyon sok helyben nem vagy alig ismert emberre bukkantam. Meggyőződésemmé vált, hogy a gyűjtőkör szélesítésével érdemes teljes körű feltárást végezni. Lehet-e komolyabb szakmai és művelődéstörténeti kihívás egy információs szakember számára, mint hogy egyetlen korpuszban összegyűjtse mindazokat a személyeket, akik a magyar nép története során bármely vonatkozásban jelentőségre tettek szert illetve a különféle életrajzi adattárakban önálló címszóként megemlékezésre kerültek? Bár nem szakmai szempont, de talán joggal említem meg a cselekvő hazaszeretet hitet adó belső tüzét, amely nehéz, fagyos időkben meleget adott és irányt mutatott számomra.

Hosszú és rögzös, de szenvedélyesen gyönyörű és gyötrelmes volt az út az első katalóguscédulák rögzítésétől kezdve napjaink valós idejű internetes adatbankjának jelenlegi, 3.0-ás verziójáig (MABI honlap, 2014). Nem cserélném el semmiért, pedig láttam „királyi utakat” és tapasztalnom kellett reményt keltően indult nagyívű vállalkozások alkonyában szemlélni a hátrahagyott töredékeket... Könyvtári és kutatási, szervezeti-infrastrukturális háttér nélkül, valamint kizárólag munkaidőn kívüli, szabadidőben végzett munkával lehetetlen küldetésnek tűnt a kitűzött cél: a reprezentatív nemzeti digitális névkataszter létrehozatala.

Egy kezemen meg tudtam számolni azokat a könyvtári szakembereket, akik hittek a megvalósításban. Közülük elsősorban Dr. Murányi Pétert említhetem: ő publikálta az eddig egyetlen értékelő elemzést adatbankomról a magyar könyvtári szakirodalomban (*Murányi, 2001*).

Dolgozatomban támaszkodni fogok arra a tanulmányomra, amelyben a „Magyar Életrajzi Kalauz” első évtizedét foglaltam össze (*Németh, 1997*), kibővítve akkori szemléletemet az internetes információs erőter dinamikus fejleményeivel. Bízom abban, hogy tapasztalataim feljogosítanak a biográfiai index problematikájának áttekintésére és a nemzetközi illetve honi kezdeményezések kritikai elemzésére. Dolgozatomban e komplex, a magyar könyvtári gyakorlatban kevésbé ismert tájékoztatási forma tartalmi elemeire, koncepcionális összefüggéseire koncentrálok. Az elemzési szempontok során kalauzként használok a Hawaii Egyetem tanárának áttekintését az adatbázisokról (*Jacsó, 2005*).

Magyar vonatkozásban fontos alapvetés *Kégli Ferenc* (2005) bibliográfiája a helyismereti tájékoztatás életrajzi forrásairól illetve a 2013-ban, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének vándorgyűlésén az „Év fiatal könyvtárosa” díjban részesült *Zahuczky László* munkája (2013) az életrajzi adattárak összeállításának szerteágazó követelményrendszeréről.

A biográfiai index műfajának bemutatása során a szakirodalomban pongyolán definiált fogalom sokrétű problematikáját veszem górcső alá. A külföldi és magyar biográfiai indexek reprezentánsainak áttekintését követően összehasonlító elemzések kerülnek sorra hazai (a Petőfi Irodalmi Múzeum által gondozott Magyar Életrajzi Index (*MÉI honlap*, 2014) Hungarika Névkataszter (*Kovács, 1990*) és a nemzetközi World Biographical Information System (*WBI leírás*, 2014) példák alapján. Külön egységet szentelek a Magyar Életrajzi Kalauz történetének: a forrásfeldolgozás filozófiájának és mikrostruktúráinak, az adatszerkezetek kérdéskörének, valamint a számítógépes feldolgozás architektúrájának – mintegy innovatív válaszadási kísérletekként a műfaji problémák feloldására. Kitérek a reprezentatív nemzeti digitális névkataszter sokoldalú felhasználásának lehetőségeire, majd jelzem a fejlesztés irányait: a feltárás következő lépcsőit; a visszakeresés hatékonyságának fokozására szolgáló programozási algoritmusokat és az együttműködésnek mint a szakmai zárványból való kitörés eszközének lehetőségeit.

Szembesültem azzal, hogy szakmai kommunikációs gettó vesz körül, amelynek vannak informális, de annál fájóbb és formális, dokumentumokkal igazolható vetületei. Az előbbi sebeit nem kívánom nyilvánosságra hozni. Az utóbbiakat illetően azonban tanulságos felidézni néhányat a szakmai közvélemény meg(nem)nyilvánulásából.

1) A könyvtárosok levelező listáján, a KATALIST-en 2001. szeptember 5-én tettem közzé híradást (*Németh, 2001*) a Magyar Életrajzi Kalauz adattárának internetes elérhetőségéről és ingyenes hozzáférést kínáltam meghatározott időszakra, kérve a kollégák véleményét. A lista rendszeres olvasójaként, látva a néha végtelenített polémiákat, nem volt túl jó érzés, hogy még véletlenül sem érkezett egyetlen reagálás sem...

2) A szombathelyi Berzsenyi Dániel Könyvtár új székházába költözésekor fontos forráskiadványt jelentetett meg (*Nagy, 2002*), amelynek fejezetét képezte a „Vas megye könyvtárügye 1980-2000” című, 991 tételes bibliográfia. Ebben bárki hiába keresne egyetlen árva publikációt a Magyar Életrajzi Kalauzról, mert – mivel nem része a Vas megyei könyvtárügynek – nem találna... Talán érdemes néhány olyan publikációra felhívni a figyelmet, amik helyet kaphattak volna az összeállításban (*Pósfai, 1992; Németh, 1994; Németh, 1997*)

3) A Nemzeti Digitális Adattár Névtér Munkacsoportja által összeállított tanulmányban (*Berke, 2004*) a személynév adattárak áttekintésekor a Magyar Életrajzi Index és a Hungarika Névkataszter mellett nem került megemlítésre a Magyar Életrajzi Kalauz, amely egyenrangúnak tekinthető velük. Berke Barnabásné azzal indokolta a mellőzést, hogy üzleti vállalkozásokat nem óhajtottak számba venni. Ezt nem jelezték a tanulmányban és vállalkozásomra azért volt szükség, mert mögöttem nem állt szervezeti háttér...

Dolgozatom utószavában a biográfiai index, mint korszerű, integratív tájékoztatási műfaj széleskörű alkalmazásának lehetőségét és feltételeit veszem számba. Kísérletet teszek a biográfiai hálózati együttműködési modell gondolatának felvetésére, amely paradigmátikus váltást jelentene a jelenleg létező gyakorlathoz képest, és nyílt rendszerként hosszú távon szolgálhatná a magyar könyvtár- és tájékoztatásügy érdekeit, valamint a webes és nyomtatott források magyar biográfiai univerzumának mérvadó iránytűjeként is funkcionálhatna.

2. A biográfiai index műfaji komplexusa

A könyvtári tájékoztatási rendszerek tipizálása alapján alapvetően öt tárolási és visszakeresési alternatív megközelítés alkalmazható (*Horváth, 1972. 75. o.*):

- tárgyi szempontú
- topográfiai
- kronologikus

- szemantikai
- nominális, „személyi” alapozású.

A tényekre irányuló referenz kérdések egyik leggyakoribb típusa a személyekre vonatkozó megközelítés. A biográfiai tájékoztatás a fenti szempontok közül nem csupán az utolsóhoz sorolható, hanem a többi is magában hordozza: egy személy tevékenységét földrajzi térben, időkoordináták között végzi és életműve tárgyi szempontú megközelítést is generálhat. Az életrajzi tájékoztatás speciális műszere a biográfiai index. E feltérítési módszer jelentősége folyamatosan nő az életrajzi források bővülésével. Hitem szerint műfaji sajátosságai és reprezentativitása révén integratív funkciót tölthet be a biográfiai forrástájékoztatásban.

E jelentős szerephez képest műfaji kereteinek meghatározása meglehetősen elnagyolt. Jellemző, hogy a talán legteljesebb, könyvtári és információs tudományok körét felölelő online szótár (ODLIS, 2014) önálló címszóként nem is jelöli. A gyakorlati tapasztalatok alapján szűken értelmezett definíciója így összegezhető: a személyek azonosításához szükséges adatok mellett jelzi a források körét, ahonnan bővebb információ nyerhető. Klasszikus értelemben, lecsupaszítva tehát a néven kívül a születési és halálozási adatok, a foglalkozás és a hivatkozások alkotják a biográfiai műfaj gerincét. A nyomtatott, egy dimenziójú művek korában kialakult terminológia alapján számos nemzeti és nyelvi biográfiai index látott napvilágot (Schmidmaier, 1997) és az 1950-es évek végén Magyarországon is felmerült ezen életrajzi adattár létrehozásának igénye (Szentmihályi, 1958) biobibliográfiai dokumentációs szolgálatként. Az „Index Biograficus Hungaricus” eredetileg semmiféle térbeli és időbeli korlátozást nem tartalmazott, de a hungarika-program keretében csak az 1880-tól napjainkig terjedő időszak külföldi (határokon túli) magyarságának regisztrálása indult meg az Országos Széchényi Könyvtár műhelyében „Hungarika Névkataszter” elnevezéssel. Külön elemzés tárgya, hogy az ilyen módon jelentősen leszűkített értelmezésű és hatókörű csonka magyar nemzeti biográfiai index jogosan használta-e a teljes névkorpusz „Index Biograficus Hungaricus” elnevezését? Legújabbán Kovács Ilona friss interjújából értesülhettünk a vállalkozás aktuális fejleményeiről és reményeiről (Hajnal Ward, 2014).

A magyar nemzeti biográfiai index tehát szakmai berkekben az OSZK-beli „Hungarika Névkataszter”, a Petőfi Irodalmi Múzeum „Magyar Életrajzi Index”-e, valamint a Magyar Biográfiai Index Bt. „Magyar Életrajzi Kalauz”-a révén a múlt évezred utolsó évtizedétől kezdett körvonalazódni.

A külföldi életrajzi indexek közül hosszú múltra tekinthet vissza az osnabrücker Biblio Verlag gondozásában 1973 óta megjelenő „Index bio-bibliographicus notorum, hominem” (közismert rövidítéssel: IBN) című vállalkozás, amely immár szintén adatbázisként érhető el. (Datenbank, 2009) A Gale Publisher 1975-ben elindított „The Gale Biographical Index Series” című kiadványsorozata „Biography and Genealogy Master Index (BGMI, 2014) néven fut tovább, ami funkcióbővítést jelez a genealógiai kutatás irányába. Végül, de nem utolsósorban a műfaj két klasszikus reprezentánsa: a Wilson Kiadó „Biography Index”-e, valamint a Saur Verlag „World Biographical Information System” néven futó adatbankja.

A korszellemnek megfelelően ezek az adattárak egyre inkább kizárólag online érhetők el részben az adatmennyiség, részben az azonnali frissítési / bővítési lehetőségek miatt. Ezzel párhuzamosan azonban nem (vagy csak részben) valósult meg a biográfiai index műfajának a táguló lehetőségekhez történő adaptálása. Az azonos nevű személyek megkülönböztetése egyre mélyebb adatstruktúrákat követel(ne), amit technikailag a visszakeresés korábban elképzelhetetlen variabilitása és gyorsasága is támogatna.

A Magyar Életrajzi Kalauz széleskörű, rendkívül gazdag adatfelvételi módszere a kezdetektől a széles sávú adatbányászati technológia filozófiájára épült, ezáltal harmonikusan ki tudta használni az informatikai fejlődési trendeket és lehetőségeket. A biográfiai index legjobb hagyományaira épülő kezdeményezésem ennek révén egyúttal ki tudta tágítani annak műfaji határait és sikerült megújítani szolgáltatási minőségét. Dolgozatom 6. fejezetében tételesen is bizonyítani fogom állításaim igazságtartalmát.

3. A Magyar Életrajzi Kalauz nemzeti digitális névkataszter

Sokan megfogalmazták, hogy a „gőzhangya”- típusú bibliográfusok kora lejárt, de az elkoptatott szlogen igazságtartalmát nem szokták górcső alá venni. Azt tapasztaljuk a világban, hogy személyes elkötelezettség és kockázatot sem nélkülöző áldozatvállalás nélkül egyetlen fontos ügy sem valósulhat meg. A finanszírozás-alapú projektszemlélet rengeteg félkész, torzóban maradt nemzeti adattárat eredményezett, amelyek fenntartása és fejlesztése a pályázati futamidő lejárta után nem volt biztosítható a gesztor intézmények költségvetéséből.

A magyar életrajzi források feltárásának folyamatát a dolgozatom bevezetésében tanulmányi ösztönzésen túl ösztönözte az a rendszerváltás folyamatával szinte szinkronban haladó és egyre gyorsuló folyamat a magyar könyvkiadásban, amely az életrajzi adattárak

rehabilitációs újra felfedezésével járt együtt. A személyiség kitüntetett fontossága illetve a lokálpatriotizmus a polgári kultúra jellemzői közé tartoznak és az elmúlt negyedszázadban nemzeti és regionális/lokális helytörténeti művek tömege látott napvilágot. Egy tanulmány szerint „ha megvizsgáljuk a Magyarországon megjelent lexikonok és más életrajzi források számát, azt tapasztaljuk, hogy 1767-2006 között 1556 kötet jelent meg. Ezek 26,4%-át 1945-ig adták ki, míg 1945-1990 között 44,5%-a, a rendszerváltást követő 16 évben pedig közel 29,5%-a jelent meg” (Nagy, 2008. 225. o.). Az érdekes statisztikával kapcsolatban érdemes felidézni, hogy a Magyar Életrajzi Kalauz forrásai között az 1971-1985 közötti időszakból 27, az 1986-2000 évkörökben 218, míg 2001 és 2013 között 268 forrást tartunk számon (Forrásévek, 2014). Adataink rímelnék az átfogóbb elemzés arányaira és aláhúzzák a biográfiai források jelentőségének fokozódását. A számszerű bővülés egyúttal jellemzően a források minőségének javulását is eredményezi.

A dinamikusan növekvő forrásbázis kezelésére „az információ-kínálatban eligazodni segítő intelligens útmutatók elkészítése sürgető szükséglet”- hangzott el Robert Funk „A könyvtárak szerepe a következő században” című előadásában (Kiss, 1996. 14. o.). A könyvtáros hagyományos szerepkörét felváltó hálózati navigátor (networker) alaptevékenysége „a források felderítése és a felhasználók útbaigazítása a hálózat útvessztőiben. (...) Az elektronikus könyvtár már feltételezi a rendszerezés, a katalogizálás, az adatbázis jelenlétét és nem feltétlenül kell teljes elektronikus szövegeket tárolnia.” (Tószegi, 1995) Ez a „gate-keeper”-kalauz mentalitás meghatározó a 21. században a digitális forrásokon alapuló könyvtári tájékoztató tevékenység végzése során.

Adattárunk nem titkolt célja, hogy információs minőségi igényfejlesztést szeretne megvalósítani a hagyományos (nyomtatott) illetve a digitális (virtuális) információhordozók tekintetében a korszerű internetes technológia alkalmazásával. Ezzel egy olyan ezredfordulás, digitális kulturális gigatrendet szeretne képviselni, aminek fontos jellemzője: „az információs szuper-autósztrádán integrálódás megy majd végbe a kulturális örökség és az informatika között” (Rózsa, 1995. 11. o.)

Az adatbázisok tipológiai szempontból két fő kategóriába sorolhatók: léteznek első-sorban tényadatokat tartalmazó, ún. faktografikus adatbankok és bibliográfiai adattárak. E jellemző profilok mellett számos köztes típus alakult ki. A „Magyar Életrajzi Kalauz” is átmeneti műfajt képvisel, mert faktografikus jellegét a hivatkozási adatsorok és a belőlük kinyerhető bibliográfiai csomópontok oldják illetve emelik mindkét kategória tájékoztató eszközévé.

Ezt az integráló jelleget adatbázisunk címében is tükrözzük, ezért a nemzetközi „biográfiai index” terminus technicus helyett választottuk az „életrajzi kalauz” elnevezést.

Az 1985-ben még katalóguscédulákra kezdtem el írni az adatokat. A jelenlegi 16 kereshető szempontnak meghatározott helye volt, hogy az egyes adatszoportok elkülönüljenek egymástól és ez nagyon megkönnyítette a későbbi tömeges számítógépes rögzítés munkáját.

A következő nagy lépés a számítógépes platformra történő áttérés volt. Ennek anyagi háttérét a Lakitelek Alapítvány pályázatán elnyert összeg képezte, amelyből egy korszerű számítógépet tudtam vásárolni. Ezután kidolgoztam a cédulák számítógépes konvertálásának elveit, amelyek alapján a szombathelyi Thália Soft Kft. ügyvezetője 1994 nyarán megírta a feltáráshoz szükséges COBOL-programot. Ősze László azóta is szívügyének érzi a Magyar Életrajzi Kalauz számítástechnikai fejlesztését, immár az SQS2001 Kft. informatika üzletágának vezetőjeként. A retrospektív cédulakonverzió, a folyamatos bővítés és a Nemzeti Kulturális Alapprogram rövid ideig létező „Digitális Kultúra” Kollégium adatrögzítési támogatásával az ezredfordulóra sikerült áttörni a bűvös százezres „álmohatárt”.

1998. május 28-án került bejegyzésre a Cégbíróságon a MABI Magyar Biográfiai Index Betéti Társaság, amely megteremtette a Magyar Életrajzi Kalauz gazdasági társaságként történő működtetésének háttérét. 1999. november 2-án az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottságának ifjú kutatók bemutatkozását lehetővé tevő konferenciáján számoltam be reprezentatív nemzeti digitális névkataszter eredményeiről. Fontos állomást jelentett a cég hivatalos rövidítéséből képzett www.mabi.hu domain regisztrációja 1999. november 10-én. A névválasztás kapcsán több motívum is szerepelt a döntés háttérében. Mindenképpen rövid, maximum 4 karakteres címet szerettem volna. Tisztázni kellett a névhasználat jogát az Országos Mezőgazdasági Könyvtárral, amely az 1960 óta kiadott „Magyar Mezőgazdasági Bibliográfia” (rövidítése: MABI) tekintetében nem védte le az elnevezést, így nem formálhatott jogot hozzá. A rövidítésnek volt egy történelmi előképe: az 1927 és 1948 között működött Magánalkalmazottak Biztosító Intézete ismert társadalombiztosítási intézmény volt.

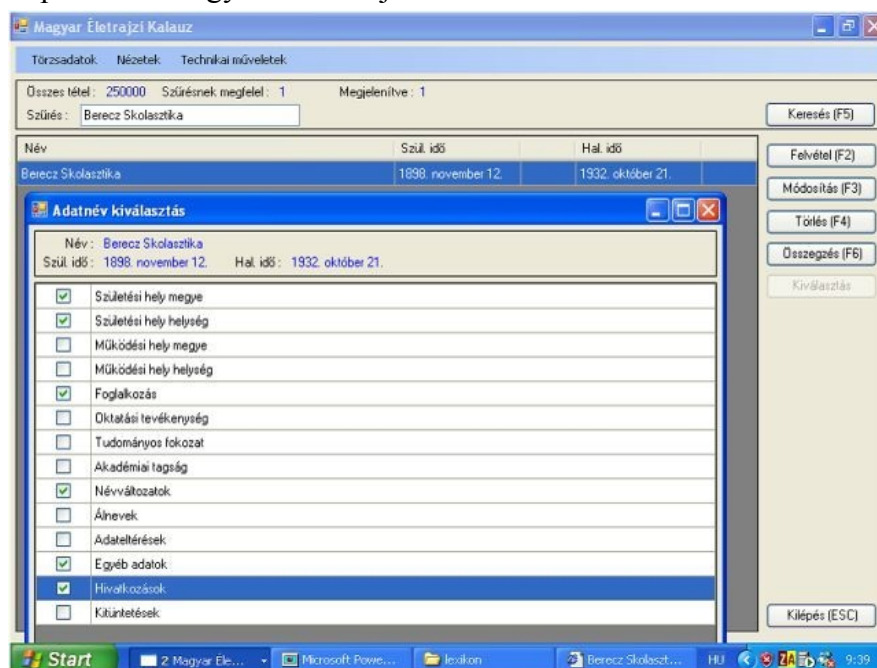
A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma „Magyar Millennium” programjának támogatásával 2000 májusában jelent meg a 114759 személyt tartalmazó CD-ROM (*Németh, 2000*).

2001. január 1-től a könyvalapú információk lassúsága és korlátozottsága miatt elkezdtem három napilap: a Magyar Nemzet, a Népszabadság és a Nemzeti Sport feldolgozását a halálozások és a kitüntetések karbantartására MÉKSAJT forrásjelzéssel.

Ekkor már gőzerővel zajlott az adatbázis internetes elérhetőségének biztosítása, hogy a CD megvásárlói a mindenkori legfrissebb adatokhoz minél gyorsabban és kényelmesebben hozzáférjenek. Ez egyúttal az adatbank programjának modernizálását is szükségessé tette: áttértünk a MySQL platformfüggetlen relációs adatbázis-kezelő szoftver alkalmazására. 2001 októberétől előfizetőink már az internetes adatbázisban (is) végezhatték kereséseiket. 2001. november 10-én a szombathelyi Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtárban az MTA-VEAB által szervezett konferencián bemutattam az adatbázis legújabb innovációit.

Időközben 2001 szeptemberétől a Magyar Soros Alapítvány pályázati támogatását nyertem el a Kresznerics Ferenc Könyvtár nevében pályázva az életrajzi adatbank fejlesztésére. A keretből a könyvtár 2 korszerű számítógépet tudott vásárolni, valamint egy éves időtartamra kaptam napi 2 óra munkaidő-kedvezményt, amelynek ellenértékét a könyvtár kapta meg. Ezalatt összesen 60.000 új illetve módosított tétel rögzítését teljesítettem.

A pályázati forrásokból származó támogatásoknak köszönhetően intenzív rekordgyarapodás történt: 2007 októberében, a Celldömölkön megrendezett Vas Megyei Könyvtári Napon már a negyedmilliós újabb álomhatár eléréséről számolhattam be:

A 250000. rekordot a saját fejlesztésű, Kemenesaljai Életrajzi Lexikonból (*Berecz Skolasztika* szócikke, 2007) rögzítettük. Ez a gesztus tisztelgés volt a helyi adattárak előtt illetve utalt a fejlődés egyik irányaként az internetes életrajzi források kanalizálásának feladatára.

1. sz. kép: Berecz Skolasztika adatainak rögzítése

2007. január 1-től egy újabb kiegészítő adattár kezdte meg működését, mert a napilapok egyre korlátozottabban voltak képesek a halálozások és kitüntetések dokumentálására illetve az utóbbiaknál sok esetben eleve honlapjaikra irányították az érdeklődőket.

A MÉKADAT ezeket a forrásokat tárta fel, valamint az internet monitorozásával megpróbálja a névkorpuszhoz a halálozási információkat hozzárendelni. Ezen túl pl. az akadémiai tagság illetve a megszerzett tudományos fokozatok dokumentálásának fontos eszköze.

Ezzel egy időben zajlott egy forradalmi jelentőségű technológiai váltás előkészítése. A celldömölki Kábeltelevízió Kft. révén 100 Mbit/sec sávszélességű internetes hozzáférést kaptam, amelyre alapozva kiépítettünk egy biztonságos VPN (Virtual Private Network) csatornát a szerverhez. 2008-tól a felvitt adatok azonnal kereshetővé váltak. Ezzel számos adminisztrációs teher és adatkonvertálási hibaforrás lehetőségét küszöböltük ki.

Az adatrögzítés eredményei és a számítástechnikai fejlesztések mellett – a kommunikációs bezártság dacára – számos együttműködési programban vettem részt, amelyek tágították látókörömet, erősítették kapcsolatrendszeremet. Ezekre dolgozatom hetedik fejezetében, az utolsó Magyar Életrajzi Kalauz jövőjét taglaló részében fogok részletesen kitérni.

3.1 A Magyar Életrajzi Kalauz adatgyűjtési koncepciója

Célunk: a biográfiai index műfajának kereteit lehetőségeink szerint maximálisan kihasználva és bizonyos vonatkozásokban megújítva összegyűjteni mindazon személyeket, akik a magyar nép történelme során az élet bármely területén jelentőségre tettek szert illetve az életrajzi adattárakban önálló címszóként vagy adatsorként megemlítésre kerültek. A „Magyar Életrajzi Kalauz” e teljességre törekvő adatgyűjtési filozófiája **négy, egymáshoz szorosan kötődő vonatkozásban is gyökeres szakítást jelent az életrajzi jellegű művek eddigi gyakorlatával.**

1) Időben a magyar történelem egészére kiterjed, ezáltal ötvözi a klasszikusan értelmezett, lezárt életpályákat tartalmazó életrajzi lexikonokat és a „Ki kicsoda” típusú kortárs lexikonok anyagát. Három évtizedes gyakorlatunk alapján a két alapváltozat közötti átmenetből óhatatlanul keletkező hiányokat jelentősen sikerült csökkenteni a széles merítésű forrásbázis; a legfontosabb sajtóanyagokat 2001 óta feltáró, jelenleg mintegy 5700 tételes „MÉK Sajtóadattár” (MÉKSAJT, 2014) valamint az internetes forrásokat 2007 óta folyamatosan, rendszeresen pásztázó, közel 2250 tételre rúgó „MÉK internetes adattára” (MÉKADAT, 2014) segítségével.

2) Térben a mindenkori történelmi Magyarországon születetteket és a világon bárhol élő magyar származásúakat / nemzetiségűeket is gyűjtőkörébe tartozónak érzi befogadó jellegű adattárunk. Az utóbbiak tekintetében számos problémaforrás merül fel, de a vitás esetek számát radikálisan csökkenti a feldolgozott forrásaink által elvégzett előzetes szelekció. E kritérium átvezet bennünket adatgyűjtési módszerünk harmadik pilléréhez.

3) Adatfelvételi filozófiánk alapján a forrásokba felvett személyek esetében külön szelekciós technikát nem alkalmaztunk. Ebben minden eddigi hasonló jellegű kezdeményezéstől markánsan különbözik digitális panteonunk. Meggyőződésünk, hogy ha egy forrás feltárásakor nincs jogunk felülbírálni a művet összeállítók szerkesztési kompetenciáját. Etikai aggályok is felmerülnek: milyen szempontok és logika alapján dönthető el, hogy a forrásban szereplő személy méltó-e arra, hogy rögzítsük az adatait? Sokkal egyértelműbb az életrajzi dokumentációs vagyont feltáró tevékenységünk, ha az önálló szócikkkel vagy adatsorral szereplő személyeket teljességgel beépítjük adatbázisunkba. Kiváló példa szemléletünk alkalmazására a Béke poraikra... című II. világháborús emlékkönyvsorozat három kötete. Az adattömeg mögött internetes adattár (*Hadifogoly adatbázis*, 2014) áll, így felmerül a kérdés: mi szükség a duplikált feldolgozásra? A veszteséglista honlapján csak név illetve születési év-hónap-nap és anyja neve opciókra lehet keresni. Könnyen eldönthető, hogy a Magyar Életrajzi Kalauzban e forrásfolyam tekintetében végrehajtható születési helyre, valamint halálozási évre / hónapra / napra vonatkozó lehetőségek jelentenek-e értéktöbbletet az eredeti forráshoz képest? Ekkor még meg sem említettük a kronológiai szűkítés tág lehetőségeit illetve a forrás pontosításának problematikáját, amely már a következő, negyedik pillér alapvetése.

4) A források egyes adatmezők esetében (pl. születési helység) azok deskriptor-szótárainak szűrőjén mennek keresztül, ami problémák esetén gyakran a források felülvizsgálatát eredményezi. Az előző pontban említett forrásból került felvételre Szabó András (1921-1944.10.14.), aki az adatbázis hivatalos (kereshető) adatlapja (*Szabó András adatlapja*, 2014) szerint Ilosvabalassán született. Még hasonló nevű települést sem tudtunk beazonosítani rendszerünkben, ezért az eredeti forrásig nyúltunk vissza, azaz a veszteségi kartont néztük meg:

1.	Családi és utóneve:	Szabó András	2.	Csapatnév:	18. gy. e.	4.	Rendfokozat:	orv.
3.	község, város:	Ilosvabalassa	3.	Állománytétel:	18. 11. 26.	7.	Atyjának	
5.	Születési járás (Budapest kerület):	Károli	6.	Születési év:	1921	8.	Születésnapjának helyi kora	
	megye (kapitány, születési hely):	Atyja József	9.	Házastársának helyi kora				
10.	Legközelebbi hozzátartozójának neve, lakóhelye és lakcíme:	Szabó András, Koksóbaksa, Abony	12.	Anyagi száma:				
11.	Gyermekeinek neve és születési éve:		13.	Vallása:	rom. kath.	14.	Foglalkozása (állása, alkalmazása):	fordító
15.	Udmanysági szám:	21.932	16.	Síjít iktatószámok (*)				
17.	Életrajzi, mikor, hol (év, hó, nap):	1944. 8. 14. - 1945. 1. 15. Budapesti katonai kórház	18.	Meghalt, mikor, hol (év, hó, nap):				
19.	Eltemetve, mikor, hol (év, hó, nap):	1945. 1. 15. Budapesti katonai kórház	20.	Megbeszélve, mikor, hol (év, hó, nap):				
21.	Hadifogságba jutott, mikor, hol (év, hó, nap):		22.	Elhunyt, mikor, hol (év, hó, nap):				
23.	Sérült, mikor, hol (év, hó, nap):		24.	Beteg, mikor, hol (év, hó, nap):				

2. sz. kép: Szabó András (1921-1944) veszteségi kártyája

Egyértelműen, hogy korabeli kézírással az Ilosvabalassa bejegyzés át lett húzva és a ténylegesen létező Koksóbaksa település szerepel a lapon. Eldönthetetlen, hogy mit nézett, aki rögzítette az adatokat? Sor kerül-e valaha a téves adatok korrekciójára? Csak a nyomtatott forrásban felbukkanó probléma felmerülése esetén néztünk az adatok mögé, de mennyire megbízható az adattár egésze és mit várhatunk a cirill betűs transliteráció esetén?

A fentihez hasonló gyöngyszemek tömegét lehetne felhozni indoklásul adatkezelésünk jogosságának bizonyítására, de itt csak az általunk alkalmazott módszer jogosságát és hatékonyságát szerettük volna felvillantani. A dolgozatunk egyes részeihez illeszkedő változatos példákat az adott tartalmi kontextus elemzése során fogjuk bemutatni.

3.2 Az adattár szerkezeti felépítése

Az elsődleges besorolást jelentő törzsnévalakon kívül 16 adatmező szolgál az adatok minél sokoldalúbb feltárására. Egy adatsor van, amit utólag joggal hiányolok: a halálozási hely. Induláskor, a személyek azonosításához szükséges adatok meghatározásakor elégségesnek tűnt a halálozási időpont felvétele, később pedig már nem vállalkozhattam a halálozási hely pótlására. A többi keresési lehetőség vélhetően bőven ellensúlyozza ezen adathiányt.

„A Magyar Életrajzi Kalauz indexnyelve ellenőrzött, posztkoordinált és döntő mértékben a feldolgozott dokumentumok szövegéből származtatott kifejezéseket tartalmaz” (Németh, 1997. 361. o.). A különböző történelmi korokban eltérő forrásfeltárási módszerek révén ugyanazokat a fogalmakat számtalan variációban találunk meg, amelyek egységesítése nélkül az egyre hatalmasabb anyagban esetleges keresési stratégiákra kényszerítenénk a

felhasználókat. Az indexnyelv alkalmazási hatékonyságát alapvetően két tényező határozza meg: az indexelés alapossága (azaz a témák száma), valamint az indexnyelv kifejező ereje, tehát a témák pontos leírása. (*Van Rijsbergen*, 1987. 29. o.) E kettős követelmény érvényesítése érdekében a forrásokhoz kötődő szöveghűség helyett az analitikus feltárássra épülő alaposságra és minél teljesebb pontosságra helyeztem a hangsúlyt.

Rendszerelméleti közhely, hogy a legegyszerűbb dolgokat lehet talán a legnehezebben megvalósítani, mert a bonyolult megközelítések számára sokkal inkább állnak rendelkezésre megfelelő számú és minőségű algoritmusok.

„A digitális magyar névkataszter széles merítésű forrásbázisa lehetővé teszi az adattárak információs anyagának pontosítását, az adott személy működési területén legmagasabb relevancia-fokkal rendelkező kézikönyvek révén pedig finomra hangolását.” (*Németh*, 1997. 362. o.)

3.2.1 Törzsnévalak

A felvétel alapja az alapvető források (pl. Magyar életrajzi lexikon) feldolgozása során tapasztalt névalak. A forrásbázis bővülésével gyakran előfordult, hogy az illető neve más formában szerepelt címszóként. Ha következetesen az új névalak fordult elő, akkor azt emeltük a törzsnévalak rangjára és a korábbi verziók a „Névváltozatok” adatmezőben kerültek feltárássra. A besorolásnál tehát a források névhasználata az elsődleges. Első hallásra szentségtörésnek tűnhet ez a módszer a lexikográfiai hagyományban bevett gyakorlatnak számító leánykori név alkalmazását preferáló asszonynevek esetében. Ha adott forrásban asszonyneven található meg, akkor miért kellene leánykori néven szerepeltetnünk?

A különféle névformák, mint besorolási adatok kérdése rengeteg problémát okozhat. Egy empirikus analízis (*Strunk*, 1991) „tíz fő problémátípust különít el, amelyek variálódásokat idéznek elő a következőkben: (1) az azonosításhoz szükséges kiegészítő adatok, (2) összetett rendszó, (3) a név teljessége, (4) latin betűre való transliteráció, (5) a szó- és szótagírások átírási módja (kínai, koreai stb.), (6) nem invertált névelemek, (7) egy személy többféle névalakjának egyenrangú használata, (8) névváltozás, (9) az egyéni nevet kiegészítő információ (nemesi, vallási neveknél), (10) egyéb formai jellegű problémák.” (*Dudás*, 2005. 424. o.)

A FRAR (Functional Requirements of Authority Records) rendszerhez „készülő modell figyelembe veszi majd az információszerzés filozófiájában bekövetkezett nézet-

váltást is, melynek következményeként elmozdulás történt: egyfelől a korábbi, egyetlen, globálisan alkalmazható „egységesített” forma elvétől a többféle, egyenrangú formák használatának bevezetése felé; másfelől a besorolási rekordok fizikai cseréje helyett inkább azok intellektuális tartalmának megosztására való törekvés került előtérbe” (Dudás, uo. 411-412. o.)

Szabványok tömege érinti a névalak kiválasztásának szabályait. A bonyolult kérdéskör ortodox kezelését relativizáló számítógépes környezetben egyetértek Ungváry Rudolfnak a nemzeti névtér értelmezési keretében a kitüntetett névre vonatkozó definíciójával: „Ez a név csak annyiban kitüntetett, hogy jelzi, ehhez kapcsolódnak az előfordulásra, illetve a fogalomra vonatkozó adatok, melyek az összes többi névalakra is érvényesek. Nem következik belőle a névhasználatra semmi, tehát az sem, hogy bárki felhasználónak ezt a nevet kellene előnyben részesíteni. Csak azt jelzi, hogy a nemzeti névtérben az előfordulás, illetve fogalom minden névre közös tulajdonságai a felhasználó számára tájékoztatásul ehhez kapcsolódnak.” (Ungváry, 2012. 323. o.)

A „Magyar Életrajzi Kalauz” törzsnévalakja semmiféle kiegészítő elemet (nemesi előnév stb.) nem tartalmaz. Új név rögzítése előtt először ebben a mezőben kontrolláljuk, hogy az adott személy szerepel-e már a rendszerünkben, majd ennek hiányában a „Névváltozatok” mező összes számba jöhető keresési variánsát futtatjuk le. Adatrögzítő modulunk a nyilvános keresőfelületnél is gazdagabb kontroll kereséseket tesz lehetővé.

A duplikátumok detektálásának folyamatára kiváló korrekciós lehetőséget biztosít „A magyarság évfordulónaptára” (Évfordulónaptár, 2014) című összeállítás, amely a „Magyar Életrajzi Kalauz” univerzumának egyik leghasznosabb, felhasználók által közkedvelt „mellékterméke”. Az időkoordinátákra szűkített leválogatás során az egymástól távoli betűtartományokban szereplő azonos személyek kiszűrhetők és az évfordulónaptár ezáltal hosszabb távon is hasznos eszköze az adatbank korrekciós mechanizmusainak és folyamatos tisztításának.

3.2.2 Születési és halálozási dátumok

Mindig az általunk elérhető legpontosabb időpont megadására törekszünk. Eltérő dátumok esetén a születési és a halálozási adatsor vonatkozásában is az „Adateltérések” mezőben közöljük az eltérő időpontot a forráskód jelzésével. A rekordok kiegészítő jelet tartalmazhatnak a bizonytalanság jelzésére („?”) illetve szöveges utalást az adatok értelmezési

körére: „kör.”, „előtt”, „tavasza” és „után”. Ezek nem tartoznak a számmezőket lekereső kronológiai szűkítés tartományába. Számos, főleg egyházi és helytörténeti, illetve régi korokra vonatkozó forrás a tárgyalt személyek életkoordinátáinál csak működésükre vonatkozóan tud adatot közölni. Ekkor a törzsnévalakot követően zárójelben adjuk meg a működés évszázadát, illetve századhatáron áthúzódó esetben mindkét évszázadot (pl. 17-18. sz.) formában. Gyakori, hogy a források nem adják meg a halálozás dátumát, csak magát a tényt közlik: ekkor a közreadás időpontját adjuk meg „előtt” kiegészítéssel.

3.2.3 Születési vagy működési helyek

A különböző névváltozatok helyett egységes névalak szerepel a legkisebb azonosítható egységgel. Celldömölk esetében például a következő történeti településrészek szerepelnek adatbázisunkban: Alsóság, Dömölk, Izsákfa, Kiscell, Nemesdömölk. Távlati fejlesztési terveinkben szerepel, hogy az adott települési egységekről oda-vissza utalók segítik a használókat a tájékozódásban. Adattárunk geográfiai potenciáljának és lokális jelentőségének bemutatásához elég csupán arra utalni, hogy 2014. július 13-án 14245 születési helyet tartunk nyilván rendszerünkben. A források gyakran pontatlan elnevezéseit kiküszöbölve kizárólag olyan helynevet veszünk fel, amelyet hivatalos helységnévtárakban be tudunk azonosítani.

A lehetőségek áttekintése (*Kertész*, 2000) után topográfiai irányítúként *Lelkes György* (2011) monumentális geográfiai szótárát használjuk, amely több mint 15000 alapszócikket és 64000 utalót tartalmaz. Az önálló település(rész)ek alatti helyek tekintetében megbízható adattárnak bizonyult *Gyalay Mihály* (1997) igazgatástörténeti munkája, ami mintegy 42.000 lakott helyet lokalizál. Különösen értékes a külterületek, puszták, tanyák, telepek, várak, várromok, és kastélyok elképesztő gazdagságú leltára. Az adatbank keresést megkönnyítő változata a világhálón is hozzáférhető (*Gyalay*, 2014). A jelenlegi település-állományt illetően a Központi Statisztikai Hivatal honlapja „*Magyarország helységnévtára*” (2014) tekinthető autentikus forrásnak. E forráskörön túl gyakran internetes keresések révén sikerült beazonosítani a legapróbb, semmilyen forráskiadványban sem szereplő topográfiai egységeket.

Talán ez az egyik legfontosabb adat rendszerünkben, mert Bényei Miklóssal együtt valljuk: „A mikrokörnyezethez való emocionális kötődés aztán hozzájárulhat a makrokörnyezethez fűződő érzéseink kedvező irányú formálásához, kiindulópontja lehet az egyik legnemesebb érzelem, a hazaszeretet és az ettől elválaszthatatlan magatartás, a hazafiság létrejöttének.” (*Bényei*, 2004. 6. o.)

A helységnevek mellett önállóan is kereshető közigazgatási mezőben megadjuk a területi besorolást: a mai Magyarországon található településeknél a jelenlegi megyebeosztást közöljük. Döntésünket az egyértelmű besorolás és a könyvtárosi-tájékoztatói tapasztalatainkból adódó használói praktikum igénye motiválta. A rendszerváltást követő, legújabb kori megyeváltások közül mindenképpen kiemelkedik 11 Veszprém megyei település (Bakonygyirót, Bakonyszentlászló, Bakonypéterd, Csikvánd, Fenyőfő, Gyarmat, Lázi, Románd, Sikátor, Szerecseny és Veszprémvarsány) három hullámban (1992-ben, 1999-ben és 2002-ben) Győr-Moson-Sopron megyéhez történt csatlakozása. A mindenkor történelmi Magyarországon és jelenlegi határokon kívül fekvő településeknél az általunk használt helynévtárakhoz hasonlóan a történelmi megyebeosztást adjuk meg az 1913-as utolsó békeévhez kötődő helységnevtárat alapul véve. Külföldön született vagy ott működő magyar személyeknél megye helyett az adott ország szerepel: különösen hangsúlyos szerepet kap ez az adatalem a magyarság történetében rendkívül jelentős emigrációs népesség-mozgások regisztrálásakor.

„Az életrajzi források zöme a születési hely mellett nem közli az illető megyét s ebben valószínűleg közrejátszik, hogy a homonímiák és a közigazgatásilag pontatlanul, „pongyolán” megfogalmazott településnevek számos esetben csak nehezen vagy egyáltalán nem lokalizálhatók.” (Németh, 1997. 360. o.) A tökéletesen azonos, számos megyéhez köthető földrajzi névalakok (pl. Szentandrás) esetén az illető személy információinak elemzése, illetve a családi kapcsolatok feltárása szinte nyomozást igényel. Amennyiben a források nem adják meg a születési helyet, akkor a működési helyet vesszük fel akkor, ha a tevékenység (lakhely) jelentős mértékben egy adott helyszínhez köthető a térbeli lokalizáció érdekében.

3.2.4 Foglalkozási adatcsoportok

A típus három egymáshoz kapcsolódó mezőt foglal magába: foglalkozás, felsőoktatási tevékenység és tudományos fokozat. Elvileg megoldható lett volna, hogy egyetlen keresési mezőben tegyük hozzáférhetővé e működéshez kapcsolódó alapinformációkat, de a felsőoktatási tevékenység illetve a tudományos fokozat adattípusok olyan speciális minősítéseket és jellemzőket foglalnak magukba, amelyek önálló kereshetőségének biztosítását fontosnak éreztük.

A) Foglalkozás adatmező

Adatbázisunk filozófiai koncepciójának megfelelően az adott személy valamennyi, forrásainkban feltüntetett működési területét egységesített formában rögzítjük. Ezek lehetnek ún. kenyérkereső vagy professzionális foglalkozások (pl. gépészmérnök, matematikus) vagy utalhatnak magas szintű szabadidős tevékenységre (pl. helytörténész, ornitológus), de ebbe a kategóriába soroltuk azokat a funkciókat, amelyek – főleg a korábbi évszázadokra jellemzően – gyakran az egyedüli működési megjelölések voltak (pl. nádor, országbíró, tárnokmester) vagy speciális összeállítások egyetlen érdemi adatközlései [pl. honvéd alszázados(1848/49)].

A foglalkozások megjelölésének egységes kezelésére egy új, komplex megközelítésű egyedi rendszert dolgoztunk ki, amelynek a sportra vonatkozó tematikus részletét dolgozatunk 6.3 fejezetében „A foglalkozások tárgyköri hierarchikus jegyzéke” címen teszünk közzé. E lista nagyon megkönnyíti a források gyakran eltérő és / vagy másként értelmezett besorolásainak keresési szempontú egységesítését. Az egységes visszakeresés szerteágazó problematikájának jelzésére mindössze egyetlen foglalkozást emelek ki, amely mint cseppben a tenger, úgy tükrözi a nehézségeket: a „Magyar Életrajzi Kalauz” standardizált foglalkozási rendszerében 2014. március 21-én 23255 pedagógus szerepelt. A Petőfi Irodalmi Múzeum „Magyar Életrajzi Index” szolgáltatása ugyanezt a kategóriát -többek között- az alábbi besorolásokon teszi elérhetővé (zárójelben a kapcsolódó tételszámokat közlöm): általános iskolai tanár (439), gimnáziumi tanár (3855), kollégiumi tanár (105), középiskolai tanár (1265), líceumi tanár (175), pedagógus (1521), reáliskolai tanár (148), szakközépiskolai tanár (204), tanár (6513), tanárnő (175), tanító (8100), tanítónő (196). Ezek az általános megnevezések, mert az egyes tantárgyakat oktatók paradigmájába bele sem mertem vágni... Aki pontosan képes meghatározni az általa keresett személy besorolását, az különdíjat érdemel, arra pedig végképp ne vállalkozzon senki, hogy adott vonatkozásban leválogassa az összes pedagógust...

Milyen nehéz egy logikusan szervezett, egységes foglalkozási mátrixot létrehozni? Jó példát mutat erre a nemrégiben létrejött életrajzi portál létrehozása (*Névpont*, 2014), amelyet Kozák Péter, az utóbbi évtizedek egyik legismertebb életrajzi szaktekintélye indított el. Az adattár modern megoldással, felhőben teszi elérhetővé az adatbankban található foglalkozásokat. Tanulságos a miénkhez képest kis mintán létrehozott összeállítás néhány szemponton alapuló elemzése:

Foglalkozások

agrárközgazdász (6), agrárpolitikus (10), agrokémikus (6), algológus (4), állatorvos (62), állattenyésztő (15), anatómus (5), aneszteziológus (4), antropológus (10), asztaltenyésztő (4), atléta (13), bakteriológus (13), bányamérnök (30), belgyógyász (70), benoás szerzetes (25), bibliográfus (20), bíboros (5), biofizikus (11), biokémikus (31), biológus (117), birkózó (8), bíró (4), bizantinológus (5), bőrgyógyász (14), botanikus (50), ciszterci szerzetes (13), csillagász (16), demográfus (4), diplomata (28), díszlettervező (4), dramaturg (7), edző (44), egészségpolitikus (5), egyházi író (15), egyháztörténész (8), egyiptológus (4), élelmiszer-kémikus (7), endokrinológus (5), entomológus (20), építész (30), építészmérnök (22), építőmérnök (29), erdész (4), erdőmérnök (38), éremművész (4), esztéta (24), etnográfus (69), etnológus (4), evangélikus lelkész (11), farmakológus (12), feltaláló (12), ferences szerzetes (5), festőművész (107), filmrendező (10), filológus (12), filozófus (61), fizikus (67), fiziológus (10), fogorvos (17), főispán (5), földbirtokos (10), földmérőmérnök (17), földműves (4), folklorista (29), főrend (6), forgatókönyvíró (4), fotóművész (5), fül-orr-gégész (20), gazdálkodó (5), gazdasági vezető (9), gazdaságpolitikus (22), genetikus (5), geofizikus (11), geográfus (43), geológus (60), gépészmérnök (133), germanista (7), grafikus (58), gyáros (5), gyermekgyógyász (30), gyógypedagógus (11), gyógyszerész (35), gyógyszerkémikus (6), hadtörténész (14), hegedűművész (4), helytörténész (11), hematológus (9), hidrobiológus (4), hidrológus (12), honvéd tábormester (56), honvédtiszt (17), humorista (4), idegsebész (5), igazságügyi orvos (4), immunológus (7), informatikus (8), iparművész (10), író (296), irodalom- és művelődéstörténész (6), irodalomtörténész (230), író (5), jézsuita szerzetes (10), jogász (259), jogtörténész (16), kardiológus (5), karmester (7), karnagy (11), kémikus (93), kertész (9), kertészmérnök (18), klasszika-filológus (39), kohómérnök (18), költő (128), könyvkiadó (4), könyvtáros (53), kosárlabdázó (6), közgazdász (136), közlekedésmérnök (6), kritikus (39), kultúrpolitikus (18), labdarúgó (17), levéltáros (81), matematikus (85), mérnök (49), meteorológus (13), mezőgazda (11), mezőgazdasági mérnök (81), mezőgazdász (5), mikológus (8), mikrobiológus (19), mineralógus (8), miniszterelnök (13), műfordító (163), műgyűjtő (17), művelődéstörténész (20), művészeti író (10), művészettörténész (78), muzeológus (73), nagybirtokos (58), nefrológus (5), neonatológus (13), népzene kutató (4), neurológus (30), neveléstörténész (9), növénygenetikus (4), növénynevelő (25), numizmatikus (9), nyelvész (133), ökológus (6), ókortörténész (6), operaénekes (4), orgonaművész (6), orientalista (26), ornitológus (6), országbíró (7), orvos (462), orvosi biológus (4), orvostörténész (14), paleontológus (13), parazitológus (4), patológus (29), pedagógus (164), piarista szerzetes (16), politikus (489), politológus (7), premontrei szerzetes (9), pszichiáter (12), pszichológus (34), publicista (9), r. k. pap (8), rabbi (4), radiológus (25), rajzpedagógus (5), református lelkész (39), református püspök (14), régész (66), rendező (27), reumatológus (4), római katolikus érsek (8), római katolikus pap (48), római katolikus püspök (40), rövidtávfutó (5), sakkozó (11), sebész (59), sportlövő (5), sportorvos (5), sportvezető (21), statisztikus (23), szájszabó (4), szakíró (17), szakszervezeti vezető (15), szemész (32), szerkesztő (159), színész (51), színésznő (19), színházigazgató (12), színház-történész (5), szobrász (24), szociológus (22), szülész-nőgyógyász (26), talajkutató (4), tanító (5), társadalomorvos (4), teológus (31), térképész (11), testnevelő tanár (10), tornász (4), történész (301), történetíró (19), törvényszéki orvos (4), toxikológus (5), traumatológus (5), tudógyógyász (11), tudománypolitikus (4), tudománytörténész (12), turkológus (8), ügyész (4), ügyvéd (22), újságíró (214), unitárius lelkész (8), urológus (7), úszó (10), utazó (12), vegyész-mérnök (104), villamosmérnök (29), virológus (5), vízépítő mérnök (4), vízépítőmérnök (6), vízellátó (8), zenéi író (4), zenepedagógus (8), zeneszerző (42), zenetörténész (15), zenetudós (7), zongoraművész (11), zoológus (40)

3. sz. kép: A Névpont foglalkozási felhője (2014.03.21.)

Ha van evangélikus és unitárius lelkész, miért nincsenek evangélikus vagy unitárius püspökök? Milyen foglalkozási kategóriát jelöl a szakíró? Miben különbözik az r. k. pap a római katolikus paptól vagy a vízépítő mérnök a vízépítőmérnöktől? Ha van színész és színésznő, miért nincs pl. zongoraművésznő? Ha kultúrpolitikusnak nevezünk embereket, akkor más megvilágításban miért művelődéstörténészekről beszélünk? Ha találunk rövidtávfutót, miért nincs egy árva gerelyhajító vagy éppen kalapácsvető? Mi a logikai különbség a mezőgazda és a mezőgazdász között?

B) Felsőoktatási tevékenység

A felsőfokú tanintézményekben folytatott oktatási tevékenység illetve ennek megfelelő szakmai minősítés. Egy korlátot építettünk be a felvétel kritériumaként: a docensi fokozattól kezdődően rögzítjük az adatokat. Tapasztalataink alapján a források e szint alatt (demonstrátor, tanársegéd, adjunktus) sokszor esetlegesen közölték az oktatói besorolásokat. Adattárunk a következő 9 lehetőséget tárja fel (zárójelben a kapcsolódó aktuális tételszámok): címzetes egyetemi docens (749), címzetes egyetemi tanár (1094), címzetes főiskolai docens (92), címzetes főiskolai tanár (146), egyetemi docens (3436), egyetemi magántanár (852), egyetemi tanár (8178), főiskolai docens (1156), főiskolai tanár (2137).

C) Tudományos fokozat

A tudományok kandidátusa illetve doktora fokozatok, valamint a PhD és DLA minősítések feltüntetése a hivatalos akadémiai almanachok illetve a Magyar Tudományos

Akadémia adatbázisa (*Köztestületi tagok*, 2014) segítségével távlatilag teljességre törekvően. Ugyanazon tudományágból csak a legmagasabb fokozatot közöljük, de eltérő tudományágból szerzett címek esetén információs értékük miatt a fokozatok külön is feldolgozásra kerültek.

3.2.5 Elismerések (Akadémiai tagság, kitüntetések)

A) Akadémiai tagság

A Magyar Tudományos Akadémia tagjait tartalmazza öt besorolási lehetőséggel (zárójelben az aktuális számok): MTA igazgatósági tagja (186), MTA külső tagja (209), MTA levelező tagja (755), MTA rendes tagja (999), MTA tiszteleti tagja (285). Az igazgatósági tagság történeti kategória, a többi négy cím napjainkban is releváns. Retrospektív vonatkozásban teljes feltárás áll a rendelkezésünkre (*Glatz*, 2003), míg a jelenkori tagságok az MTA honlapján (*MTA tagjai*, 2014) illetve sajtóközlésekből követhetők. A külső tagságot akkor vesszük figyelembe, ha az illető magyar származású vagy meghatározó módon Magyarországhoz kötődő tevékenységet fejtett ki.

B) Kitüntetések

A „Díjasok és kitüntetettek adattára” köteteinek (*Magyar*, 1984; *Csapó*, 1993) és a források közléseinek integrálásával épülő mutató. Egyre jelentősebb forrástömeget képez a saját építésű sajtóadattár (MÉKSAJT), illetve az internetes adattár (MÉKADAT) vonatkozó anyaga.

Gyűjtőkörébe nem tartoznak a helyi / települési szintű elismerések, a különféle szintű elismerő oklevelek illetve az 1945 előtt kapott historikus díjak.

A Petőfi Irodalmi Múzeum honlapján az adatbázisok menüpontra belül elérhető a nagyon gazdag kitüntetési adattár (*Díjadattár*, 2014) amely számos szempont (díjnév, alapítás éve, alapítás helye, osztás dátuma, díjfajta, díjvariáns) szerint nyújt visszakeresési lehetőséget. E valóban precíz díjportál elemzése során meglepetéssel tapasztaltam, hogy számos, törvényben szabályozott, magas szintű állami elismerés (pl. a Magyar Érdemrend osztályai) nem szerepelnek az adatbázisban... E negatív diszkrimináció érthetetlen, mert rangos elismerések sorát nem teszik így elérhetővé, a „Magyar Életrajzi Kalauz” viszont fontosnak tartja e díjakat is.

A díjak kódjainak (*Kitüntetések kódjai*, 2014) illetve címeinek (*Kitüntetések címei*, 2014) listája a tájékozódáson túl mély szakanalízisre is alkalmas. A kódlista alapján például kiszűrhető, hogy vannak olyan személyek, akik kétszer részesültek olyan elismerésben (Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje), amely elvileg csak egy ízben adományozható. Például Bodosi Mihály (1940) idegsebész először 1994-ben, majd 2007-ben is átvehette a kitüntetést (*Romváry*, 2010. 111. o.).

3.2.6 Névvariánsok

A műfaji kritériumoknak megfelelően az egyik legfontosabb szegmens a személyek beazonosításához szükséges adatcsoportok köréből. Két keresési almezőt foglal magába: „Névváltozatok” és „Álnevek”. E típusoknál a névalakot követően zárójelben a születési és halálozási évet is közöljük a használók előzetes tájékozódásának megkönnyítése érdekében. E kiegészítő elemek visszamenőleges teljes körű biztosítása jelenleg is zajlik.

A) Névváltozatok

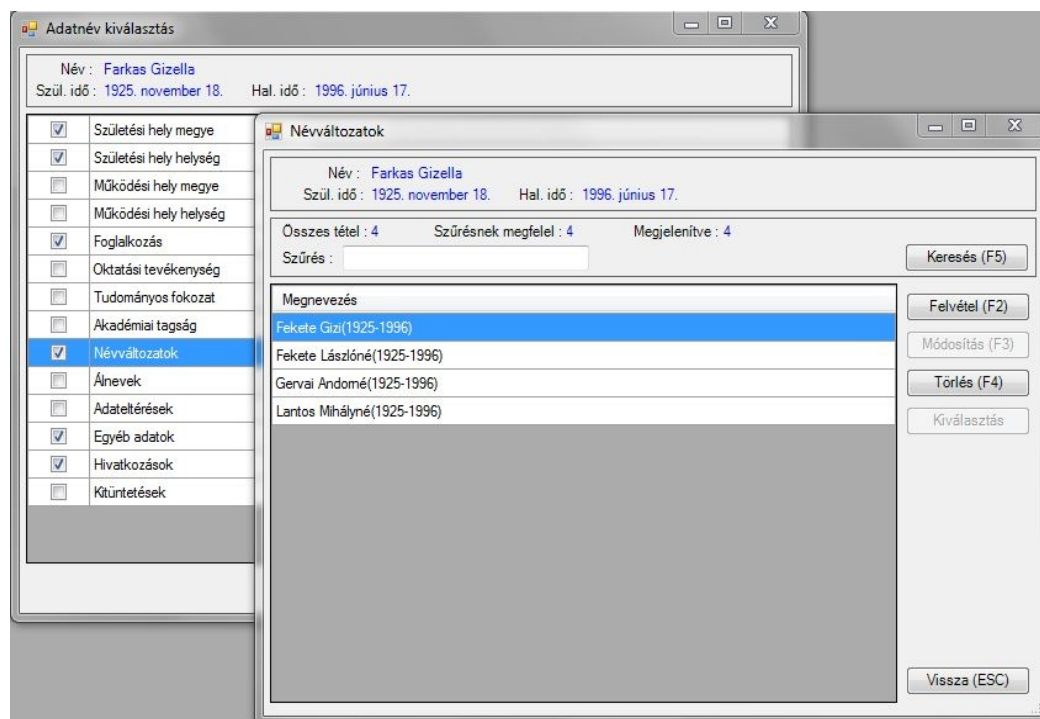
Az indexfájl a forrásokból felvett személyek különböző természetes és felvett névváltozatait tartalmazza. Asszonynevek és leánykori nevek a törzsnévi besorolástól függően kerülnek feltárássra. Adatrögzítési protokollunk szerint a több névelemből álló nevek valamennyi eleme permutációs módon felvitelre kerül a teljes körű visszakereshetőség érdekében, függetlenül attól, hogy az adott személy abban a formában ténylegesen használta-e.

Vélhetően a 2004-től megváltozott, házassági nevekre vonatkozó jogszabályi előírások következtében mind gyakrabban fognak felbukkanni forrásainkban a többelemű névalakok.

Bár így is tekintélyes méretű és a teljes rekordszámhoz viszonyítva komoly, több mint 25%-os reprezentációjú ez az adatsor, de távlati terveinkben további fejlesztése és pontosítása szerepel. E folyamat fontos állomása lesz a „Századunk névváltoztatásai” (*Szent-Ivány*, 1895) című kötet adatbankunkra történő rávetítése. Hasznos információnak tartjuk, hogy – amennyiben forrásaink közölték – névváltoztatás esetén nem a születési és halálozási dátumot közöljük, hanem a változtatás időpontját tekintjük prioritásnak.

Nem értünk egyet az „Év fiatal könyvtárosa” 2013-as címet elnyert pályamunka szerzőjének alábbi kitételével: „Farkas Gizella (1925-1996) világbajnok asztaliteniszezőnek

három férje volt, sport sikereit azonban leánykori nevén érte el. Így marad a szócikkben az eredeti neve és ebben az esetben nem szükséges feltüntetni a névvariánsait és utalót sem szükséges hozzájuk készítenünk.” (Zahuczky, 2013. 24. o.) Mi haladunk a pozitívista adatgazdag hagyomány nyomvonalán és a tízszeres világbajnok névváltozatainál is a teljességre törekedtünk:

4. sz. kép: Farkas Gizella (1925-1996) névváltozatai a Magyar Életrajzi Kalauzban

Fontos hangsúlyoznunk azt a kialakult gyakorlatunkat, amelynek alapján a külföldi (nem magyar) névalakok invertált formában is kereshetőek rendszerünkben. Ennek kezelése szintén automatikusan történik a „Törzsnévalak” illetve „Névváltozatok” mező névkezelésre vonatkozó kölcsönhatásai alapján.

B) Álnevek

Gulyás Pál (1956) és munkájának kiegészítéseként *Sz. Debreczeni Kornélia* (1992) lexikális alaposságú álnévlexikonainak, illetve a források elemzésével épülő mutató.

Több módszertani jellemző tekintetében azonban a „Magyar Életrajzi Kalauz” különbözik ezektől a kiadványoktól. Szűkebb gyűjtőkörű, mert a betűjeleket és a szimbólumokat nem tartalmazza, csak a klasszikus értelemben vett álneveket. Bővebb és befogadó jellegű ugyanakkor a közismert ragadvány- és becenevek tekintetében, amelyeket e kategóri-

ában hozzáférhetővé tesz. Így kerülhetett egymás mellé a „Kocka” álnevet is használó Cholnoky Viktor (1868-1912) író és a zseniális fejjátékáról „Kocka” becenevet és állandósult jelzőt kapott Kocsis Sándor (1929-1979) labdarúgó, az Aranycsapat oszlopos tagja.

3.2.7 Adateltérések

Ez az egyetlen adatmező, amely a többitől eltérően nem folyamatosan növekvő tételszámot tartalmaz, hanem az aktualizált szócikkeknek megfelelően gyakorta fordul elő, hogy az e sorban szereplő eltérések főadatként jelennek meg, és az addigi információk minősülnek adateltérésnek. A kontroll adatsor zömében születési (sz:) hely és időpont, halálozási (h:) időpont eltérések tartalmaz zárójelben a hivatkozott forrás kódját megjelölve. Elvértve fordul elő, hogy egy adott forrás – valószínűleg elírás miatt – olyan néven veszi fel a személyt, amely névváltozatnak nem minősíthető, s ekkor ebben a mezőben adjuk meg az eltérést. Változtatás esetén mindig komoly körütekintést és a módosítandó adat visszakeresését igényli az adatok kezelése, mert egy-egy adateltérés [pl: sz:04.17.(RÚL)] mögött több bejegyzés (személy) lehet, különösen a sok kötetes vagy nagy adattömegű források esetén.

Kardinális kérdés, hogy melyik adatforrást fogadjuk el hitelesnek és mikor kezeljük „csupán” adateltérésként? Egyetemes megoldás nincs, mert mindig egyedileg kell elemezni az információkat. A döntés meghozatalát általánosságban segíti a források több évtizedes kezelésével kialakult hitelességi gyakorlatunk. Vannak tipikus elírási problémák, amelyek modellezhetők: ha pl. több megbízható forrás júniust ad meg születési hónapnak, akkor az egyetlen januári közlés vélhetően a „jan. - jún.” elírás következménye. Jellegzetes probléma a dátumokban szereplő számok felcserélése (pl. 1876 helyett 1786). A nemzetközi szakirodalomban már összegyűjtötték az adatbázisokban leggyakrabban elírt szavakat a helyesen írt változattal és a helytelen változat gyakorisági mutatójával együtt (*Jacsó, 2005. 174. o.*). Érdemes figyelni arra is, hogy melyik forrás ad meg pontosabb adatot illetve a hivatkozások alapján mely információk származhatnak autopszia alapján? E tekintetben sokszor az egyébként periférikus jelentőségűnek tűnő helyismereti források pontosítanak évtizedek óta lexikonról lexikonra hagyományozódó pontatlan adatokat.

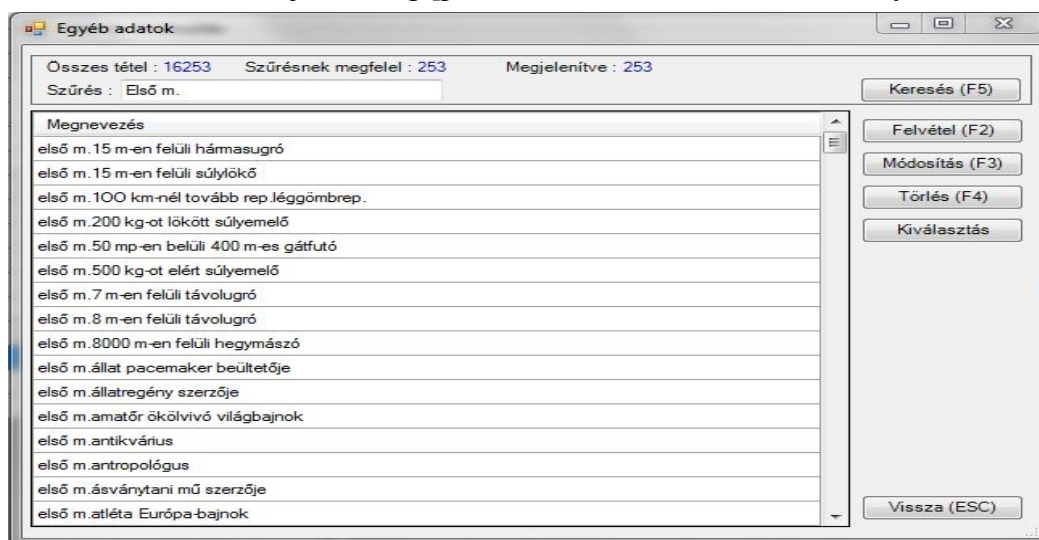
3.2.8 Egyéb (kiegészítő) adatok

Felületes ránézésre e mező állatorvosi lova lehetne az adatbázisok hibáit szemlélő tanulmány tézisének: „egyes adatmezők szemétládként szolgálnak, befogadva minden olyan

adatelemet, amely a többi adatmezőbe nem illik bele” (Válas, 1994. 307. o.). A kijelentésnek azonban kizárólag a második fele igaz, mert olyan közléseket tartalmaz, amik más mezőben profilidegenek lettek volna.

Az itt közreadott információk hozzáadott értéket teremtenek, jelentősen kiegészítik és árnyalják a többi adatmező alapján kialakított személyiségi profilt. Ennek érdekében számos standardizált elemet és csomópontot tartalmaz, amelyek közül néhányat kiemelünk:

- sportolóknál bajnoki címek jelzése [pl. világbajnok(5)]
- hivatali beosztások, archontológiai táblázatok [pl. külügymin.(1925/30)]
- tevékenységre vonatkozó jellemző információ [pl. Borneó felfedezője]
- nemzetiség feltüntetése [pl. belga szárm.]
- művelődéstörténeti jelentőség [pl. első m. kezdetű adatsorok, amelyekből 253 van]

5. sz. kép: Az első magyar ... opció a Magyar Életrajzi Kalauzban

Speciális kezelést igényelt, ezért külön kiemeljük Szinnyei József és Gulyás Pál „Magyar írók élete és munkái” című biobibliográfiai sorozataiból az „A” betűs személyek rögzítését. „Adatfelvételi technikánk lehetővé teszi e grandiózus vállalkozásoknak az azóta megjelent életrajzi forrásokkal történő egymásra vetítését” (Németh, 1997. 360. o.). Biográfiai univerzumunkban gyakran sokkal teljesebb adatokkal megtalálható az a személy, aki az említett forrásokban esetleg csak egyetlen publikáció jelzésével szerepel és ekkor csak a hivatkozási adatot kell hozzárendelnünk. Ebben az összefüggésben akkor sem tartjuk haszontalannak Szinnyei alapművének újra feldolgozását, ha az teljes szövegében digitálisan már hozzá is férhető. Kapcsolódó forrás hiányában pl. a cikk címének és oldalszámának meg-

jelölése nélkül utalunk a publikáció forrására: [pl. C:M.Orv.Arch.(1932)] = a cikk a Magyar Orvosi Archivum 1932-es évfolyamában jelent meg. A rövidítések és a hivatkozott kifejezések folyamatosan aktualizált jegyzéke természetesen használóink számára is hozzáférhető.

3.2.9 Hivatkozások

Az egyik legfontosabb adatmező, amelyben a feldolgozott források kódjait adjuk meg. A betűjelek feloldását 2014. június 30-i határnappal dolgozatunk 4. számú melléklete tartalmazza. Oldalszámot nem közlünk, mert a források jellemzően önfeltáró jelleggel betűrendben tartalmazzák a személyek szócikkeit vagy névmutatók segítik a tájékozódást.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy adattárunk mindig a számunkra elérhető legfrissebb információkat tartalmazza. Ennek ellenőrzésére szolgál a feldolgozott források megjelenési évei szerinti hozzáférhetőség rendelkezésre bocsátása (*Forrásévek*, 2014). Az időszakonként aktualizált segédanyagok tekintetében mindig a legújabb kiadást adjuk meg, amelynek magában kell foglalnia az előzményeket is. A frissítésre vonatkozó kontroll-mechanizmus bemutatására táblázatosan összegyűjtöttük néhány nemrégiben feldolgozott kiadvány kapcsolódó adatait:

Előző forrás	Tételszám	Frissítés	Frissítés utáni tételszám	Új forrás
DOTEP(2)	176	176	0	DOTEP(3)
GEOGR(2001)	296	239	57	GEOGR(2009)
KLK	2628	2588	40	SZÁZ
MOL(2004)	649	649	0	MOL(2009)
WIW(2003)	248	17	231	WIW(2005)
WIW(2004)	14768	14384	384	WIW(2005)

A táblázat számos érdekes következtetés levonására alkalmas. Találunk két olyan forrásjelzést [DOTEP(2), MOL(2004)], amelyeket hiába keresnénk forrásjegyzékünkben: mivel a benne szereplő személyek mindegyike átkerült az új kiadásba, ezért kiveztük az aktuális hivatkozási listából. (Így a feldolgozott források száma is jelentősen több az aktuális forráslistákban található címközléseinknél.) Az összeállításban felfedezhetünk olyan 1848/49-es szabadságharcos hadtörténeti adattárat, amely ugyanazon szerző által készült és pontosan ugyanazt a témát tárja fel, de a korábban megjelent KLK kódú mű (*Bona*, 1988) címe nem is hasonlít a két évtizeddel később megjelent SZÁZ kódú új kiadásra (*Bona*, 2008-2009).

A teljes körű feldolgozás után derült ki, hogy a bővített editio már nem tartalmaz 40 olyan személyt, aki a korábbiiban helyet kapott... Ez az első pillantásra meglepő információ nagyon gyakran tűnik fel a frissítések utáni analíziseink során.

Külön elemzést igényelne az olyan, évről évre megjelenő ki kicsoda adatáramlásának regisztrálása, mint a borítójáról „kék Ki Kicsoda”-ként emlegetett „Who is who Magyarországon”, amelynek általunk teljesen feldolgozott utolsó kiadása (*WIW*, 2005) több mint 22 ezer személy szócikkét ölelte fel. Közülük 14384 fő, azaz a 2004-es kiadás 97,4%-a került át az új évfolyamba. Meglepetésre találunk azonban 17 olyan személyt, aki a 2003-as kiadásban benne volt, a 2004-esben (ki tudja miért, de) nem, viszont a 2005-ösben újra felbukkant! Hányféle verzióban variálódhatnak az adattömegek a sorozat napjainkig tartó történetében?

Filozófiai alapelvünk szerint egyik legfontosabb előnye adatbankunknak, hogy integrálja az adott személyre vonatkozó, sok esetben térben és időben egyaránt szóródó információkat. Nincs elég terünk arra, hogy hosszú listákkal igazoljuk állításunk igazságtartalmát, ezért csupán egyetlen illusztrációval jelezzük adattárunk gazdag információs potenciálját. Olyan személyt választottunk, aki mindössze két forrásban szerepel, de azok megjelenését több, mint hét évtized választja el egymástól. Bábai Bay Sándor (1874-1941) mezőörsi születésű jogász az 1940-ben megjelent „Keresztény magyar közéleti almanach” (*Hortobágyi*, 1940) I. kötetében szerepelt. Ezután közel háromnegyed évszázadon át semmilyen forrásban nem találtunk szócikket róla, majd a forrásbázis folyamatos bővítése révén 2011-ben sikerült kiegészíteni adatait a halálára vonatkozó információkkal a „Győri jogász almanach” (*Biczó*, 2011) segítségével.

3.3 Visszakeresési lehetőségek

A „Magyar Életrajzi Kalauz” internetes felhasználói keresőfelülete előfizetők számára a jelszavas azonosítást követően érhető el. A képernyő egymástól jól elkülöníthető módon négy részre tagolható. Ezek közül három a keresés egyéni, specifikus jellemzőinek pontos beállítására, egy pedig a leválogatott találati halmaz kezelésére szolgál. A dolgozatomban közölt képernyőképeknél a vizuálisan könnyebb átláthatóság és a terjedelem csökkentése miatt a „Magyar Életrajzi Kalauz” rögzítési munkafelületét használom, de ebben az esetben a funkcionális logikai áttekinthetőség érdekében az internetes felhasználói űrlapot illeszttem be:

KERESÉS

Keresett személy neve :

Leválogatás indítása

Név hasonlítás :

Bármely előfordulás

Nincs kiválasztva

év

hó

nap

Nincs kiválasztva

év

hó

nap

☐ és ☐ vagy ☐ de nem

Nincs kiválasztva

év

hó

nap

Nincs kiválasztva

év

hó

nap

Kiválasztott feltételek :

Előző

Következő

K

+(

K

-(

K

>

K

>>

K

+(

K

-(

K

K

K

K

K

És

Vagy

Nem

Maximum találatok száma :

10

Leválogatás indítása

TALÁLATOK

Ugrás a kereséshez

Találatok új ablakba

Mindenki

Mindenki

Nem kortárs

Kortárs

Üzenet :

Következő

Előző

Születési_hely_(megye/ország)

Születés

Szükités

Előző

Következő

6. sz. kép: A Magyar Életrajzi Kalauz internetes keresési űrlapja

3.3.1 Névalakra történő keresés

A keresőfelület legfelső részében található keresőmezőben a keresett személy nevének meghatározásánál három, egymástól elkülönülő választási lehetőség áll a használó rendelkezésére a kezdő stratégia kialakításához:

1. **Teljes megegyezés:** pontosan a kereső kifejezés szerint kerül leválogatásra a feltételnek megfelelő személyek köre az adatbázis törzsnévalak mezője alapján. Használata kizárólag akkor célszerű, ha biztosan tudjuk a keresendő személy nevét és az más formában nem kerülhetett rögzítésre. Például a „Tóth Tamás” keresőkérdésre 25 találatunk lesz, de 2 releváns tételt elveszítünk „Tóth Tamás Gábor” és „Tóth Tamás Mihály” személyében.

2. **A mező elejével megegyező:** a keresendő személy(ek) neve a beírt karakterekkel kezdődik. Az előbbi példát alkalmazva „Tóth Tam” kezdetű keresőkérdésünk 29 találatot fog eredményezni: 25 Tóth Tamás mellett „Tóth Tamás Gábor” és „Tóth Tamás Mihály”-on túl 2 fő „Tóth Tamásné” is belekerül a leválogatottak listájába. Végig kell gondolni, hogy hol csonkolunk, mert a „Tóth T” opció esetén lekeresésünk már 107 találatot eredményez!

3. **Bármely előfordulás:** a beírt névelem a leválogatásra került személyek nevében bárhol előfordulhat. Ezzel a lehetőséggel élhetünk, ha utónevekre akarunk keresni vagy nem vagyunk biztosak a keresendő személy nevének írásmódjában. Amennyiben a rendkívül ritkán előforduló Xénia névre indítjuk a keresésünket, akkor 9 találatot regisztrálhatunk, amelyből 8 pontosan a Xénia formát, egy pedig a Polixénia változatot tartalmazza. Ha az előző pontokban említett példát („Tóth Tamás”) folytatnánk, akkor a már megtalált személyeken kívül „Htóth Tamás” személyére is rábukkannánk, tehát összesen 30 találatunk lenne.

A választható opciók a megadott sorrendben folyamatosan bővülő találati listát eredményeznek. Általános elvként érdemes ebben az esetben is többféle megközelítéssel, keresési stratégiával próbálkoznunk, mielőtt elfogadjuk a végleges eredményt. A keresőmező mellett jobboldalt található *“Leválogatás indítása”* gombbal aktiválhatjuk a keresést. Amennyiben nem találjuk az általunk keresett személy(eke)t, akkor a *“Keresési szempontok”* menüpont *“Névváltozatok”* opciójában is célszerű jó eséllyel tovább próbálkoznunk.

3.3.2 Kronológiai szűkítés

Ez a lehetőség a keresendő születési és/vagy halálozási időpont(ok) beállítására szolgál. Két sorban is kitölthetjük a paramétereket, amelyek egymással történő kombinálására is lehetőség van. A beállítás során előválasztásként el kell dönteni, hogy születési vagy halálozási értékekre vagyunk kíváncsiak. Az év, hónap, nap mezők kitöltése után végrehajthatjuk keresésünket a megadott pontos értékekre:

- születési dátumom keresőkérdésére (1964.04.17.) 8 fő adatai kerültek leválogatásra
- kedvenc opció szokott lenni, hogy ki született éppen egy évszázada: 1914.07.14.-én 11 fő látta meg a napvilágot.
- halálozási adatsorra vonatkoztatva a felsorolt időpontokat értelemszerűen mindig kisebb találatszámokat kapunk: 1914.07.14. a pontos halálozási dátuma 3 személynek, míg 1964.04.17.-én nincs halálozási napja senkinek rendszerünkben.

Amennyiben nincs találatunk vagy nem kizárólag egy dátumra vagyunk kíváncsiak, akkor választhatunk: a megadott időpont előtt, után kívánjuk lekerestetni a számunkra érdekes személyeket vagy a *“–tól –ig”* opcióval megadhatjuk a kiválasztott időintervallum záró időpontját. Mivel az 1964.04.17.-i halálozási időpontra vonatkozó keresésünk nem

hozott találatot, ezért terjesszük ki az adott év teljes április hónapjára lekeresésünket:

Halálozás ▼	1964 .év 04 .hó 01 .nap
Tól-ig ▼	1964 .év 04 .hó 30 .nap

7. sz. kép: Kronológiai keresés intervallumra

Keresésünk 34 találatot eredményezett: a listát böngészve láthatjuk, hogy a korábbi április 17-i leválogatás balszerencsés volt abból a szempontból, hogy április 15 vagy 16, de 18 vagy 19 is sikeres keresési opció lehetett volna...

Az extremitások kiszűrése mindig fontos ellenőrző funkciót tölthet be az adatbázisok esetében. Ennek érdekében kerestettük le az adatbankunkban szereplő legfiatalabb személyeket. Ehhez a születési dátumot „után” opcionális jelzéssel kell kiegészítenünk, például az ezredfordulós dátum, mint képzeletbeli határkő kijelölése után:

Születés ▼	2000 .év 01 .hó 01 .nap
Után ▼	.év .hó .nap

8. sz. kép: Kronológiai keresés megadott időszak utánra

A leválogatás eredményeként, a várakozásainknak megfelelően mindössze öt találatot kaptunk, akik közül a legfiatalabb adatlapját kiemeltük. Talán nem véletlen, hogy felgyorsult korunknak megfelelően egy 6-7 éves kisgyermek lett a legifjabb adattárunkban, aki gyermek fotómodellként híresült el és vívta ki helyét egy megyei ki kicsodában (Szilvási és Tóth, 2011).

TALÁLATOK

[Ugrás a kereséshez](#) Találatok új ablakba

Mindenki

Mindenki Nem kortárs Kortárs

Találatok: 5 (1-5)

Következő Előző

Keresett személy neve	Születési dátum	Info	Halálozási dátum	Info
Egyed Judit	2000.06.08			
Lugosi Laura Gréta	2000.08.10			
Ördög Petra Anna	2004.08.31			
Török Vanda Niké	2001.04.28			
Veress Lili	2000.11.02			

ÖRDÖG PETRA ANNA

2004.08.31

Részletek

Születési hely (megye) :
Pest

Születési hely (helység) :
Budapest

Foglalkozás :
fotómodell

Névváltozatok :
Ördög Anna(2004)

Hivatkozások :
JNSZKK(2011)

9. sz. kép: A legfiatalabb személy a Magyar Életrajzi Kalauzban

A kronológiai szűkítés lehetőségeinek első sora kiegészíthető egy hasonló metódus szerint kitöltött második sorral, amelyek “és”, “vagy”, “de nem” logikai operátorokkal köthetők össze. Az évfordulók jegyében nézzünk meg egy összetettebb, de korántsem bonyolult keresőkérdést: azok érdekelnek bennünket, akik 1914-ben születtek és 1989-ben hunytak el.

Születés ▾	1914	.év	01	.hó	01	.nap
Tól-ig ▾	1914	.év	12	.hó	31	.nap
☒ és ☐ vagy ☐ de nem						
Halálozás ▾	1989	.év	01	.hó	01	.nap
Tól-ig ▾	1989	.év	12	.hó	31	.nap

10. sz. kép: Az 1914-ben született és 1989-ben elhunytak kereső űrlapja

Találati halmazunkban 28 fő kettős jubileummal rendelkező személyt regisztrálhatunk. Létezik még egy keresési finomítási lehetőség, amellyel további két találathoz juthatunk: ha a születés és a halálozás kezdő időpontjánál csak az évet töltjük ki, akkor azok is belekerülnek a keresési tartományba, akiknél csak az év megjelölése szerepel, de a hónap és nap nincs kitöltve.

3.3.3 Adatmezők szerinti leválogatás

A keresőfelület harmadik része az első kettőtől eltérően nem szabad szöveges (numerikus karakteres), hanem az adatbázisban előre meghatározott szempontok alapján feltárt adatok kötött formátumú kiválasztására szolgál. Miért kulcsfontosságú ez a szerkezeti felépítés? Talán nem haszontalan Jacsó Péter vízióját felidézni ezzel kapcsolatban: „Egy tökéletes világban szinte minden adatelemet úgy vinnének be egy adatbázisba, hogy kontrollált szótárt vagy valamilyen szabványosított név- vagy rövidítéslistát használnak.” (Jacsó, 2005. 194. o.)

A keresőfelület jobb oldalán lenyitható menüben láthatjuk a választható szempontokat, amelyeket egyenként rákattintással aktiválhatunk: ekkor tízesével betöltődik a szemponthoz tartozó, adatbázisban található információk listája.

Fontosnak tartottuk, hogy a keresési stratégia kiválasztásának megkönnyítése érdekében olyan megoldást alkalmazzunk, amelyben az adott ismérv mellett megtalálható a hozzá tartozó személyek folyamatosan aktualizált száma is. Célszerű a szempontválasztó

menü alatti keresősáv használata, amellyel könnyen eljuthatunk a bennünket érdeklő adatig.

Az így kiválasztott szempontot rákattintással átemelhetjük a baloldalon található keresőzónába, ahol megjelenik a szempont és a hozzá tartozó adat.

Kiválasztott feltételek :

K	1. [---] Születési_hely_(helység) [] Csöngé	+(
K		-(
K		>
K		>>
K		+
K		-
K		
K		
K		
K		

Maximum találatok száma : 50

Szűkítés :

Találatok: 2 (1-2)

Megnevezés	Találat
Csöngé	14
Csönte major	1

11. sz. kép: A Csöngén született személyek kereső űrlapja

Egy-egy feltétel lekerestetése esetén garantált a gyors eredmény, mert csupán hozzá kell rendelni a keresett szemponthoz az adott formában rendelkezésre álló értéket.

A keresőzóna alatt elérhető megjelenítendő maximum találatok számát az ebben az esetben előre nagyon pontosan meghatározható eredmény függvényében állíthatjuk be. A nagy tömegű adatleszívások megelőzésére jelen pillanatban 250 találatos felső korlátot építettünk be: ennek meghaladása esetén a keresési feltételek finomításával több részletben hívható le az eredetileg tervezett adatmennyiség.

3.3.4 Összetett (kombinációs) keresés lehetőségei

Amennyiben újabb szemponttal kívánjuk bővíteni keresőkérdésünket, akkor a keresőzóna jobb felső sarkában lévő “Következő” fülre kattintva a már ismert módon újabb adatot emelhetünk át a kérdezőfelületre. Két szempont esetén újabb lehetőség áll előttünk: a kijelölt (alap esetben az utolsó) szempontot a keresőzóna alatt található “és”, “vagy”, “de nem” opciókkal kapcsolhatjuk össze az előzővel a logikai szabályoknak megfelelően. A keresőzónán belül további finomítást tesznek lehetővé a halmazok képzésére szolgáló zárójelek [(, ((, (((,))) ,)) ,)], amelyek a kijelölt sorba emelhetők át illetve törölhetők. A szem-

pontok és adatok kombinációjára számos lehetőségünk van, majd a jobb alsó sarok alatt található *“Leválogatás indítása”* gombbal aktiválhatjuk a keresést.

A variációs lehetőségek bemutatására alkalmas példa a kombinációs mechanizmusra: Vas megyei születésű történészeket keresünk, akik nem Szombathelyen születtek.

Kiválasztott feltételek :

1. [---] (Születési_hely_(megye/ország) [] Vas) + (

2. [És] Foglalkozás [] történész - (

3. [És] Születési_hely_(helység) [Nem] Szombathely) >

K [] >>

K [] +)

K [] -)

K []

K []

K []

K []

És Vagy Igen

Maximum találatok száma : 250 ▼

Születési_hely_(helység) ▼

Szűkítés Szombathely Szűkítés

Találatok: 14189 (1-1)

Megnevezés	Találat
Szombathely	2305

12. sz. kép: A Vas megyei, de nem szombathelyi születésű történészek keresési űrlapja

A keresőzónába első lépésként beemeljük a Vas megye_Születési hely opciót. Ehhez hozzáteszünk egy kezdő zárójelet a +(gomb alkalmazásával. A „Következő” feltételkiválasztó gombra kattintva az automatikus „és” hozzárendelés segítségével mellé emeljük a történész foglalkozású személyeket, majd ismét a „Következő” gombot aktiválva a Szombathely_Születési hely variációt emeljük át a keresőtérbe. Az automatikus „és” lehetőséget ezt követően a „nem”-re kattintva átállítjuk, valamint – mivel több elemet tartalmazó halmazműveletről van szó – a zárójelet bezárjuk a megfelelő gomb [+)] aktiválásával. Kérdésünkre a „Magyar Életrajzi Kalauz” adatbázisa alapján 54, valamennyi feltételnek megfelelő személyt találtunk.

Mindhárom keresőrész (névre, dátumra, szempontra) egymással is kombinálható, ekkor azonban ügyelni kell, hogy a közöttük lévő “és”, “vagy”, “de nem” opciók kötelezően kitöltendőek és a keresőzóna alatti leválogatógombot kell aktiválni. Ha az előző kombinált keresőkérdést kiegészítjük az „Sz” betűvel kezdődő és „1901.01.01. után” született opciókkal, akkor az alábbi komplex kereső űrlapot és találati listát kapjuk:

Keresett személy neve : Sz Leválogatás indítása

Név hasonlítás : Mező elejével egyező Ugrás a találatokhoz

Születés : 1901 .év 01 .hó 01 .nap

Után : .év .hó .nap

☐ és ☐ vagy ☐ de nem

Nincs kiválasztva : .év .hó .nap

Nincs kiválasztva : .év .hó .nap

Kiválasztott feltételek : Előző Következő

K 1. [---] (Születési_hely_(megye/ország) [] Vas +(

K 2. [És] Foglalkozás [] történész -(

K 3. [És] Születési_hely_(helység) [Nem] Szombathely) >

K >>

K +

K -

K

K

K

K

K

K

És Vagy Igen

Maximum találatok száma : 250 Leválogatás indítása

TALÁLATOK

Ugrás a kereséshez Találatok új ablakba

Mindenki

Mindenki Nem kortárs Kortárs

Találatok: 3 (1-3)

Következő Előző

Keresett személy neve	Születési dátum	Info	Halálozási dátum	Info
Szabó Béla Lőrinc	1923.08.10		1982.02.01	
Szakonyi István	1911.07.10		1974.09.28	
Szemere Vera	1916.07.02		1992.05.07	

Születési_hely_(helység) Szükités

Szükités Szombathely Szükités

Találatok: 14189 (1-1)

Előző Következő

Megnevezés	Találat
Szombathely	2305

13. sz. kép: A XX. században született Vas megyei, de nem szombathelyi származású SZ betűvel kezdődő történészek keresési űrlapja és találati listája

Elvileg akár 10 különböző feltétel, több halmazban is kombinálható egymással, de érdemes 4-6 szempontnál meghúzni a határt az áttekinthetőség megkönnyítése és az esetleges adatvesztés megakadályozása érdekében.

4. Magyar biográfiai indexek

A hazai életrajzi indexek közül kettőnek az áttekintésére vállalkozunk. A Magyar Életrajzi Kalauzhoz hasonló, átfogó országos / nemzeti indexről van szó mind a Hungarika Névktaszter, mind pedig a Magyar Életrajzi Index esetében. Nincs tudomásunk olyan működő és hozzáférhető rendszerről, amely e korszerű műfaj keretei között tárná fel egy település vagy tájegység személyiségeit illetve tematikus biográfiai indexek munkálatairól sem értesültünk. Ez különösen azért szomorú, mert *Bényei Miklós* (1994) már két évtizede felhívta a figyelmet helyismereti vonatkozásban a műfajban rejlő lehetőségekre.

4.1 Hungarika Névkataszter

Az Országos Széchényi Könyvtárban létrejött adattár az 1978-as hungarika kerettervnek köszönheti létezését, amely prioritásként jelölte meg a személyi hungarikumok adattárának kialakítását. A nemzeti könyvtári hatókörből adódóan kezdetben sem térbeli, sem időbeli korlátozás bevezetését nem tervezték. Az 1980-as években azonban úgy döntöttek, hogy a gyűjtőkör szűkítésével „az 1880 után született, külföldön élő / élt magyar személyek adatait tartalmazza, s külön hangsúlyt fektetünk a közelmúltban, vagyis az 1945 utáni anyag feltárására.” (Kovács, 1990. 474. o.) Az 1990-es évek közepén Kovács Ilona egy helyismereti könyvtáros konferencián pontosította a feltárás gyűjtőköri szempontrendszerét: „elsősorban a külföldi magyarok első generációjához tartozó személyek fontosak, vagyis a történeti és a mai Magyarország területén született olyan személyek adatai, akik később, az életük során a trianoni békeszerződéssel az új határokon kívül kerültek, vagy Nyugatra emigráltak.” (Kovács, 1997. 85. o.)

Az 1988-ban felállított Hungarika Dokumentációs Osztály a felvételnél az alábbi szempontokat vette figyelembe: Magyarországon született, magyar anyanyelvű, magyar nyelven is publikált, tanulmányait nagyrészt Magyarországon végezte, magyarnak vallotta magát. A Hungarika Névkataszterben nyilvántartott adatok köre:

- Név és névváltozatok
- Születés és halálozás helye és ideje
- Tanulmányok (hazai és külföldi)
- Távozás külföldre (hely és idő)
- Vándorlás (további országok, hazatelepedés)
- Foglalkozás (szűkebb működési terület megjelölésével)
- Adatforrások

A nyomtatott források mellett jelentős kört ölel fel a nem publikált dokumentumok (személyes közlés, magánlevél, hagyaték stb.) mint primér információforrások beépítése az adattárba. A tudományos kutatás és a dokumentációs tájékoztatás igényei szerint kialakított index a Nemzeti Információs Infrastruktúra Program szerveréről volt elérhető a használók számára. Mintegy évtizeden keresztül a következő adattípusok voltak visszakereshetők az internetes online felületen 2007 végéig (*Hungarika Névkataszter*, 2007)

Tárgyszó index : a : 1 - 38 / 38

Összetett keresés

Név:

Ország: Albánia
Amerikai Egyesült Államok
Argentína
Ausztrália
Ausztria

Év:

Dátum:

Generációk:

Archívum:

Találat/oldal: 50

Keresés Törés

Szókapcsolat: és vagy

ABCDEF GHIJKLMNOPRSTUVZ

adomány
adventista
agrár
agrárközgazdász
agrármérnök
akadémikus
alapító
alapítótag
alapítvány
alelnök
alezredes
alispán
államelnök
államtitkár
államtitkár-helyettes
állatorvos
állattenyésztés
altábornagy
általános
általános iskola
amatőr
angol
animáció
antifasiszta
antikvárius
antológia
antropológia
antropológus
anyanyelv
apát

14. sz. kép: A Hungarika Névktaszter kereső űrlapja

- név minden eleme (személynév, párhuzamos név, álnév, előző név, későbbi név, névváltozat, eredeti név)
- földrajzi név (születés országa, halálozás országa, távozás országa, vándorlás országa, jelenlegi tartózkodási hely, visszatérés országa)
- dátum (születés éve, halálozás éve, távozás éve, vándorlás éve, visszatérés éve)
- generációk (első generáció, fiatalon távozottak, második generáció, harmadik generáció, negyedik generáció, hosszabb ideje visszatelepedett, korszak előtti)
- archívum (van archivált anyag, nincs archivált anyag).

Valamennyi lehetőség szerepelt az „egyszerű keresés” menüpontban elérhető adatlapon. Az összetett keresés ezeken túl egy tárgyszó indexet is megjelenített, amely újdonságnak számított a hasonló adattárakhoz képest. Ebben az ábécé kiemelt betűire kattintva az egyes betűkhöz kapcsolódó indexrészeket tekinthettük meg. A mezők között kötött (nem változtatható) logikai és kapcsolat állt fenn. Egyes mezők esetében (név, ország, tárgyszó / foglalkozás) volt mód arra, hogy válasszunk az és/vagy opciók között. A keresés finomítására a csonkolás módszerei is alkalmazhatók: „*” karakterrel tetszőleges hosszúságú, a „?” beírásával pedig pontosan egy karakter helyettesíthető.

Sajnálatos, hogy a nemzeti könyvtár a strukturális átalakítások közben lemondott erről a hiánypótló szolgáltatásról: immár hat éve nem érhető el a világhálón és érdemi információ sem szerezhető be a gyarapodásáról. Utolsó információim szerint a mintegy 35-40.000 rekordból álló adattár az Országos Széchényi Könyvtáron belül helyben használható.

4.2 Magyar Életrajzi Index

A Hungarika Névkataszter műfajon belüli speciális profiljától eltérően gyűjtőköre megegyezik a Magyar Életrajzi Kalauzéval. Ebből kifolyólag érdeklődéssel követtem nyomon a vele kapcsolatos információkat és áttekintésemben gyakrabban élek a benchmarking eszköztárával. A kiemelt figyelmet illetve az eddigieknél jóval mélyebb szintű elemzést indokolja, hogy a magyar könyvtári szakirodalomban egyedülként részletes összehasonlítás (Murányi, 2001) is készült e párhuzamosan épülő életrajzi adattárakról. A híradások szerint (Nagy, 1999) 1997 közepén Nagy Csaba szervezésében indult meg a szisztematikus gyűjtés és adatrögzítés. Több fiatal munkatársa révén dinamikusan bővült a Magyar Életrajzi Index rekordállománya, amely a Magyar Életrajzi Kalauzhoz viszonyítva az alábbiak szerint alakult:

Időpont	Index	Kalauz	Arány	A szerkesztők 2009 óta nem teszik közzé folyamatosan az adatszámokról és a gyűjteményi katalógusok összesített rekordszámát adják meg: 2014. március 28-án 588761 tételt tartalmaztak a sokrétű adattárak. 2014-es állapotként 230 ezres tételszámot jelölnek meg, amely az elmúlt fél évtizedben alig jelent gyarapodást. A Nagy Csaba helyét átvevő Mészáros Tibortól (aki jeles Márai-kutató) megtudtam, hogy az utóbbi években jelentős, tízezres nagyságrendű duplumszűrést hajtották végre
1999-01-15	38000	83926	220,85%	
2001-03-29	77000	138762	180,21%	
2002-01-03	97786	161673	163,59%	
2003-02-10	139757	174671	124,98%	
2004-02-23	154655	202379	130,85%	
2005-01-11	168787	212580	125,94%	
2006-01-04	197616	232318	117,56%	
2007-01-14	212074	240914	113,59%	
2008-01-21	215858	254019	117,67%	
2009-01-23	217863	265620	121,92%	
2010-02-25	217863	280220	128,62%	
2011-01-01	217863	283128	129,95%	
2012-01-03	217863	296867	136,26%	

a rekordok között. E háttér információ magyarázatot ad a viszonylag kis növekményre.

A Petőfi Irodalmi Múzeum legnagyobb digitális gyűjteményét alkotó biográfiai index célja: „a kutató egy helyen megtalálja az általa keresett személyre vonatkozó főbb információkat és azok forrásait. A rekordok olyan adatsorból épülnek fel, amelyek segítségével egy személy önmagával azonosítható: születés, halálozás helye és ideje, foglalkozás, névváriások.” (Névtér, 2014). Egy veszprémi országos konferencián tartott előadásban részletesebb információkat találhatunk az adattartalommal illetően: az elfogadott névalak mellett a névváriások sora (névváltoztatás előtti név a változtatás dátumával), a leánykori és az asszony-név, a nemesi előnév és a főnemesi rang, a születési és halálozási adatsor a település, megye, év, hónap, nap feltüntetésével, valamint legfeljebb három foglalkozás, köztük a kenyérkereső is. (Nagy, 2006).

Problemátikus a foglalkozási kategória koherens szempontok szerinti kezelése. Utalok dolgozatomban „3.2.4 Foglalkozási adatcsoportok” fejezetében megfogalmazott véleményemre a korábban közölt példa (Manno Miltiades [1879-1935] szócikkének) új átvilágításával. Ezúttal teljes találati adatlapokat hasonlítottunk össze a pontosság szempontjából. Nézzünk az elvek mögé: a Magyar Életrajzi Index esetében miként értelmezhető az adott személyre vonatkozó találati rekord (Manno, 2014) felépítése saját követelményrendszerünk tükrében:

Adattár: Életrajzi index / Név; Életrajzi index / Partecédula

Egységesített név: Manno Miltiades;

Születés / Halálozás: 1879-1935

Névvariáns: Miltiadész

Vallása: görögkeleti

Foglalkozás: festőművész; grafikus; szobrász; sportoló; százados; sportoktató

Születési hely: Pancsova

Születési megye: Torontál vm.

Pontos születési dátum: 1879. III. 3.

Halálozási hely: Budapest

Pontos halálozási dátum: 1935. II. 16.

Halálozási életkor: 56

Halálozási adat forrása: Soós Ferenc közlése

Halálozási adatok: Saját gyászjelentés

15. sz. kép: Manno Miltiades (1879-1935) a Magyar Életrajzi Indexben

Szembevetendő, hogy a meghirdetett három foglalkozás helyett hatot találunk. Manno Miltiades művész-polihisztorként és all-round sportemberként (Ferenczi és Murányi, 1984) nyilván nehezen gyömöszölhető be nem csak három, hanem akár hat kategóriába is. A Magyar Életrajzi Kalauz lementett adatlapja az alábbi információkat teszi elérhetővé:

Fájl	Szerkesztés	Formátum	Nézet	Súgó
Manno Miltiades			1879 03 03	1935 02 16

születési hely megye :		Torontál(tört.)		
születési hely helység :		Pancsova		
Foglalkozás :		éremművész		
		evezős		
		festőművész		
		grafikus		
		gyorskorcsolyázó		
		karikaturista		
		kerékpárversenyző		
		labdarúgó		
		szobrász		
Névváltozatok :		Mannó Miltiadész(1879-1935)		
Adateltérések :		h:02.17.(ML)		
		sz:1880.(SL)		
		sz:1880.03.03.(MEL)		
		sz:1880.03.03.(MOL)		
		sz:1880.03.03.(NUMIZPANT)		
		sz:Bp.(KARIKATURISTÁK)		
Egyéb adatok :		görög szárm.		
		m.bajnok(11)		
Hivatkozások :		KARIKATURISTÁK(1848-2007)		
		LABDARGÓLK		
		MEL II.		
		ML		
		MOL(2009)		
		NUMIZPANT		
		OLIMP(1896-2004)		
		SL		
		TÁRS		

16. sz. kép: Manno Miltiades (1879-1935) a Magyar Életrajzi Kalauzban

Koncentráljunk ezúttal kizárólag a foglalkozási adatsorokra: a Magyar Életrajzi Kalauz 9 működési területet sorol fel a Magyar Életrajzi Index 5 megjelölésével szemben. Különítsük el a művészeti tevékenységet: a MÉK 5 művészeti ágat (éremművész, festőművész, grafikus, karikaturista, szobrász) definiál, míg a MÉI 3 területet rögzít (festőművész, grafikus, szobrász). A plusz két képzőművészeti ág (éremművész, karikaturista) felvételét a MÉK részéről indokolja a hivatkozások között a szűkebb szakterületi források (Gyöngy, 2008; Soós, 2010) feltüntetése.

Manno Miltiades sportemberi tevékenysége tekintetében még nagyobb az eltérés a két index gyakorlatában. A MÉI összefoglaló kategóriákat képez: sportoló, sportoktató. A MÉK itt is „ágak” szerint rögzíti a sporttevékenységet: evezős, gyorskorcsolyázó, kerékpárversenyző, labdarúgó. Szerintem ezek sokkal pontosabban tükrözik versenyzői pályafutását, mint a sommás „sportoló”, különös tekintettel arra, hogy Manno Miltiades az első két magyar labdarúgó-bajnokság gólkirálya (Heteyi, 2010) volt. De ne ítéljünk előre: végezzünk el egy keresést a MÉI-ben a „sportoló” foglalkozási kategóriára! 97 találatunk lesz, ami soványnak tűnik egy sportnemzethez képest, de próbálkozzunk a másik MÉK-ből hiányzó foglalkozási körrel is: „sportoktató” - lekeresésünk eredménye mindössze 9 (!!!) tétel. Garantált, hogy ennél jóval többen működtek e területen csak éppen más elnevezéssel (pl. edző, testnevelő)!

A Magyar Életrajzi Index találati rekordjában a „százados” foglalkozás lehet a kenyérkereső. Fontos a feltüntetése, de vélhetően erre senki sem keresne vele kapcsolatban. A teljes adatsor vonatkozásában a MÉI külön adatmezőben emeli ki a vallást (görögkeleti), ami fontos adat, de kötelező közreadását kicsit túlzónak érzem. A vallás helyett Manno Miltiades esetében egyenrangúként szerepel a MÉK-ben „Egyéb adat”-ként a „görög származás”. Ugyanebben a kategóriában a MÉK kiegészítő információként közli még, hogy a sportember 11 magyar bajnoki címet szerzett.

Mivel a Magyar Életrajzi Index esetében semmiféle olyan típusú feltöltöttségi áttekintés nem áll a rendelkezésre, mint a Magyar Életrajzi Kalauzról, ezért célzott mélyfúrásokkal próbáljuk felderíteni az adattár rejtett rétegeit.

Ha már a sport területére tévedtünk, akkor kerestessük le a szombathelyi származású olimpiai bajnok kardvívót: Rajczy Imrét. Rekordja (Rajczy, 2014) a Magyar Életrajzi Indexben:

Az 55 tételes listában bukkanhatunk duplum tételre (Jekelfalussy Piller György), de olyan nevekre is (Hajós Henrik, Kiss Éva, Kluger Gyula, Szepes Béla), akik sohasem voltak olimpiai bajnokok! Marad 50 név – beleértve Benke László olimpiai bajnok szakácmestert is :-)

Egyéb_adatok	▼
Szűkítés : olimp.	Szűkítés
Találatok: 14	(1-10)
Előző	Következő
Megnevezés	Találat
olimp.bajnok	229
olimp.bajnok(2)	56
olimp.bajnok(2)/ROM/	1
olimp.bajnok(3)	18
olimp.bajnok(3)/USA/	1
olimp.bajnok(4)	3
olimp.bajnok(4)/ROM/	1
olimp.bajnok(5)	2
olimp.bajnok(5)/USA/	1
olimp.bajnok(6)	2

Nézzük meg, hogy a Magyar Életrajzi Kalauzban hány olimpiai bajnokot találunk? Itt az „Egyéb adatok” között kell a bennünket érdeklő adat kezdőbetűit beírni a szűkítő mezőbe: a tízes szűrésből adódóan éppen hétszeres olimpiai bajnokunk (Gerevich Aladár) kategóriája maradt le a bal oldali képernyőképről. Az adatbázis strukturált jellegéből adódóan valamennyi tétel 1-1 személyt jelöl, mert valaki vagy egyszeres vagy kétszeres stb. olimpiai bajnok. Így 317 magyar származású sportoló szerzett olimpiai bajnoki címet. Rendszerünk finomságát mutatja, hogy a román színekben kétszeres olimpiai bajnok magasugró Balázs Jolán; a XX. század legjobb röplabdázójának megválasztott háromszoros amerikai olimpiai bajnok Karch Király; a román

színekben négyszeres olimpiai bajnok tornász Szabó Katalin és a magyar származású, Tarzanként elhíresült, ötszörös amerikai olimpiai bajnok Johnny Weissmüller rekordja is elérhető reprezentatív nemzeti digitális névkataszterünkben. Az utolsó pár szónak különös jelentősége van. Egy adattár csak akkor lehet reprezentatív, ha a teljesség igényéből indul ki. ***Ennek súlyos következményei vannak, amelyek rámutatnak a „Magyar Életrajzi Index” és a „Magyar Életrajzi Kalauz” forráskezelési filozófiájának sok tekintetben gyökeres különbségére.***

Kalauzunk a benne szereplő forrásokat teljes mértékben feldolgozza. Kiderült, hogy a „Magyar Életrajzi Index” válogat a forrásokból felvett személyek esetében! Milyen kritériumokat alkalmaz? A magyar olimpiai érmeseket külön szócikkben feltüntetető „Magyar olimpiai lexikon” (Rózsali, 2000) esetében mi lehet az a szempont, aminek következtében a feldolgozott olimpiai bajnokok száma hatodát sem éri el a „Magyar Életrajzi Kalauz”-nak?

A fenti illúzióromboló elemzés „görbe tükré”-ben roppant érdekes a következő, talán némileg szokatlanul hosszúnak tűnő, de rendkívül fontos kérdést tárgyaló idézet. Háttér-információként jelzem, hogy szerzője a nyilvánosság előtt kimondatlanul is jelen sorok szerzőjével vitázik és tesz erősen dehonesztáló megjegyzéseket az adateltérések tárgyában az általam készített adattárra.

„Mint már utaltam rá, hazai lexikonjaink tele vannak egymásnak ellentmondó, téves adatokkal, ezért rendkívül fontos, hogy egy életrajzi indexhez hasonló munka ne elégedjék meg ezek téves voltának jelzésével, hanem állapítsa meg, hogy a szerkesztő jelenlegi tudása szerint melyik állítás tartalmazza a valósághű információt. Ez utóbbi megítélésénél természetesen tudatunk kell az olvasóval, hogy döntésünket mire alapoztuk, tehát semmiképpen sem elégedhetünk meg szándékunk pusztá közlésével. Az sem elegendő, ha kijelentjük, hogy számunkra mindenkor a legújabb kézikönyv az autentikus forrás, ugyanis egyedül e munka támaszkodik / támaszkodhat a legfrissebb kutatási eredményekre. Aki valaha írt lexikon-szócikket, pontosan tudja, hogy az ultima manus elve a lexikográfiában nem alkalmazható, ugyanis a hivatkozásokat gyakorta mellőző írásokból szinte lehetetlen megállapítani, hogy szerzőjük milyen forrásokra támaszkodott, és hogy ezek ellentmondásait mire alapozva oldotta fel. Hosszasan sorolhatnánk a példákat annak érzékeltetésére is, hogy milyen veszélyekkel jár és mennyire félrevezető, ha egy adattár szerkesztője megfelelő forrásismeret hiányában szakmai érvekkel nem alátámasztható preferenciákkal él, ráadásul ezeket következtetlenül alkalmazza. Egyes kutatók úgy vélekednek, hogy a számszerűség sem elhanyagolható tényező, vagyis ha négy forrásból három állít valamit, akkor már csak azért is elfogadható ez a közös adat, mert a negyedik lehet például elírás is. Ennek kapcsán ugyanazt tudom elmondani, amit a fentiekben kifejtettem. A hibák bővített újratermelése miatt képtelenség a „számszerűség” elvének alkalmazása, manapság ugyanis egyre több olyan lexikon lát napvilágot, amely kritikátlanul veszi át a korábban megjelent társainak hibáját, mit sem törődve azzal, hogy a hivatkozott mű milyen forrásokra hivatkozik.” (Nagy, 2008. 230-231. o.)

A kritika egyes elemeinek jogosságát nem vonom kétségbe, néhány vonatkozásban azonban feltétlenül pontosítanom kell az egyoldalúan negatív vélemény árnyalása érdekében:

1) Vitapartneremmel ellentétben soha nem állítottam, hogy kizárólag az általam közölt adatok az elfogadhatóak. A források születési és halálozási adatokat érintő eltérő közléseit korrekt módon feltüntettem az „Adateltérések” mező alkalmazásával.

2) Munkaidőn kívül végzett tevékenységeből és az elérhető elsődleges információforrások hiányából adódóan nem tudom felvállalni, hogy minden személy információit kontrolláljam. Felmerül bennem a kérdés: képes erre egyáltalán valaki vagy egy team is?

3) Az idézetben megfogalmazott szempontok (frissesség, forrásokra történő hivatkozás, számszerűség) egyike sem érvényesül mechanikusan, hanem együttes összevetésük logikai hálójából születik meg az egyedi döntés, amelyben különösen nagy hangsúlyt kap a primér információkra (pl. anyakönyvekre) történő pontos hivatkozás.

Sok minden azonos vagy árnyalatnyit eltérő a Magyar Életrajzi Kalauz és a Magyar Életrajzi Index keresési rendszerében, de jelentős eltérések is adódnak. A Magyar Életrajzi Kalauz lehetőséget biztosít az időintervallumra történő keresésre, továbbá a kapcsolódó tételszámokat is közlő indexlistákból való kiválasztás módszere a használatát pozitív módon orientálja a sikeres keresési stratégia kialakításában.

Hasonló profiljuk és egy irányba mutató céljaik révén egymás természetes szövetségeseivé válhatnának. Messzemenően egyetértünk az elemző recenzens közel másfél évtizede megfogalmazott gondolataival: „Az egymással való versengés helyett ugyanakkor helyesebb lenne az együttműködés, egyik oldalról a nagyobb forrásbázis, az intézményi háttérnek megfelelően rendelkezésre álló készítői gárda, a másik oldalról a nagyobb tapasztalat, a kidolgozott rendszer, az ügy iránti elkötelezettség.” (Murányi, 2001. 30. o.)

A Magyar Életrajzi Kalauz részéről eddig sem volt és a továbbiakban sem lesz akadálya az együttműködésnek. Bennünket nem kötnek presztízs szempontok és az ügy sikerébe vetett hit átsegíthet az együttműködés kimunkálása során adódó nehézségeken.

5. Külföldi biográfiai indexek

A nemzetközi életrajzi indexek gazdagodó listájáról – hagyományaik és ismertségük miatt – a két legfontosabb adattárat: az Amerikai Egyesült Államokban készülő „Biography Index”-et és a Németországban épített, újabban „World Biographical Information System” elemeként működő „World Biographical Index”-et kell kiemelnünk. E két külföldi reprezentáns közül a számunkra aktuális állapotában elérhetőbb és reprezentációjában az egész világra kiterjedő, így önálló magyar életrajzi archívumot (Ungarisches Biographisches Archiv) is üzemeltető World Biographical Index tartalomszolgáltatási eszköztárát vesszük górcső alá, részben az általunk alkalmazott megoldások szemüvegén keresztül.

5.1 World Biographical Index

A müncheni K. G. Saur Verlag egyetemes „biográfiai könyvtárának” részeként fejlesztett biográfiai index. A „World Biographical Information System” égisze alatt 9 millió digitalizált cikket tesz hozzáférhetővé. Gigantikus nagyságára jellemző: a több mint 10 ezer feldolgozott forrásmű 44 nyelven 17 ezer kötetet ölel fel. Az archívum háttérét az 57 nyelvi-területi preferenciák alapján digitalizált mikrofilm archívum (*WBI leírás*, 2014) képezi, amelyek cikkek millióit tárolják a 16. század közepétől a 20. század végéig. A világ legteljesebb életrajzi adattárában az eredeti dokumentumok nyomtatott változatának hasonmása is megjeleníthető. A világ archívumain belül a „Hungarian Biographical Archive” 152 forráskiadványt tár fel és tesz teljes szövegében elérhetővé az 1559 és 1995 közötti időszakból. Az 1990-es évek közepéről származó verzió 127 forrásból álló jegyzékét (*UBAFORR*, 2014) részletesen tanulmányozva mindenesetre meglepő megállapításokat tehetünk a kiválasztott források jelentőségére és reprezentativitására vonatkozóan.

Örülnék, ha valaki elmagyarázná, hogy a sport területéről miért Mező Ferenc magyar olimpiai bajnokokról szóló angol nyelvű 1955-ös „aranykönyve” (*Mező*, 1955) az egyetlen számításba vett önálló sporttárgyú forrás, holott van olyan sport aranykönyv (*Havas*, 1982), amely sokkal frissebb és teljesebb, hiszen kiterjed az olimpiai bajnokokon túl az érmesekre a felnőtt és korosztályos világ- és Európa-bajnokságokon, ráadásul még címében is rímel a kiválasztott elődjére...

Nem kevés fejtörést okozott számomra, hogy az Osztrák-Magyar Birodalom 1750-1880 közötti bencés szerzetes íróit szemlélő 1881-es összeállítás (*Scriptores*, 1881) helyett kapott a válogatásban, ugyanakkor a magyar vonatkozásban teljes 1987-es kiadású bencés névtár (*Berkó és Legányi*, 1987) fel sem merült...

A fájdalmas hiányok hosszan sorolhatók lennének, ugyanakkor Herczeg Ferenc Tisza Istvánról szóló kötete vagy Szigeti Kilián „Régi magyar orgonák”-ról szóló sorozata illetve egy író-olvasó találkozók rendezésének módszertanáról szóló könyv (*Pál*, 1964) ott díszeleg a listában...

A legfrissebb információk érdekében 2014 tavaszán teszteltem az adattárat a Nyugat-Magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központban. A konkrét keresések előtt összehasonlítom a World Biographical Index és a Magyar Életrajzi Kalauz keresési skáláját:

Összehasonlítás		
	WORLD BIOGRAPHICAL INDEX	MAGYAR ÉLETRAJZI KALAUZ
Szül. hely (megye/ország)	---	+
Születési helység	---	+
Születési időpont	év	év, hónap, nap
Halálozási időpont	év	év, hónap, nap
Álnevek	---	+
Kínúttételek	---	+
Adárúttételek	---	+
Egyéb (kiegészítő) adárúk	---	+

20. sz. kép: A World Biographical Index és a Magyar Életrajzi Kalauz összehasonlítása

Bő két évtizeddel halála után Antall József (1932-1993) adatait kerestem:

Basic Search | Biographical Search | Bibliographic Search | Microfiche Search

Biographical Search > Biographical Search Results > Biographical Document

1 - 1 of 1 GO

☐ View Digitized Article(s) from Archive

Name: Antall, József jun.
Gender: male
Year of birth: 1932
Year cited: 1990
Occupation: Historiker; Bibliothekar; Museumsdirektor; Parlamentsabgeordneter; Premierminister
Occupation classification: Historians, Archeologists, Ethnologists, Heraldists (503); Librarians and Library Specialists (592); Museum Specialists (593); Delegates, Representatives (326); Statespersons, Politicians (321)
Archive: Ungarisches Biographisches Archiv (UBA)
Fiche Location: 14,407-408
Short title(s) of source(s): Ki kicsoda 1990; Fekete 3

Short title: Ki kicsoda 1990
Source Citation: Magyar ki kicsoda 1990 : Több mint 6000 élő magyar személy életrajza. - Budapest : Texoft Lang, 1990

Short title: Fekete 3
Source Citation: Prominent Hungarians home and abroad / edited by Márton Fekete. - 5th ed. - Budapest : HVG, 1991

Saur Document Number: M2681

1 - 1 of 1 GO

de Gruyter | Copyright and Disclaimer

21. sz. kép: Antall József (1932-1993) szócikke a World Biographical Indexben

Meglepő, hogy nem leltek olyan forrást a szakszerkesztők, amiből kiderülhetett volna, hogy nincs az élők sorában! Egy kiváló kormányzati archontológiát (Böölöny és Hubai, 2004) örömmel ajánlottam volna a félrevezető pontatlanságok kiküszöbölésére...

A reprezentativitás hiánya mellett aránytalanságok tömegével találkozunk, amelyek elemzésére nincs lehetőségünk. A feldolgozott források áttekintésére nem nyújt lehetőséget az adatbank, ezért a kódszerű rövid címek („short list”) alapján lehet kibogarászni a hivatkozások mögött rejlő műveket. Rendkívül figyelemre méltó Schöpflin Aladár irodalomtörténeti jelentőségűnek korántsem nevezhető, mindössze 9 oldal terjedelmű kiadványának (Schöpflin, 1943) kiemelt fontosságú kezelése: vajon milyen különleges szempont indokolhatta, hogy a három, bár kétségkívül kiemelkedő szerzőről szóló füzetke kihagyhatatlan volt?

Fel sem ocsúdhatunk meglepetésünkből, amikor újabb gyöngyszemet találunk ugyanezzel a „forrással” kapcsolatban. Logikus, hogy a címben szereplő három költőóriás szerepel a mű alapján feltártak listáján, de vaskos meglepetés éri a gyanútlan böngészőt:

Biographical Search > Biographical Search Results

Biographical Search Results

1 - 5 of 5 GO

[(biographicShortTitles:"Schoepflin 1" ...

☐ Mark All Sort by: Name

#	Name	Occupation	Year	Archive
1	Ady, Endre	Jurist; Journalist; Dichter	1877	Ungarisches Biographisches Archiv
2	Babits, Mihály	Dichter; Romancier; Essayist; Übersetzer	1883	Ungarisches Biographisches Archiv
3	Kovács, Endre	Historiker; Dichter; Prosaist; Journalist; Übersetzer	1911	Ungarisches Biographisches Archiv
4	Major, István	Politiker	1887	Ungarisches Biographisches Archiv
5	Móricz, Zsigmond	Journalist; Prosaist; Dramatiker	1879	Ungarisches Biographisches Archiv

1 - 5 of 5 GO

22. sz. kép: A Schöpflin Aladár művéből feldolgozott személyek a World Biographical Indexben

Bár semmiféle magyarázat nincs rá, hogy Kovács Endre és Major István miként soroltatott e tételhez, de ez sem a szerkesztőket, sem a használókat nem zavarja...

Remek összehasonlítási lehetőséget kínál a WBI és a MÉK között a „Foglalkozás” kategória más biográfiai indexekben nem található osztályozási rendszerének egymásra

☐ ART (600)	990320
☐ Musicians (610)	262730
☐ Composers (611)	65393
☐ Conductors, Musical Directors (612)	30534
☐ Instrumentalists, Orchestral Musicians (613)	68701
☐ Singers (614)	62344
☐ Performing Artists (620)	161456
☐ Stage Managers, Directors (621)	22111
☐ Actors (622)	110179
☐ Dancers (623)	11683
☐ Other Stage Occupations (624)	10040
☐ Plastic Artists (630)	566134
☐ Painters, Draughtsmen, Graphic Artists (631)	361736
☐ Sculptors, Carvers, Founders, Modelers (632)	83327
☐ Book Artists and Calligraphers (633)	19330
☐ Handicraft Artists (634)	71591
☐ Photographers (635)	9391
☐ FILM, RADIO AND TELEVISION (650)	48610
☐ RELIGION (700)	843811
☐ Christian and Jewish Religion (702)	801738
☐ Theologians, Scholars of Religion (705)	60231
☐ Priests, Preachers, Ministers, Rabbis (710)	389492
☐ Church Dignitaries, Representatives, Administrators (715)	150450
☐ Members of a Religious Order (720)	163288
☐ Saints, Martyrs (724)	14172
☐ Christian and Jewish Religion: Others (725)	24105
☐ Islamic Ecclesiastics (730)	33539
☐ Hindu Religion (740)	245
☐ Buddhist Religion (750)	8052
☐ Other Religions (790)	237
☐ SPORTS AND LEISURE (800)	86787
☐ Sportsmen (801)	66550
☐ Toreros (810)	5212
☐ Coaches, Managers (815)	6382
☐ Sports: Others (820)	8643

vetítése. A WBI besorolási indexéből a művészetek, a vallás és a sport ágakat emeltük ki az összevetés érzékeltetésére.

Nem kell sasszem ahhoz, hogy a dolgozatunk 6.3 fejezetében található, sportra vonatkozó részletezettség fényévekkel múlja felül a világindex alaposságát...

Összességében a WBI felülmúlhatatlan előnye hatalmas mérete és a mögötte álló forrásbázis azonnali elérhetőségének biztosítása. Kompetenciánk csak a magyar anyagra terjedhetett ki, de mind az adattartalom teljessége, mind pedig a forrásbázis aktualizálása terén bőven akadhat hiányérzetünk.

23. sz. kép: A WBI foglalkozási hierarchikus indexének részlete

6. A Magyar Életrajzi Kalauz műfaji értékei és innovációi

A korábbi fejezetek alapján látható, hogy reprezentatív nemzeti biográfiai indexünk felépítése illetve visszakereső rendszere több évtized alatt szilárdult meg és ez a gyakorlatban bizonyított, kikristályosodott stabilitás fontos tényező a használók számára. A működtetéshez kapcsolódó gazdag tapasztalataink, tanulmányaim és nem utolsósorban e dolgozat színvonalas elkészítése arra ösztönzött, hogy átgondoljam az adattár értékeit a biográfiai index műfajának keretei között illetve kiemeljem azokat az innovációs csomópontokat, amelyek rangot adnak reprezentatív nemzeti digitális névkataszterünknek.

A fejlesztési folyamat természetesen sohasem állhat le és terveinkben részben egyes adatszoportok adatstruktúráinak további, egységesített szemléletű pontosítása szerepel, részben pedig a leválogatási technológia repertoárjának bővítése és pontosságának növelése. Bármilyen módosítás kulcskérdése, hogy változtatás csak az adatbázis integritásának megőrzésén belül alkalmazható.

6.1 Adatfeltárás horizontális terjedelme

A szakirodalom minimális elvárásai alapján szigorúan véve elég lehet egy biográfiai index létrehozásához a besorolás alapjául szolgáló név mellett a születési és halálozási adatsorok közlése, a foglalkozás(ok) felsorolása, valamint a kapcsolódó források kódjainak feltüntetése az adott személy beazonosításához.

Ha azonban elkezdjük boncolgatni az adatsorokat, akkor kiderül számunkra, hogy a sokféle névváltozat kezelése elkerülhetetlenné teszi a „Névváltozat” adatsor alkalmazását. Még mindig csupán szigorúan a besorolási névnél maradva sokszor szinte egybeolvadnak a különféle névváltozatok és az álnevek vagy csupán árnyalatnyi különbségek vannak közöttük. Így a névváltozat szerves, funkcionális egységben kezelendő az álnevekkel. Számos esetben fordul elő, hogy a születési hely mint prioritás nem ismert előttünk és csak annyit tudunk, hogy az illető egy adott településen fejtette ki a tevékenységét vagy munkássága egy adott tájegységhez / közigazgatási egységhez kötődik. Vétek lenne kihagyni e fontos lokálitási tényezőt, amely a személyek azonosításának fontos másodlagos terepe. Tapasztalataim szerint a „Működési hely” kategória alkalmazása a születési fókusz hiánya esetén nem hagyható

figyelman kívül. Az előbbieken megjelölt adatsorokban közölt adatok sok esetben eltérnek egy adott személynél a különböző források tekintetében. A biográfiai index, mint jellegzetesen másodfokú tájékoztatási forrás százezres nagyságrendű adattömeg fölött nem vállalhatja fel az elsődleges források primér forráskritikai munkáját, ezért a korrekt tájékoztatás érdekében közölnie kell a feldolgozott források fenti mezőire vonatkozó eltérő adatközléseit. Helyi / tájegységi biográfiai indexek esetében nem csupán elképzelhető, hanem a forrásközelség következtében javasolható is az ellentmondások feloldásának megkísérlése.

A „Magyar Életrajzi Kalauz” további kiegészítő adatsorokat is alkalmaz a használói komfort növelése érdekében. A források szócikkeiből kinyert adatok körét a felsőoktatási tevékenység, az akadémiai tagság és a kitüntetések mezőkkel bővítettük illetve az - elismerem, nem túl fantáziadús elnevezésű - „Egyéb adatok” mezőben összegezzük a többi kategóriába nem sorolható, de jelentős keresési relevanciával rendelkező közléseket. Ezek részben az azonos nevű személyek megkülönböztetését teszik lehetővé, valamint archontológiai jellegű és sportolóknál eredményességi formalizált információkat tesznek közzé.

Összegzésként a biográfiai index különböző módszertani feltárási szintjei az alábbiak szerint határozhatók meg. Alap kategóriában fapados és funkcionálisan fél megoldás a szűkített terjedelmű megközelítés. Ez csupán a legfontosabb születési és halálozási információkat, a foglalkozási kategóriát, valamint a forrásokat tartalmazza. Széles körben javasolható az alap kategória kibővítése születési hely hiánya esetén a működési helyre vonatkozó adatokkal, továbbá az adateltérésekre vonatkozó közléssel és a névváltozatok és álnévek adatsorával – amelyek így együtt egy standard közép kategóriás, megbízható rendszert képeznek. Felső kategóriás, prémium (de egyáltalán nem luxus) megoldásként az általunk alkalmazott komplex feltárási (adatbányászati) modell alkalmazható, amely számos járulékos tájékoztatási pontot képez önállóan vagy a többi adatsorral összefüggésben.

6.2 Adatfeltárás vertikális mélysége

A feltárandó adatok szélességi terjedelmének (a kiválasztandó adatok körének) meghatározását követően döntő mozzanat az egyes adatsorok mélységi szintjeinek definiálása. Szerencsés esetben ez már egy komplex logisztikai koncepció keretében az adatgyűjtés előtt véglegesen rögzíthető, a gyakorlatban azonban a feldolgozott adatmennyiség sokrétű tulajdonságaihoz rugalmasan igazodva egy kritikus adattömeg elérése után kristályo-

sodik ki. Ezt követően már alapvető változtatások nem (aprók is csak mértékkel) hajthatók végre a rendszerben illetve csak óriási redundáns munkával járó retrospektív analízis révén.

Az adatok kiválasztása az adatmezők többsége esetében az előzetesen kontrollált kifejezéslistából választott elem aktiválását jelenti, az „Egyéb adatok” mezőnél pedig ez az opció kiegészül a szabad szöveges keresési lehetőségekkel. Az adatmélységnek a lehetőségek szerint minél rugalmasabb és gazdagabb meghatározása egyúttal erőteljesen determinálja a visszakereső rendszer által igénybe vehető csatornákat is. Bármilyen utólagos változtatást nem csupán az érintett adatmezőt illetően, hanem a teljes névbank összefüggésrendszerében is értelmeznünk és értékelnünk kell az aránytalanságok kiküszöbölése érdekében.

Fontos alapelvünk: a legteljesebb alak felvétele. A több elemű nevek valamennyi létező opciójára a „Névváltozatok” mezőben nyújtunk automatikus visszakeresési lehetőséget, függetlenül attól, hogy az illető ténylegesen használta-e az adott névalakot. Erre a visszakereshetőség szempontjait komplexen kezelő szemlélet-mód alkalmazására mutatunk plasztikus példát Tóth-Harsányi Borbála magyar bajnok kézilabdázónő esetében:

Név : Tóth-Harsányi Borbála
Szül. idő : 1946. augusztus 08. Hal. idő :

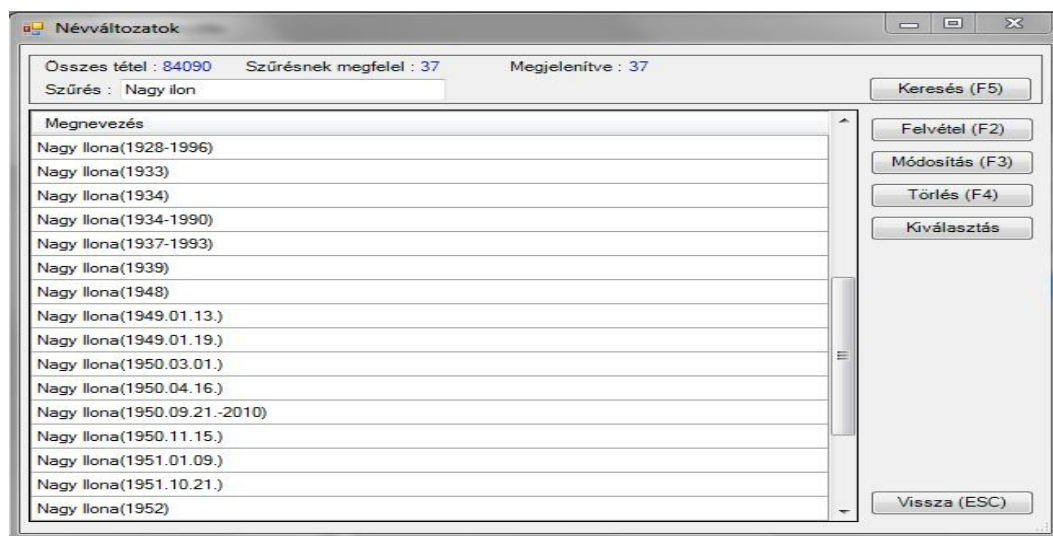
Összes tétel : 5 Szűrésnek megfelel : 5 Megjelenítve : 5
Szűrés :

Megnevezés
Harsányi Borbála(1946)
Korom Mihályné(1946)
Tóth Borbála(1946)
Tóth Harsányi Borbála(1946)
Tóth Harsányi I.(1946)

Keresés (F5) Felvétel (F2) Módosítás (F3) Törlés (F4) Kiválasztás Vissza (ESC)

24. sz. kép: Tóth-Harsányi Borbála (1946) névváltozatai a Magyar Életrajzi Kalauzban

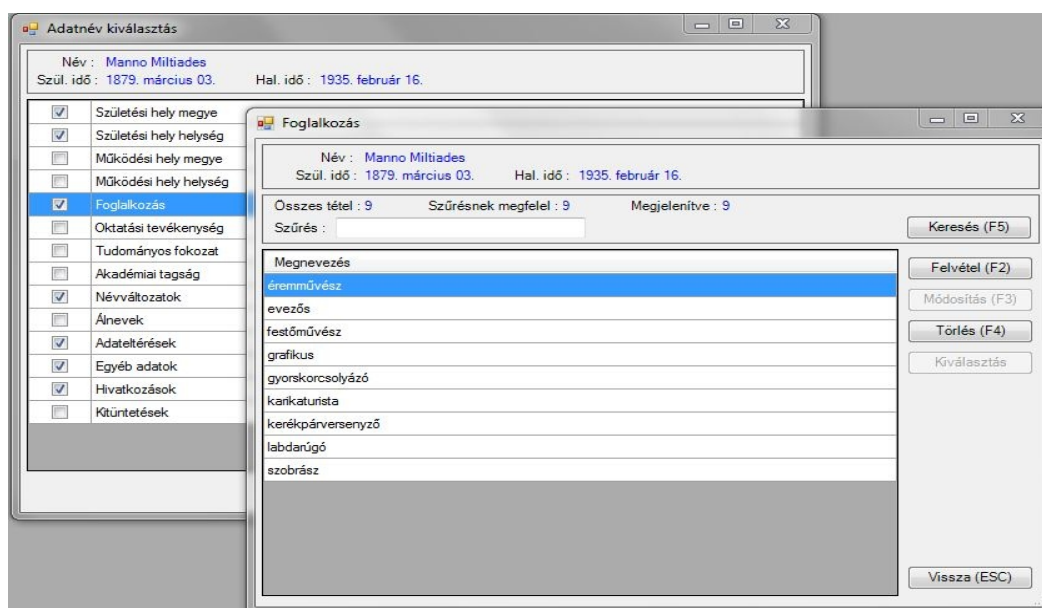
Az adatbázis nagy méretéből adódóan a megegyező névalak és születési év mellett gyakran a hónap és a nap feltüntetése is szükségessé vált. Megoldásunk igazolásaként érdemes rápillantani a Nagy Ilona névváltozat egy részére, különös tekintettel az 1949/1950/1951-es csomópontokra.

25. sz. kép: A „Nagy Ilon” kezdetű névváltozatok a Magyar Életrajzi Kalauzban

Az összesen 84090 névváltozatból a „Nagy Ilon” kezdetű szűrésnek 37 tétel felelt meg.

Elfogadhatatlan a magyar szakirodalomban egyre gyakrabban felbukkanó kijelentés: „Legtöbbször az egyetlen kenyérkereső foglalkozást szokás feltüntetni, azt, amelyet hivatásszerűen űzött, amely által érdemeket, elismerést, hírnevet, kimagasló teljesítményt, sikert ért el az illető. Alapszabály, hogy bármennyi foglalkozással is rendelkezhetett szócikkünk alanya, de háromnál több foglalkozást lehetőleg semmi esetben sem tüntessünk fel nála!” (Zahuczky, 2013. 26. o.) Ha ragaszkodnánk ehhez az állásponthoz, akkor mit kezdhetnénk a korábban említett sokoldalú személyiséggel: Manno Miltiades (1880-1935) esetében a „Magyar Életrajzi Kalauz”-ban foglalkozási kategóriában 9 megnevezést találunk:

26. sz. kép: Manno Miltiades (1879-1935) foglalkozásai a Magyar Életrajzi Kalauzban

Lehetetlen kihívás mindössze három foglalkozásra redukálni Manno Miltiades rendkívül sokoldalú tevékenységét, ráadásul a számítógépes visszakeresés sokszínű variációs lehetőségeinek kiaknázása is a minél alaposabb és teljességre törekvőbb feltárást indokolja.

6.3 A foglalkozások hierarchikus jegyzéke

Bizonyos meghatározott keretek között épülő mezők (indexsorok) esetében a keresési stratégia kialakítását támogató eszközként kiemelten hasznosnak tartjuk az adatok strukturált, az adott keresési mező jellegzetességeihez igazodóan rugalmasan hierarchizált formában történő áttekintését. Ezek az úgynevezett mellék adattárak jellemzően hiányoznak még a legismertebb hazai és nemzetközi adatbázisok rendszeréből is.

Létrehozásukat követően karbantartást igényelnek és logikai keretek közé helyezik a teljes szövegű keresések világában könnyű kézzel végzett indexelési technikákat. Az adattárunkban jelen pillanatban található 957 foglalkozás és/vagy működési terület áttekintéséhez innovatív fejlesztésként egy rugalmasan hierarchizált foglalkozási hálót hoztam létre (*FOGLKAT*, 2014) Az elektronikus változatban természetesen az egyes ágak és tömbök logikai rendben lesznek kibonthatók. Nem volt egyszerű beilleszteni az összes foglalkozást egyetlen struktúrába, de létrehozása jelentősen hozzájárul a használói komfort fokozásához.

A rendszerben NYOMTATOTT NAGY betűkkel jelöltük azokat a foglalkozási fogalmakat, amelyek a rendszerező tájékoztatást segítik, de mögöttük tényleges személyek nem található adatbázisunkban. Egyes tárgykörök esetében szükségszerűen élnem kellett a többes besorolás lehetőségével. Például ilyen az ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK → Mérnök → Agrármérnök → Mezőgazdasági gépészmérnök illetve az ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK → Mérnök → Gépészmérnök → Mezőgazdasági gépészmérnök útvonal. Egymástól távolabb eső ágakra illusztráció: ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK → Orvos → Sportorvos illetve SPORT → Sportorvos megközelítés.

Az információs és tájékoztatási iparban természetesen számos kapcsolódó teaurusz létezik, de a lexikográfiai művek illetve a belőlük készített adatbázisok esetében hasonló foglalkozási hálóról nincs tudomásom. Elismerem, hogy vannak vitatható besorolások, de a logikai megközelítés filozófiájának progresszív jellege véleményem szerint vitathatatlan. Ízelítőként a dolgozatom példatárában gyakran szereplő sport területének kibontását mutatom be, amely modellezi a teljes struktúra felépítését és tükrözi mélységi szintjeit.

6. SPORT

6.1. Atléta

6.1.1. DOBÓATLÉTA

6.1.1.1. Diszkoszvető

6.1.1.2. Gerelyhajító

6.1.1.3. Kalapácsvető

6.1.1.4. Súlylökő

6.1.2. Gyalogló

6.1.3. Háromtuszázó

6.1.4. Hétpróbázó

6.1.5. Kalapácsvető

6.1.6. Ötpróbázó

6.1.7. Súlylökő

6.1.8. Tízpróbázó

6.1.9. UGRÓATLÉTA

6.1.9.1. Hármassugró

6.1.9.2. Magasugró

6.1.9.3. Rúdugró

6.1.9.4. Távolugró

6.2. Edző

6.3. Erősportoló

6.3.1. Súlyemelő

6.3.2. Testépítő

6.4. GÉPJÁRMŰSPORT

6.4.1. Autómodellező

6.4.2. Autóversenyző

6.4.3. Gokartversenyző

6.4.4. Kerékpárversenyző

6.4.5. Motorcsónakversenyző

6.4.6. Motorkerékpárversenyző

6.5. GIMNASZTIKA

6.5.1. Aerobicversenyző

6.5.2. Fitnessversenyző

6.5.3. Kötélugró

6.5.4. Művészi tornász

6.5.5. Sportakrobata

6.5.6. Tornász

6.5.7. Versenytáncos

6.6. GÖRSPORT

6.6.1. Görkorsolyázó

6.7. Játékvezető

6.8. KÁRTYAJÁTÉK

6.8.1. Bridzsező

6.8.2. Tarokkozó

6.9. Kerékpárversenyző

6.9.1. Motorkerékpárversenyző

6.9.2. Salakmotorkerékpáros

6.10. KÜZDŐSPORT

6.10.1. Aikidós

6.10.2. Birkózó

6.10.3. Bo jitsu kai versenyző

6.10.4. Cselgáncsozó

6.10.5. Karetézó

6.10.6. Kendőző

6.10.7. Kickboksoló

6.10.8. Kung-fuzó

6.10.9. Ökölvívó

6.10.10. Szumózó

6.10.11. Tekvandózó

6.10.12. Vívó

6.10.12.1. Kardvívó

6.10.12.2. Párbajtőrívó

6.10.12.3. Törvívó

6.10.12 Zen Bu Kan Kempo
harcművész

6.11. LABDAJÁTÉKOK

6.11.1. Asztaliteniszező

6.11.2. Biliárdozó

6.11.3. Fallabdázó

6.11.4. Floorballozó

6.11.5. Golfozó

6.11.6. Gyeplabdázó

6.11.7. Kézilabdázó

6.11.8. Kosárlabdázó

6.11.9. Labdarúgó

6.11.10. Lábteniszező

6.11.11. Lovaspólózó

6.11.12. Rögbijátékos

6.11.13. Röplabdázó

6.11.14. Teniszező

6.11.15. Tollaslabdázó

6.11.16. Vízilabdázó

6.12. LOVASSPORT

6.12.1. Díjlovagló

6.12.2. Díjugrató

6.12.3. Fogathajtó

6.12.4. Lovas

6.12.5. Lovaspólózó

6.12.6. Lovastornász

6.12.7. Lovastusázó

6.13. LÖVÉSZET

6.13.1. Íjász

6.13.1.1 Számszeríjász

6.13.2. Silövő

6.13.3. Sportlövő

6.14. Masször

6.15. MODELLEZŐSPORT

6.15.1. Autómodellező

6.15.2. Hajómodellező

6.15.3. Rádiómodellező

6.16. Sportorvos

6.17. Sporttörténész

6.18. Sportújságíró

6.19. Sportvezető

6.20. TÁBLAJÁTÉK

6.20.1. Dartsversenyző

6.20.2. Sakkozó

6.20.2.1. Hexasakkkozó

6.20.2.2.

Sakkfeladványszerző

6.21. TEKEJÁTÉK

6.21.1. Bocsaversenyző

6.21.2. Bowlingozó

6.21.3. Petanque-versenyző

6.21.4. Tekéző

6.22. TERMÉSZETI SPORT

6.22.1. Hegymászó

6.22.2. LÉGISPORT

6.22.2.1. Ejtőernyős

6.22.2.2. Léggömbrepülő

6.22.2.3. Rádiótávírász

6.22.2.4. Repülőmodellező

6.22.2.5. Sárkányrepülő

6.22.2.6. Siklóernyős

6.22.2.7. Sportrepülő

6.22.2.8. Vitorlázórepülő

6.22.3. Sziklaugró

6.22.4. Tájfutó

6.22.5. TÉLISPORT

6.22.5.1. Bobversenyző

6.22.5.2. Gyorskorsolyázó

6.22.5.3. Jégkorongozó

6.22.5.4.

Kutyaszánversenyző

6.22.5.5. Műkorsolyázó

6.22.5.6. Síelő

6.22.5.7. Sífutó

6.22.5.8. Silövő

6.22.5.9. Síugró

6.22.5.10. Snowboardozó

6.22.6. VÍZISPORT

6.22.6.1. Búvár

6.22.6.2. Búvárúszó

6.22.6.3. Evezős

6.22.6.4. Hajómodellező

6.22.6.5. Horgász

6.22.6.6. Kajakozó

6.22.6.7. Kajakpólós

6.22.6.8. Kenus

6.22.6.9. Kite versenyző

6.22.6.10.

Motorcsónakversenyző

6.22.6.11. Műugró

6.22.6.12. Szinkronúszó

6.22.6.13. Szörföző

6.22.6.14. Úszó

6.22.6.15. Vitorlázó

6.22.6.16. Vízilabdázó

6.22.6.17. Vízisízó

6.23. Testnevelő

6.24. TÖBBPRÓBÁZÓ

6.24.1. Hétpróbázó

6.24.2. Ötpróbázó

6.24.3. Öttusázó

6.24.4. Quadriatlonista

6.24.5. Tízpróbázó

6.24.6. Triatlonista

6.4 Saját építésű sajtó- és internetes segédadattárak

A Gutenberg-galaxis korában évtizedekig rendszeresen megjelent a könyvtári szaksajtó hasábjain a „Pótlások a lexikonokhoz” című összeállítás. E pazar tájékoztatási értékű szétsugárzó szolgáltatás utolsó része (*Gyuris és Landenberger, 1997*) az 1993-1995. tárgyévekre vonatkozóan 1997-ben jelent meg. (Természetesen e közlések a kiegészített lexikonok feldolgozása során a Magyar Életrajzi Kalauzba is bekerültek.) Az éves publikációk a magyar és a külföldi személyekre vonatkozóan a halálozási és kitüntetési információkat az adatforrásokra vetítve adták meg illetve jelezték a megadott lexikonokban nem szereplő közéleti személyiségek vonatkozó adatait.

Feldolgozó munkánk során az ezredforduló környékére érve éreztük, hogy a lexikográfiai források egyre kevésbé képesek a gyors és aktuális információk biztosítására. Szerény lehetőségeinkhez alkalmazkodva 2001. január 1-től három napilap (Magyar Nemzet, Népszabadság és Nemzeti Sport) feltárását vállaltuk. 2014. július 15-én 5675 ily módon kiegészített tételt tartunk nyilván MÉKSAJT kóddal jelzett rendszerünkben. Ez a szám természetesen folyamatosan nő, de pusztán az analitikusan feldolgozott sajtóforrások alapján már bőven 10.000 fölött lehetne, ha a legfrissebb lexikális források közlései nyomán egyúttal jelentősen nem apadna e hivatkozások száma. Amennyiben adateltérést észlelünk, akkor mindkét hivatkozást továbbra is érvényesnek kezeljük és utalunk az adatütközésre.

2007. január 1-től egy újabb, immár elsődlegesen webes segédadattárat állítottunk rendszerbe MÉKADAT elnevezéssel. Erre főleg azért volt nagy szükség, mert a nyomtatott sajtóforrások sem voltak képesek az adatáramlás kezelésére illetve elsősorban a kitüntetések vonatkozásában eleve az internetes archívumukhoz irányították az érdeklődőket. Ezek mellett a hozzánk eljuttatott egyedi visszajelzések (pl. e-mail) és adatpontosítások is e csatornán keresztül épülhettek be adattárunkba. Az immár lassan 3000 tétel felé közelítő adattár legnagyobb szakmai és módszertani kihívását azonban az interneten közzétett halálozások adatbankunkra vetített regisztrációja képezte. Próbálkoztam a Google-birodalom ígéretesnek tűnő automatikus megoldásának alkalmazásával (pl. Google Alerts), de olyan elkésérítően alacsony számú és rossz hatásfokú értesítéseket kaptam, hogy maradtam az időszakos lekérdezések (meghalt vagy elhunyt kifejezések) manuális alkalmazásánál. Az illékony internetes közlések világában egyre sűrűbben kell pásztázni a mind redundánsabbá váló, közzétett információkat a megfelelő hatékonyság elérése érdekében. A MÉKADAT a fenti-

eken túl pl. az akadémiai tagság illetve a megszerzett tudományos fokozatok dokumentálásának fontos eszköze. Jelentősége folyamatosan nő az adatforrások webes migrációjának fokozódásával.

Mindkét segédadattár igazi kincsesbánya és nélkülük sokkal kevésbé lenne aktuális és teljes a reprezentatív nemzeti digitális névkataszter.

6.5 Források reprezentációja

A fejezet címében tükröződő patetikus megfogalmazás negyedszázados szisztematikus forrásmenedzselési aprómunkát takar. Nincsenek olyan segédeszközök, amelyek indikatív műszerként segítenék a nemzeti életrajzi adattár, mint biográfiai katedrális építésének folyamatát. Sem az ETO-számok, sem a tárgyszavak, sem pedig a „Cím szavai” opciók külön-külön illetve együttes alkalmazása sem garantálhatja valamennyi forrás felderítését. A legértékesebb releváns dokumentumokra a bibliográfiák és a feldolgozott források belső hivatkozásainak érzékeny antennákkal történő pásztázása révén bukkantam. Vannak bizonyos kategóriák, amelyek jól dokumentáltak és talán bővebben reprezentáltak (pl. egyházi névtárak és a különféle közigazgatási adattárak), de alkalmazkodnunk kellett a rendelkezésre álló forráskínálat lehetőségeihez. A túlzott aránytalanságok kiküszöbölése érdekében különleges figyelmet fordítok a dokumentum-térképekben fehér foltnak számító területek valamilyen szintű lefedésére. A webes biográfiai adattárak becserkészése különösen nehéz feladat elé állítja a szinte parttalannak tűnő információs óceánban vitorlázó, speciális érdeklődésű szerkesztőt.

Dolgozatunk 5. számú mellékletében, „A források területi és szakterületi tematikus mutatója” címen áttekinthető az általunk feldolgozott biográfiai anyagok geográfiai és főbb tartalmi tömbök szerinti megoszlása.

Kitűnő példa a források kiválasztásának mikroanalitikus módszerére a „Magyarok az olimpiai játékokon” című sorozat. A sport területéről az olimpiák az egyik legfontosabb események és a résztvevő sportolók életrajzi adatai teljességgel hozzáférhetők ezekből az olimpiai ciklusonként megjelenő kötetetekből. A legújabb adattár (*Aján*, 2012) reprezentativitásának jellege erőteljesen tovább nőtt azzal, hogy a nyári és téli olimpiai játékok

magyar résztvevői mellett ezúttal már az ifjúsági olimpiai játékok indulóinak dokumentációja is kiegészíti az olimpiai enciklopédiát.

6.6 Források frissessége

Kínosan ügyelünk arra, hogy a feldolgozott források közül mindig a legfrissebb kiadások legyenek hozzáférhetők adattárunkban. Teljes spektrumú áttekintésre nincs terünk, de dolgozatunkban számos példa húzza alá törekvésünket. A sport tematikus nyomvonalán haladva jelzem, hogy a „Magyar olimpiai lexikon”-nak a Magyar Életrajzi Indexben feldolgozott 2000-es kiadása óta három újabb edíciója is napvilágot látott és a Magyar Életrajzi Kalauzból is hiányzik a legújabb, 2012-es feldolgozás, de 2008-ig (*Rózsali*geti, 2009) legalább korrekt és teljes körű a tájékoztatás... E gondolatmenet nyomdokain haladva döbbenetes, hogy a legnagyobb magyar kortárs életrajzi lexikonból a „Magyar Életrajzi Index”-ben az immár másfél évtizede megjelent kötetek (*Hermann*, 1999) a legaktuálisabbak! A „Magyar Életrajzi Kalauz” vonatkozásában az „MTI Ki kicsoda 2009” (*Hermann*, 2008) feldolgozása jelenleg zajlik...

A World Biographical Index frissességének szűrésére az aktualizálás gyakoriságát vizsgáltam meg. A Magyar Életrajzi Indexhez viszonyítva pozitív megoldás, hogy indexlistában is kereshetünk. Előbb a halálozási év indexét faggatva arra voltam kíváncsi, hogy melyik év volt az utolsó, ahonnan halálozási időpontot találok. Elég soványka teljesítmény, hogy az időben hat évet visszalépve, 2008-ban találtam két személyt:

Basic Search | Biographical Search | Bibliographic Search | Microfiche Search

Biographical Search > Biographical Search Results

Biographical Search Results

1 - 2 of 2 GO

☐ [(biographicYearsDeath: in 2008)]

☐ Mark All Sort by: Name

#	Name	Occupation	Year	Archive
1	Aleksij II., Patriarch von Moskau	Patriarch	1929	Biographisches Archiv des Christentums
2	Marciel Degollado, Marcial	Ordensgeistlicher; Gründer einer Kongregation	1920	Biographisches Archiv des Christentums

1 - 2 of 2 GO

de Gruyter | Copyright and Disclaimer

27. sz. kép: A legutóbb elhunyt személyek a World Biographical Indexben

A Magyar Életrajzi Kalauzban 2008 után „mindössze” 2839 elhunyt személyt tartunk nyilván...

6.7 Sokszínű visszakeresési rendszer

A visszakeresés felhasználóbarát módosítására számos opció áll rendelkezésre. A legegyszerűbb, demokratikus és generális megoldás, ha a kortrendnek megfelelően (lásd még Google-szindróma) létrehozunk egy „Keresés az adatbázisban” univerzális, teljes szövegű keresőmezőt. Az már más kérdés, hogy a kódok, rövidítések és különféle típusú adatok találati dzsungelében mennyire könnyű a dolga az érdeklődőnek. Ha bizonyos adatmezőkre szűkítjük a keresést, akkor pedig gyakorlatilag ugyanazt hajtjuk végre, mint a jelenlegi szisztémában.

Hasznosabbnak tartjuk, ha az eddigi mechanizmus eredményeire építve lépünk tovább a teljesség és pontosság biztosítása érdekében. Jelenleg fejlesztési szakaszban tart a keresőrendszer megújítása, amelyről jelzésként egy felületrészletet mutatok be:

The image shows a search form with the following elements:

- A text input field labeled "Keresett személy neve:" containing the text "ő%".
- Two date input fields: "Születési dátum:" and "Halálozási dátum:". Each is composed of separate boxes for year, month, and day, followed by a "nap" label.
- Three dropdown menus on the right side, each labeled "Pontos érték" with a downward arrow. The third dropdown is open, showing options: "Dátum intervallum" and "Mező intervallum".
- A small "+" button and a "Még" label at the bottom right.

28. sz. kép: A fejlesztés alatt álló új keresőfelület egy részlete Magyar Életrajzi Kalauzban

Miben különbözik az új metódus az eddigiektől? Két fontos változást kell kiemelni: a névre történő keresés megújítását, valamint a dátum megadási lehetőségek kibővítését.

A) Név alapján történő keresésnél a következő wildcard karakterek lesznek alkalmazhatók a jelenleg választható opciók mellett:

- „%” (százalék karakter): tetszőleges tartalmú és hosszúságú szöveg állhat a helyén. Például: %kere% alapján történő keresés találatokat eredményez a Szentkereszti, Szekeres stb. családnevűek esetében vagy a Keresztély utónevűeknél. Érdekes minél több karaktert kitölteni, mert az adatbázis méretéből adódóan hatalmas találati listákat kapunk: a fenti esetben 1209, a keresési kritériumnak megfelelő személyt regisztráltunk.

- „_” (aláhúzás karakter): egyetlen tetszőleges karakter állhat a helyén és egymás után pontosan annyi karaktert jelöl, ahányszor alkalmazzuk. Körültekintő használata javasolt az olyan tömeges nevek esetében, amelyek több változatban is szerepelhetnek az adatbázisban: például Ková__ jelöléssel egy ütemben lekerestethetjük a Kovách, Kovács, Kováts családnevű embereket.

A használói komfortfokozatot emelő tervezett módosításunk szerint a név alapján történő keresés kiterjesztett leválogatási algoritmusában a „Név” mező mellett a „Névváltozatok” mezőben található információk is feldolgozásra kerülnek.

B) Dátum megadási metódusok esetében három lehetséges megközelítéssel kombinálódhat a jelenleg rendelkezésre álló eszköztár:

1) *Pontos érték*: a találatoknál a dátum egyes összetevőinek (év, hónap, nap) pontosan meg kell egyezniük a megadott értékekkel. Alapesetben konkrét idősorhoz köthető adott napot keresünk, de újdonságnak számít, hogy bármely mező üresen hagyható. Példák:

- {1956 ; üres ; 14} : 1956-ban bármely hónap 14-én
- {üres ; 06 ; 11} : bármely év június 11-én
- {üres ; 12 ; üres} : bármely év decemberének bármelyik napján

2) *Dátum intervallum*: A megadott -tól -ig értéket összefüggő időintervallumként értelmezi. Ebből következően a hiányos kitöltéseknél csak egy értéket szabad megadni vagy szerepelnie kell a hónapnak és a megfelelő mezőpárok kitöltöttségének egyezniük kell. A megadott időszak végpontjai az intervallumhoz tartoznak. Példák:

- {1964 ; 05 ; üres} – {1970 ; 09 ; üres} : 1964 májusa és 1970 szeptembere között
- {üres ; 05 ; 02} – {üres ; 09 ; 13} : bármely év május 2-a és szeptember 13-a között

3) *Mező intervallum*: A megadott értékeket a program ebben az esetben nem dátumként értelmezi, hanem a megfelelő mezőpárokat értékeli ki. A kitöltetlen mező az adott irányból nem korlátozza az eredményhalmazt. A megjelölt intervallum végpontjai a releváns találati halmazhoz tartoznak. Példák:

- {1964 ; üres ; 11} – {1970 ; üres ; 12} : 1964 és 1970 között november vagy december hónapokban
- {üres ; üres ; 30} – {1970 ; üres ; üres} : legfeljebb 1970-ben, bármely hónap 30. vagy 31. napján

A vázolt visszakeresési algoritmusok szinte már adatbányászati módszerekkel teszik lehetővé az adatbankunkban rejlő információs értékek kiaknázását.

7. Utószó

A nemzeti digitális névkataszter három évtizedes fejlődés után eljutott arra a szintre, hogy megkerülhetetlenné vált az életrajzi tájékoztatás területén. Gazdag szolgáltatási potenciálja révén nem csupán a könyvtárügyben tekinthető korszerű és hatékony információforrásnak, hanem – digitális panteonként – a kollektív nemzeti emlékezet biográfiai megőrzésének is eszköze. Tisztában vagyok azzal, hogy szabadidős vállalkozásként, „one-man-show” gyanánt hosszú távon nem biztosítható a fenntarthatósága. Rendszeres bővítése, folyamatos aktualizálása intézményi háttér nélkül nem garantálható. Ennek érdekében bárkivel hajlandó vagyok együttműködni egymás érdekeinek tiszteletben tartásával.

7.1 Felhasználási lehetőségek

Adatbankunknak a közvetlen hozzáférés mellett számos más felhasználási területe kristályosodott ki. Az alábbiakban ezek főbb csomópontjait veszem számba.

A) Az évfordulónaptárak "az adott hely fontos múltbeli eseményeinek, köztük kiemelkedő helyi személyek születésének és halálának egy meghatározott időtartamra vonatkozó, többnyire kerek évfordulóit közlik. /.../ Az egy-egy naphoz tartozó kronológiai adatok időben messze esnek, eshetnek egymástól, akár több száz éves eltérés is lehetséges. Lényegében ez - és az előre jelzés szándéka - különbözteti meg az évfordulónaptárakat a kurrens eseménynaplóktól és a retrospektív kronológiáktól; az utóbbiak ugyanis a tényleges időrendben, egymásutániségükben ismertetik az eseményeket." (Bényei, 1994. 209. o.) Egyre több évfordulónaptár az interneten jelenik meg. Jellemzően indikatív (előrejelző) szolgáltatási típus: meghatározott időszakra és földrajzi egységre vonatkozóan tartalmazza az évfordulókat. Klasszikus értelemben kereknek a 25-tel osztható évfordulókat tartjuk, de az elmúlt évtizedekben már a 10-zel és 5-tel végződők is teret nyertek, sőt az online kommunikációs térben gyakran már semmiféle ilyen megkötöttséget sem vesznek figyelembe...

A „Magyar Életrajzi Kalauz” adatbázisára alapozva első ízben 2004. december 10-én került publikálásra a Kresznerics Ferenc Könyvtár honlapján „A magyarság évfordulónaptára” című összeállítás 2005-re vonatkozó, kizárólag klasszikus évfordulókat felölelő 2200 tételes jegyzéke (*Évfordulónaptár*, 2004) Ezután rendszeresen publikálásra került az időközben 3000 tételesre duzzadt éves adattár, amelyet gyakran vettek igénybe az érdeklődők.

Ez az adatbank képezte a „Honismeret” című folyóiratban megjelenő, több évtizedes múltra visszatekintő és általam közel egy évtizeden át (2006-tól 2014-ig) szerkesztett 600-1200 tételes „Honismereti évfordulónaptár” alapját, valamint a Nemzeti Évfordulók Titkársága gondozásában évente megjelent reprezentatív „Nemzeti évfordulóink” című évkönyv szócikkeinek alapanyagát is (Ölbei, 2011).

B) A Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztató Szolgáltatása (*LIBINFO*, 2014) keretében az ezredfordulótól önként vettem részt a kérdések megválaszolásában. Az első években személyesen reagáltam a biográfiai vonatkozású megkeresésekre, majd a naprakész internetes platform megjelenésekor az elérhetőséget bocsátottam térítés nélkül a könyvtári referenzs team mint általam nagyra értékelt innovatív könyvtári szolgáltatás rendelkezésére.

C) 2010-től két éven át részt vettem az iGlue online integrált tartalomkereső rendszer életrajzi háttérének megteremtésében. Százezer személy adatállományát bocsátottam az általuk igényelt xml formátumban rendelkezésükre és szerződésben vállaltam az adatok rendszeres karbantartását. A web pillanatragasztójának is aposztrofált szemantikus webkereső rendkívül ígéretesen indult (Tóth, 2010) a Vaskó Péter vezette in4 Kft. szervezésében és nemzetközileg is felkeltette a befektetők érdeklődését, miután egy londoni technológiai innovációs versenyben második helyezést ért el. A szemantikus web magyarországi műhelyvállalkozásának azonban akkora tőkeinjekcióra lett volna szüksége, amely nem állt rendelkezésre, pedig Vaskó Péter ambiciózusan azt nyilatkozta, hogy 5 éven belül valamennyi internetes böngészőbe szeretnék beépíteni intelligens keresőmoduljukat.

D) Természetes módon adódott számunkra a lehetőség, hogy látván az életrajzi adattárak erősen burjánzó és folyamatosan egymásra hagyományozódó hibáit, proaktív módon felajánljuk segítségünket a kiadói szférának biográfiai tematikájú dokumentumaik megjelentetéséhez már a szerkesztési stádiumban. Néhány pozitív tapasztalatról beszámolhatunk, de nem érzékeltünk valódi együttműködési készséget. Sikeres kapcsolatfelvételtől és igazi műhelymunkáról számolhatunk be az „Új magyar művésznévtár” (Don, Lovas és Pogány, 2006) tekintetében.

Legmerészebb kezdeményezésünk a Magyar Távirati Iroda Zrt. műhelyében működő „Ki kicsoda” szerkesztőséggel történő kapcsolatfelvétel volt, amelynek célja a Magyarországon egyeduralkodónak számító kortárs életrajzi lexikon adatanyagának következő

kiadásban történő pontosítása volt. Miután első levelünkre sokáig semmiféle visszajelzést nem kaptunk, másodszor már mellékletként csatoltunk egy olyan listát, amelyen az utoljára megjelent kiadásban szereplő, régen elhunyt személyek adatait szerepeltettük, hátha sikerül átlépni szakmai ingerküszöbüket. Finoman jeleztük továbbá, hogy szívesen megosztjuk ezen információkat a sajtóval, ha az MTI-t nem érdekli javítási szándékunk.

A válaszlevélre nem kellett sokáig várni, mert rögtön kerestek telefonon az együttműködéssel kapcsolatban. A szerződésben rögzített javítási lehetőségek ellenére – látván a javítások és kiegészítések nagy mennyiségét – mindössze a születési adatsorokra korlátozva fogadták el a pontosító adatokat, amelyek száma meghaladta a 2200-at. Sajnáltam, hogy a nemzeti hírügynökséget nem érdekli a szócikkek szövegében szereplő pontatlanságok kigyomlálása. A szerződésben szerepelt, hogy az új kiadásban feltüntetik a nevemet a szerkesztők között. Az „MTI Ki kicsoda 2009” megjelenésekor azonban hiába kerestem magamat a szerkesztői névsorban. Megtehettem volna, de a többszörös szerződésszegés ellenére nem láttam értelmét, hogy perbe bonyolódjak egy nemzeti intézménnyel: fontosabb volt számomra a tudat, hogy rengeteg általam pontosított adattal jelent meg a talán utolsó nyomtatott általános nemzeti ki kicsoda...

7.2 Együttműködés, kapcsolatok

Minden eddigi kudarc dacára meggyőződésemm, hogy a „Magyar Életrajzi Kalauz” sorsa az együttműködés köreinek kialakításán fog múlni. Az eddigiektől eltérően a hangsúlyt az adatgyűjtés helyett (nem elhanyagolva a folyamatos frissítést) a partneri kapcsolatok kialakítására kell helyezni. Számos gesztust tettem, és eddig is voltak kísérleteim a névkataszter hasznosítására, de ezt tevékenységünk fókuszába kell helyezni. A kapcsolatépítésnek több szintje képzelhető el:

A) Legtermészetesebb a biográfiai index műfajával foglalkozó műhelyek közötti együttműködés igénye. Ebben a szűk szakmai körben a „Magyar Életrajzi Index” révén a Petőfi Irodalmi Múzeum, illetve részben a „Hungarika Névkataszter” vonatkozásában, részben pedig nemzeti közgyűjteményi koordinátori szerepkörében az Országos Széchényi Könyvtár lehetnek az érintett partnerintézmények. Az együttműködés koncepciójának kialakításakor érdemes szem előtt tartani Murányi Péternek a magyar időszaki kiadványok cikkeinek bibliográfiai regisztrációja kapcsán megfogalmazott gondolatait: „vigyázni kell, egy

közös rendszerbe való óvatlan beolvasztás esetén sok minden elveszhetne ezekből, mind a kereshetőség, mind a feltárás mélysége szempontjából. Valószínű, hogy az intézmények egyéni érdeke sem tenné könnyen lehetővé, hogy tevékenységük eredménye csak egy közös produktumba kerülne bele, a megfelelő egyeztetés után a párhuzamosságok csökkentése azonban mindenképp az ő érdekük is lenne, megkönnyítené munkájukat, lehetővé tenné, hogy arra koncentráljanak, amit csak ők képesek elvégezni. Ilyen módon összességében ugyanannyi munkával, energiával teljesebbé válhatna a feltárt anyag.” (Murányi, 2007. 228. o.) Hiszek abban, hogy az elmúlt évtizedek munkája olyan referenciát képez, amely elégséges muníciót szolgáltat az egyenrangú félként történő tárgyalásokhoz. A legfrissebb információk szerint talán 2014 őszétől az Országos Széchényi Könyvtár egy európai uniós pályázata keretében lehetőség nyílik a „Magyar Életrajzi Kalauz” hasznosítására.

B) Az együttműködés következő, a tágabb szakmai berkeken belül maradó köre a könyvtárosokat érintheti. Be lehetne vonni a kulcsfontosságú bibliotékák munkatársait a nemzeti biográfiai index folyamatos fejlesztésébe. Ez első lépésben a nagyobb szakkönyvtárakat és a megyei könyvtárakat érinthetné, de idővel kiterjedhetne a városi könyvtárakra is, mint a földrajzi lefedettség tekintetében az információforrásokhoz lokálisan legközelebb lévő térségi információs központokhoz. Elvileg mindenki egyet fog érteni a kooperációval, a gyakorlati megvalósítás azonban sok tényező függvénye lehet.

Erre figyelmeztet Bényei Miklós, a könyvtári helyismereti munka hazai guruja is áttekintésében: „Az országos kooperációra eddig kizárólag a helyismereti feltárásban történtek kísérletek - egyelőre mind kudarccal végződtek. A kezdeményezések sikertelensége megérdemelné a mélyebb elemzést, hiszen valószínűleg nemcsak a szubjektív tényezők, hanem bizonyos objektív okok is közrejátszottak abban, hogy sem a folyóiratok, sem a hírlapok cikkeinek katalogizálásában nem jött létre az egész országra kiterjedő és tartós együttműködés.” (Bényei, 2002. 33. o.) Az együttműködés ösztönzésének a közös munkában való érdekelttség megteremtésén kell alapulnia. Ez jelentheti a partnerek részéről a központi rendszer adataihoz a felhasználóknál magasabb szintű, szerkesztői jogosultságokat is biztosító hozzáférést illetve az ezzel foglalkozó munkatársak munkájának valamilyen szintű anyagi honorálását. Komoly veszély, hogy hézagmentes területi lefedettség nélkül esetlegessé és egyenetlenné válna az adatáramlás, ezért kell legalább megyei könyvtári szinten konszenzusra jutni az együttműködés első lépcsőfokainak kialakításában.

C) A vázolt együttműködési módozatokhoz képest paradigmaticus váltást jelenthetne a „Magyar Életrajzi Kalauz” közösségi erőforrásként történő értelmezése. Erre akkor kerül sor, ha együttműködési terveink kudarcot vallanak és nyitnunk kell a webközösség irányába. A szemléletváltás beilleszkedne a XXI. század gigatrendjeinek vonulatába. Ezt – többek között – az jellemzi, hogy „a régi, vaskalapos, „tervezd meg és add el” hozzáállás villámgyorsan átadja a helyét az új, dinamikus, „vond be és alkossatok együtt” gazdasági szemléletnek” (*Tapscott és Williams, 2007*).

Eddig sem zárkóztunk el az adattárunkhoz érkező, hitelt érdemlően igazolható javítások és pontosítások rendszerünkbe történő beépítésétől, hivatkozással saját, MÉKADAT elnevezésű adattári forrásunkra. Praktikus eszköz lehet a keresőfelületen egy generatív adatjavítási párbeszédablak kialakítása a felhasználói korrekciók elősegítésére és ezáltal az adatbázis minőségének további javítására.

Elvileg a felsorolt módozatok bármelyike reális alternatíva a „Magyar Életrajzi Kalauz” jelenlegi, szolgáltatási szempontból tetszhalott állapotából történő kimozduláshoz és a benne rejlő információs potenciál társadalmi hasznosításának megkezdéséhez. Ahogy eddig, ezután sem rajtam fog múlni, hogy sikerül-e partnereket találni a fejlesztési elképzelések minél hatékonyabb valóra váltásához...

7.3 Összegzés

Dolgozatomban igyekeztem a legnagyobb alapossággal áttekinteni a biográfiai index műfajának kérdéskörét. Az elméleti kérdések felvetése után arra törekedtem, hogy minél teljesebb képet adjak erről az integratív életrajzi tájékoztatási lehetőségről. A gyakorlat mezejéről érkezve rengeteg példán keresztül próbáltam érzékeltetni az egyes biográfiai indexek által alkalmazott megoldások erőnyeit és kockázatait.

Részletesebben foglalkoztam a sorsommal egybefonódott „Magyar Életrajzi Kalauz” reprezentatív nemzeti digitális névkataszterrel. A bizonytalan jövő fényében szakmai és erkölcsi kötelességemnek éreztem, hogy életem delén túljutva megpróbáljam összefoglalni a „lehetetlen küldetés”-nek bélyegzett, önként vállalt biográfiai missziós tevékenységem során szerzett tudásomat. Az évtizedek során felhalmozott know-how töredékét tudtam csak felvillantani. Mindig felemelő szolgálatként tekintettem az előttem álló munkára. Bízom abban, hogy erőfeszítéseim az utókor szemében nem tűnnek majd hiábavalónak.

Egy ilyen nemzeti adattár esetében nagyon fontos a szervezeti és számítástechnikai

hátter, de hosszú távon hit és szív nélkül mit sem ér a támogató infrastruktúra. Hangozzék bár patetikusnak, de vállalom, mert tudom, hogy igaz: bár egyre távolabbi winchesterek tárolják a „Magyar Életrajzi Kalauz”-ban található adatokat, valójában a szívemben őrzöm őket...

Köszönettel tartozom családomnak, mindenkori munkatársaimnak, tanárainak, hogy lehetővé tették számomra álmaim megvalósításának útját. Zárszó helyett egy képet csatolok, amit a Szinnyei József halálának 100. évfordulója alkalmából rendezett konferencia napján, 2013. szeptember 11-én készítettem. Az általam vitt egyetlen csokor árválkodott a „gőzhangya” síremlékén...

29. sz kép: Szinnyei József sírja

1. sz. melléklet: Hivatkozások jegyzéke

Aján (2012): Aján Tamás (főszerk.): *Magyarok az olimpiai játékokon, 1896-2012*. Magyar Olimpiai Bizottság, Budapest.

Bényei (1994): Bényei Miklós: *Helyismereti tevékenység a könyvtárakban*. Bessenyei, Nyíregyháza.

Bényei (2002): Bényei Miklós: A helyismereti együttműködés irányai. *Könyv, könyvtár, könyvtáros*, 11. 6. sz. 27-34.

Bényei (2004): Bényei Miklós: *Genius loci – A helyismereti tevékenységről*. Könyvtári Intézet, Budapest.

Berecz Skolasztika szócikke (2007): *Berecz Skolasztika szócikke a Kemenesaljai Életrajzi lexikonban* : <http://www.cellbibl.hu/index.php/kemenesaljai-eletrajzi-lexikon/10-lexikon/15-berecz-skolasztika> [Letöltés: 2014. március 9.]

Berke (2004): Berke Barnabásné (szerk.): *NDA Névtér : javaslat az NDA Névtér működtetéséhez* : <http://www.nda.hu/Resource.aspx?ResourceID=docstorefile&f=74&t=stored> [Letöltés: 2013. október 5.]

Berkó és Legányi (1987): Berkó Pál és Legányi Norbert (szerk.): *A pannonhalmi Szent Benedek-Rend névtára 1802-1986*. Szent-Benedek-Rend, Győr

BGMI (2014): Biography and Genealogy Master Index. <http://solutions.cengage.com/Gale/Catalog/Fact-Sheets/bgmi.pdf> [Letöltés: 2014. július 3.]

Biczó (2011): Biczó Zsolt: *Győri jogász almanach*. Magyar Jogász Egylet Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezete, Győr.

Bona (1988): Bona Gábor: *Kossuth Lajos kapitányai*. Zrínyi Kiadó, Budapest

Bona (2008-2009): Bona Gábor: *Századosok az 1848/49. évi szabadságharcban. 1-2. köt.* Heraldika, Budapest.

Bölöny és Hubai (2004): Bölöny József és Hubai László: *Magyarország kormányai, 1848-2004*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Csapó (1993): Csapó Tamásné (szerk.): *Díjasok és kitüntetettek adattára, 1981-1990*. Megyei és Városi Könyvtár, Kaposvár.

Czigány Lóránt (1997): Szinnyei-Gulyás-Viczián. *Magyar Könyvszemle*, **113.** 1. sz. 105-109.

Datenbank (2009): Datenbank des Monats : <http://www.uni-trier.de/index.php?id=26673>
[Letöltés: 2014. június 30.]

Debreczeni (1992): Debreczeni Kornélia, Sz.: *Magyar írói álnév lexikon*. Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest.

Díjadattár (2014): *Petőfi Irodalmi Múzeum „Díjak” adattár*: <http://opac.pim.hu/index.jsp?page=search&group=2> [Letöltés: 2014. március 18.]

Don, Lovas és Pogány (2006): Don Péter, Lovas Dániel és Pogány Gábor: *Új magyar művésznévtár. 1-2. köt.* Panton Bt. : Cs. B. Bt., Kecskemét

Dudás (2005): Dudás Anikó: Nevek, antik nevek - autorizálás : egy magyarországi felmérés eredményei. *Tudományos és műszaki tájékoztatás*, **52.** 9. sz. 411-424.

Évfordulónaptár (2004): Celldömölki országos szolgáltatás: a magyarság 2005. évi évfordulónaptára : <http://www.kithirlevel.hu/index.php?oldal=kithir&szam=123&kithirev=2004#a8146>
[Letöltés: 2014. március 5.]

Évfordulónaptár (2014): A magyarság évfordulónaptára : <http://www.cellbibl.hu/index.php/evfordulonaptar>
[Letöltés: 2014. február 21.]

Ferenczi és Murányi (1984): Ferenczi Zsuzsanna, Murányi Péter: Tájékoztatási kérdés vagy rejtvényfejtés? : Avagy hol bukott el Manno Miltiades, s hol bukhathunk meg mi? *Könyvtáros*, **21.** 9. sz. 524-526 o. (A Manno Miltiades-szel kapcsolatos tájékoztatási problémakör szellemes áttekintése)

FOGLKAT (2014): *A Magyar Életrajzi Kalauz hierarchikus foglalkozási kategóriái* : <http://www.sqs2001.hu/WebMek/Account/foglkat.pdf> [Letöltés: 2014. július 5.]

Forrásévek (2014): *A Magyar Életrajzi Kalauz aktualizált forráséveinek listája* : <http://mabi.hu/page/index.php/forraslista-megjelenesi-ev-szerint> [Letöltés: 2014. július 5.]

Glatz (2003): Glatz Ferenc (főszerk.): *A Magyar Tudományos Akadémia tagjai : 1825-2002. 1-3. köt.* MTA Társadalomkutató Központ – Tudománytár, Budapest.

Gulyás (1956): Gulyás Pál: *Magyar írói álnév lexikon*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Gyalay (1997): Gyalay Mihály: *Magyar igazgatástörténeti helységnévlexikon* 1-2. köt. 2. kiad. Egeler Kft., Budapest.

Gyalay (2014): Gyalay Mihály: Települések és dűlőnevek: <http://www.archivportal.arcanum.hu/dulo/opt/a121116.htm?v=pdf&a=start> [Letöltés: 2014. március 16.]

Gyöngy (2008): Gyöngy Kálmán: *Magyar karikaturisták adat- és szignótára : karikaturisták, animációs báb- és rajzfilmesek, illusztrátorok, portrérajzolók : [1848-2007]*. Ábra Kkt., Budapest.

Gyuris és Landenberger (1997): Gyuris György és Landenberger Istvánné, (szerk.): Pótlások a lexikonokhoz 1993-1995. *Könyv, könyvtár, könyvtáros*. **6.** 3. sz. 18-53.

Hadifogoly adatbázis (2014): *A Hadtörténeti Intézet és Múzeum II. világháborús nyilvántartásai* : <http://www.hadifogoly.hu/web/hadifogoly/index> [Letöltés: 2014. május 12.]

Hajnal Ward (2014): Hajnal Ward Judit: Hungarika dokumentáció. Beszélgetés Kovács Ilonával, az Országos Széchényi Könyvtár Hungarika Dokumentációs osztályának nyugalmazott vezetőjével. *Könyv, könyvtár, könyvtáros*. **23.** 1. sz. 3-13.

Havas (1982): Havas László: *A magyar sport aranykönyve*. 5. jav., bőv. kiad. Sport, Budapest.

Hermann (1999): Hermann Péter (főszerk.): *Ki kicsoda 2000*. 1-2. köt. GreGer Média Kft., Biográf Kiadó, Budapest.

Hermann (2008): Hermann Péter (főszerk.): *MTI ki kicsoda, 2009*. MTI, Budapest.

Hetyei (2010): Hetyei László: *Alberttől Zsengellérig : A magyar labdarúgó-bajnokságok gólkirályai*. Aposztróf, Budapest.

Hortobágyi (1940): Hortobágyi Jenő (szerk.) *Keresztény magyar közéleti almanach*. I-II. köt. Pátria, Budapest.

Horváth (1972): Horváth Tibor: A könyvtári szolgáltatások rendszere. In: *Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve 1972*. Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 65-90.

Hungarika Névkataszter (2007): *Hungarika Névkataszter*: <http://tinyurl.hu/JNEi/> [Letöltés: 2014. július 23.]

Jacsó Péter (2005): *Szöveges CD-ROM és webes adatbázisok tartalmának elemzése*. Könyvtári Intézet, Budapest. <http://mek.oszk.hu/03000/03040/> [Letöltés: 2014. április 18.]

Kégli Ferenc (2005): Életrajzi források a helyismereti tájékoztatáshoz. Regionális és lokális életrajzgyűjtemények válogatott, annotált bibliográfiája. Könyvtári Intézet, Budapest.

Kertész (2000): Kertész Gyula: *Magyar helységnévtárak, helynévlexikonok és szótárak : történeti-tipológiai áttekintés*. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.

KFK honlapja (2014): *Kresznerics Ferenc Könyvtár honlapja* : <http://www.cellbibl.hu> [Letöltés: 2014. július 4.]

Kiss (1996): Kiss Istvánné: Ugyanarról más szövegben. *Könyvtári Levelező/Lap*, **8.** 2. sz. 13-15.

Kitüntetések címei (2014): Magyar Életrajzi Kalauz – Kitüntetések címei: <http://mabi.hu/page/index.php/kituntetesek-cim-szerint> [Letöltés: 2014. március 20.]

Kitüntetések kódjai (2014): Magyar Életrajzi Kalauz – Kitüntetések kódjai: <http://mabi.hu/page/index.php/kituntetesek-kod-szerint> [Letöltés: 2014. június 20.]

Klein, G. (2008): *Szilárd Leó tízparancsolata*. Corvina, Budapest.

Kovács (1990): Kovács Ilona: A 20. századi külföldi magyar személyiségek biográfiai adattára. *Könyvtári Figyelő*, **36.** 5-6. sz. 473-479.

Kovács (1997): Kovács Ilona: A Hungarika Névkataszter, mint a helyismereti biográfiai adatgyűjtés forrása. In: *Helyismereti Könyvtárosok III. Országos Tanácskozása* : Tata, 1996. július 17-19. MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, Szentendre. 83-88.

Köztestületi tagok (2014): *Magyar Tudományos Akadémia Köztestületi tagok adatbázisa* : http://mta.hu/koztestuleti_tagok/ [Letöltés: 2014. március 11.]

Lelkes (2011): Lelkes György: *Magyar helységnév-azonosító szótár*. KSH Könyvtár : Argumentum, Budapest.

LIBINFO (2014): Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztató Szolgáltatása : <http://libinfo.oszk.hu/> [Letöltés: 2014. március 6.]

MABI honlap (2014): *A Magyar Biográfiai Index Betéti Társaság honlapja*: <http://www.mabi.hu> [Letöltés: 2014. július 4.]

Magyar (1984): Magyar Józsefné (szerk.): *Díjasok és kitüntetettek adattára, 1948-1980*. Palmiro Togliatti Könyvtár, Kaposvár.

Magyarország helységnévtára (2014): http://www.ksh.hu/apps/hntr.main?p_lang=HU [Letöltés: 2014. június 25.]

Manno (2014): *Manno Miltiades rekordja a Magyar Életrajzi Indexben* : <http://tinyurl.hu/p2DX/> [Letöltés: 2014. július 23.]

MÉI honlap (2014): *A Magyar Életrajzi Index elérhetősége az adattári közös katalógusban*: <http://opac.pim.hu/index.jsp?page=search&group=1> [Letöltés: 2014. június 29.]

MÉKADAT (2014): A Magyar Életrajzi Kalauz internetes adattára : <http://tinyurl.hu/ELH8/> [Letöltés: 2014. július 22.]

MÉKSAJT (2014): A Magyar Életrajzi Kalauz sajtóadattára : <http://tinyurl.hu/Jtdk/> [Letöltés: 2014. július 22.]

Mező (1955): Mező Ferenc: *Golden book of Hungarian Olympic Champions*. Sport, Budapest.

MTA tagjai (2014): A Magyar Tudományos Akadémia tagjai : http://mta.hu/mta_tagjai/ [Letöltés: 2014. március 21.]

Murányi (2001): Murányi Péter: Két biográfiai index adatbázis formájában : A Magyar Életrajzi Kalauz és a Magyar Életrajzi Index. *Könyvtári Levelező/Lap*, **13.** 7-8. sz. 23-30.

Murányi (2007): Murányi Péter: *A magyar időszaki kiadványok cikkei a magyar és a külföldi bibliográfiai adatbázisokban*. Savaria University Press, Szombathely.

Nagy (1999): Nagy Csaba: *Magyar Életrajzi Index*. Katalist, 1999. január. 15. : <https://listserv.niif.hu/pipermail/katalist/1999-January/009863.html> [Letöltés: 2014. március 26.]

Nagy (2002): Nagy Éva (2002, szerk.) *A Berzsényi Dániel Könyvtár : fejezetek Szombathely könyvtártörténetéből, 1880-2002*. Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár, Szombathely.

Nagy (2006): Nagy Csaba: Adatbázisok a Petőfi Irodalmi Múzeumban. In: *Barangolás térben és időben ezer esztendő magyar irodalmában, avagy A tájirodalom a helyismereti munkában. Helyismereti Könyvtárosok XII. Országos Tanácskozása. Eötvös Károly Megyei Könyvtár, Veszprém, 2005. július 13-15.* Eötvös Károly Megyei Könyvtár, Veszprém. 78-82. o.

Nagy (2008): Nagy Csaba: Bibliográfiai és lexikográfiai munkák a Petőfi Irodalmi Múzeumban. In: *Az irodalom emlékezete. Tanulmányok az irodalmi muzeológiáról.* Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest. 225-241.

Németh (1994): Németh Tibor: Egy nagy vállalkozás háttéréről : a Magyar Életrajzi Kalauz tervezete. *A Vas Megyei Könyvtárak Értesítője*, **24.** 1. sz. 22-25.

Németh (1997): Németh Tibor: Magánvállalkozás és közszolgálat. *Vasi Szemle*, **51.** 3. sz. 356-366.

Németh (2000): Németh Tibor (szerk.): *Magyar Életrajzi Kalauz* [Elektronikus dokumentum]. [Lezárva: 2000. március 31.]. Magyar Biográfiai Index Bt., Celldömölk

Németh (2001): Németh Tibor: *Magyar Életrajzi Kalauz*. (Elektronikus levél). <http://listserv.niif.hu/pipermail/katalist/2001-September/002421.html> [Letöltés: 2013. október 5.]

Névpont (2014): *Névpont nemzeti életrajzi adatbázis* : <http://www.nevpont.hu/> [Letöltés: 2014. március 21.]

Névtér (2014): *Petőfi Irodalmi Múzeum: Névtér, irodalmi adattárak: Adatbázisleírások* : <http://www.pim.hu/object.3c1a08a0-682d-462e-b038-030bb7cb3da4.ivy> [Letöltés: 2014. március 26.]

ODLIS (2014): Online Dictionary for library and Information Science (ODLIS) : <http://www.abcclio.com/ODLIS/odlis.aspx> [Letöltés: 2014. június 22.]

Olimpiai bajnokok (2014): Olimpiai bajnokok találati listája a Magyar Életrajzi Indexben: <http://tinyurl.hu/p97G/> [Letöltés: 2014. július 22.]

Ölbei (2011): Ölbei Livia: Szerzetesi alázattal a számítógép előtt. *Vas népe*, **56.** 289. sz. 10.

Pál (1964): Pál Ottó: *Írók és olvasók : író-olvasó találkozók rendezésének módszertana*. TIT, Budapest.

Pósfai (1992): Pósfai János: Életrajzi útmutatót szerkeszt egy celldömölki könyvtáros. *Vas Népe*, **37.** 65. sz. 4.

Rajczy (2014): *Rajczy Imre rekordja a Magyar Életrajzi Indexben*: <http://tinyurl.hu/5522/> [Letöltés: 2014. július 21.]

Romváry (2010): Romváry Ferenc (főszerk.): *Pécs Lexikon. I. kötet*. Pécs Lexikon Kulturális Nonprofit Kft., Pécs.

Rózsa (1995): Rózsa György: *Kulturális örökség és információs társadalom*. Argumentum, Budapest.

Rózsaliгети (2000): Rózsaliгети László: *Magyar olimpiai lexikon*. Datus Bt., Budapest.

- Rózsali (2009): Rózsali László: *Magyar olimpiai lexikon*. Corvina, Budapest.
- Schmidmaier (1997): Schmidmaier, D.: Úton az életrajzi világarchívum felé. *Tudományos és műszaki tájékoztatás*, **44.** 7-8. sz. 276-278.
- Schöpflin (1943): Schöpflin Aladár: *Ady, Babits, Móricz – Kleine Erinnerungen an drei grosse ungarische Dichter*. Danubia, Budapest – Leipzig.
- Scriptores (1881): *Scriptores ordinis S. Benedicti qui 1750-1880 fuerunt in imperio Austriaco-Hungarico* : Woerl, Vindobonae.
- Soós (2010): Soós Ferenc: *Magyar numizmatikusok panteonja*. Argumentum, Magyar Éremgyűjtők Egyesülete, Magyar Numizmatikai Társulat. Budapest.
- Strunk (1991): Strunk, Kirsten: Control of personal names. *Cataloging & Classification Quarterly*, **16.** 2. sz. 63-79.
- Szabó András adatlapja (2014): Szabó András (1921-1944) veszteségi kártyája : <http://tinyurl.hu/Zqaf/> [Letöltés: 2014. május 22.]
- Szent-Ivány (1895): Szent-Ivány Zoltán: *Századunk névváltoztatásai : helytartósági és miniszteri engedéllyel megváltoztatott nevek gyűjteménye 1800-1893*. Hornyánszky Viktor, Budapest.
- Szentmihályi (1958): Szentmihályi János: A hungarika bibliográfia néhány problémája. *Magyar könyvszemle*, **74.** 2. sz. 109-117.
- Szilvási és Tóth (2011): Szilvási Zsuzsa és Tóth Piroska (szerk.): *Ki kicsoda Jász-Nagykun-Szolnok megyében*. Új Néplap, Szolnok.
- Tószegi (1995): Tószegi Zsuzsa: Elektronikus szöveg- és levéltárak az Interneten. *Könyv, könyvtár, könyvtáros*. **4.** 8. sz. 42-46.
- Tóth (2010): Tóth Balázs: Magyarok fejlesztik a webragasztót : http://index.hu/tech/2010/05/24/magyarok_fejlesztik_a_webragasztot/ [Letöltés: 2014. március 5.]
- UBAFORR (2014): *Az Ungarisches Biographisches Archiv forrásainak jegyzéke a Ráday-gyűjtemény honlapján*: <http://radaygyujtemeny.hu/ubaforr.html> [Letöltés: 2014. április 2.]
- Ungváry (2012): Ungváry Rudolf: A névtér, mint kulturális szükséglet. A nemzeti aggregátor kitüntetett feladata. *Tudományos és műszaki tájékoztatás*, **59.** 8. sz. 320-326.

Válas (1994): Válas György: Jacsó Péter: Csontváz van a szekrényben : adatbázisok hibái. *Tudományos és műszaki tájékoztatás*, **41**. 7-8. sz. 307-313.

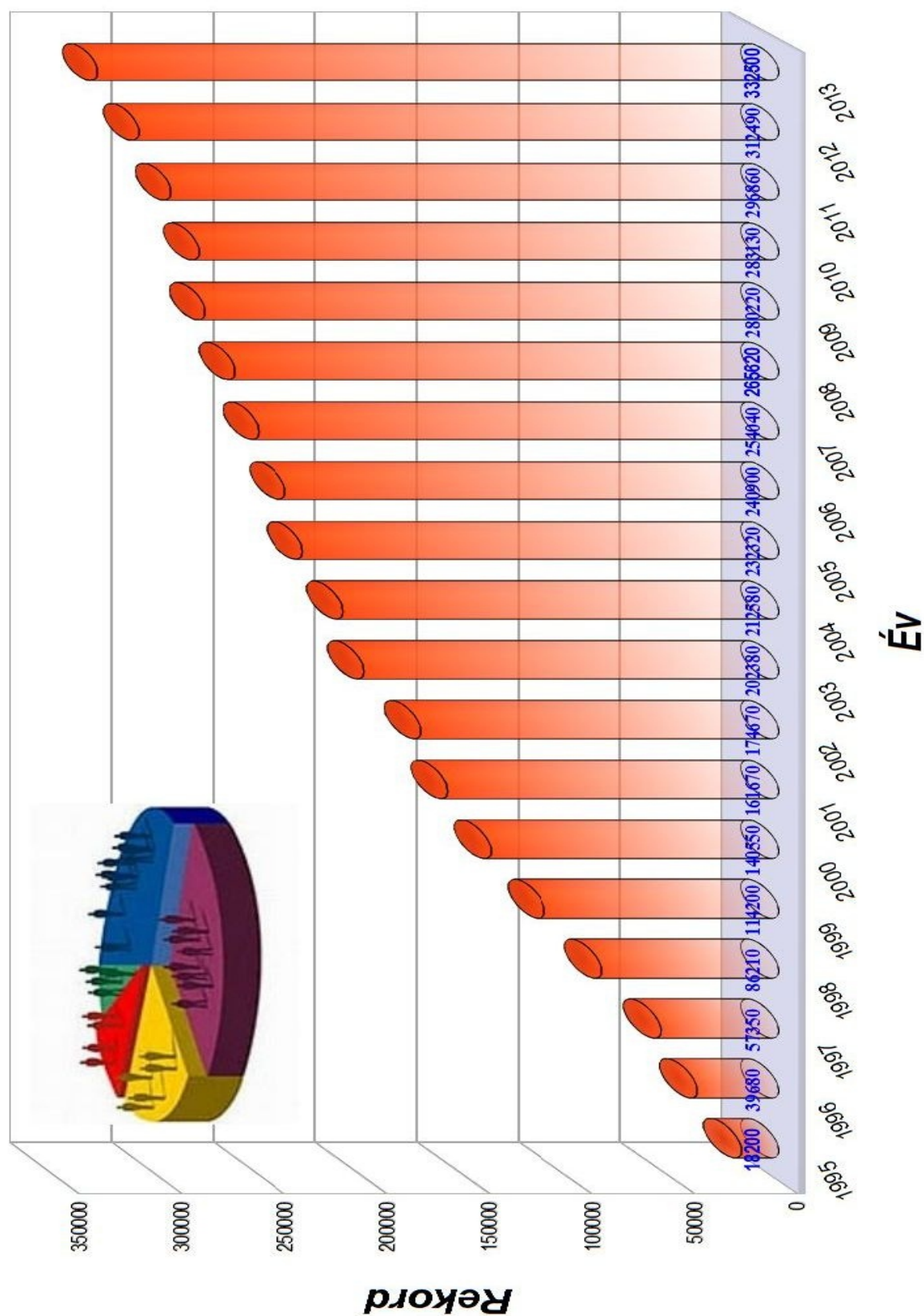
Van Rijsbergen (1987): Van Rijsbergen, C. J.: *Információ visszakeresés*. Múzsák, Budapest.

WBI leírás (2014): *World Biographical Information System rendszer ismertetése*: <http://www.eisz.hu/hu/licenszek/osszes/WBIS/licenz.html> [Letöltés: 2014. március 5.]

WIW (2005): *Who is who Magyarországon* (2005). Who is Who, Zug.

Zahuczky László (2013): *Életrajzi adatbázisok és adatgyűjtemények létrehozásának módszertana*. Kézirat. Zahuczky László, Miskolc. http://mke.info.hu/wp-content/uploads/2013/07/Zahuczky_Laszlo_dolgozat.pdf [Letöltés: 2013. szeptember 2.]

2. sz. melléklet: A Magyar Életrajzi Kalauz rekordszáma (1994 - 2013)

3. sz. melléklet: A Magyar Életrajzi Kalauz feltöltöttségének átvilágítása

Az aktuálisan 334143 személyt tartalmazó "Magyar Életrajzi Kalauz" (2014.07.24.)

Keresési szempont (mezőnév)	Törzsfile (témák száma)	Feltöltöttség (összes rögzítés)	Teljesség a rekordszámhoz viszonyítva (% vagy tételátlag)
Születési hely (megye/ország)	174	248360	74,32%
Születési helység	14251	248030	74,22%
Működési hely (megye/ország)	144	52947	15,84%
Működési helység	6936	49910	14,93%
Foglalkozás	957	372980	1,1162
Felsőoktatási tevékenység	9	17841	5,33%
Tudományos fokozat	56	17144	5,13%
Akadémiai tagság	5	2434	0,72%
Kitüntetés	1634	40289	12,05%
Névváltozat	84412	84412	25,26%
Álnév	9219	9219	2,75%
Adateltérés	23786	28371	8,49%
Egyéb adat	16261	120818	36,15%
Hivatkozás	578	620597	1,8572

4. sz. melléklet: A Magyar Életrajzi Kalauz forrásjegyzéke (2014.07.24.)

ABTA	Az Antall és Boross-kormány tisztségviselői almanachja 1990-1994. Bp. 1994. 341 p.
AEP	A magyar antifasiszta ellenállás és partizánmozgalom. Bp. 1987. 373 p.
AJKA	Ajkai életrajzi lexikon / Tilhof Endre. Ajka, 2003. 185 p.
AJKA 2.	Ajkai életrajzi lexikon 2. / Tilhof Endre. Ajka, 2008. 192 p.
ÁLDOZATOK(1956)	http://www.magyarforradalom1956.hu [Letöltés: 2008.11.15.]
ALGYŐ	Ki kicsoda Algyőn? Algyő, 2006. 188 p.
ÁLLATORV(1818-2004)	Az állatorvos-képzés 1818-tól 2004-ig elhunyt tanárainak és előadóinak sírjai / Mészáros M. János. Bp. 2007. 174 p.
ALSÓZSOLCA	Alsózsolcai életrajzi lexikon. Alsózsolca, 2010. 171 p.
ALU	A magyar alumíniumipar története életrajzokban / Köves Elemér. Székesfehérvár, 1999. 280 p.
ALZSÁK	Alberttől Zsákig / Antal Zoltán - Hoffer József. Bp. 1968. 571 p.
AMARC	Amerikai magyarok arcképcsarnoka. Salgótarján, 2003. 370 p.
APT	Alkotások és pályaképvázlatok a Tolna megyei tudományos és művészeti lexikonhoz. Szekszárd, 1990. 214 p.
ARCÉLEK(SZ-SZ-B)	Arcélek az élvonalból. Nyíregyháza, 2004. 208 p.
ASZÓDPED	Az aszódi evangélikus iskolák rektorainak, tanárainak, tanítóinak, segédtanítóinak életrajzi gyűjteménye 1900-ig / Detre János. In: Iskolák, tanítók, tanárok a Galga völgyében a 19. század végéig. Aszód, 1978. 61-131. p.
AT	Athén, Atlanta : az olimpiai játékok magyar érmesei, 1896-1996 / Ivanics Tibor, Bende István. Bp. 1996. 288 p.
ATÉ	Magyar agrártörténeti életrajzok. 1-3. köt. Bp. 1987-89. 2366 p.
ATHENAS	Magyar Athenas / Bod Péter. Nagyszeben, 1767. In: Magyar Athenas / Bod Péter. Bp. 1982. 237-457. p.
ÁTN	A magyar állattenyésztés nagyjai 1741-2003. Bp. 2004. 238 p.
AUSÚZ	Ausztrália és Új-Zéland magyar világa. Bp. 2005. 390 p.
ÁVH(1953-1956)	Trójai faló a Belügyminisztériumban : Az ÁVH szervezete és vezérkara 1953-1956. Bp. 2013. 506 p.
BAJA	Bajai arcképcsarnok / Bánáti Tibor. Baja, 1996. 199 p.
BAJA 2.	Bajai arcképcsarnok 2. / Bánáti Tibor. Baja, 2004. 191 p.
BAL	Balettlexikon / Horst Koegler. Bp. 1977. 779 p.
BALATONARC	Balatoni arcképcsarnok : Ki-kicsoda a régióban? Siófok, 2006. 152 p.
BALATONARC II.	Balatoni arcképcsarnok II. : Ki-kicsoda a régióban? Siófok, 2008. 180 p.
BALPARC	A szövetkezett balpárt arcképcsarnoka. Bp. 1905. 288 p.
BALTUMKARC	A Balaton tudományos, művészeti és közéleti arcképcsarnoka. Tihany, 2007. 287 p.
BARALIB	Ki kicsoda Baranya megye könyvtáraiban? Pécs, 2002. 150 p.
BARANYA(MMK)	Baranya megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 1. Baranya megye kézikönyve. Hatvan, 1997. 379-408. p.
BAZ(MMK)	Borsod-Abaúj-Zemplén megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei. 4. Borsod-Abaúj-Zemplén megye kézikönyve. 2. köt. Hatvan, 1998. 505-526. p.
BAZTABLÓ	Tabló gyermekeinknek : a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei almanach első tíz évének gyűjteményes kiadása. Nyíregyháza, 2009. 504 p.
BCSABA(1999)	Ki kicsoda Békéscsabán '99. Békéscsaba, 1999. 157 p.
BDF(2006)	Ki kicsoda a Berzsényi Dániel Főiskolán? 2006. Szombathely, 2006. 185 p.
BÉKEPOR I.	Béke poraikra... / Bús János, Szabó Péter. Bp. 1999. 778 p.
BÉKEPOR II.	Béke poraikra... II. / Bús János, Szabó Péter. Bp. 2001. 1071 p.
BÉKEPOR III.	Béke poraikra... III. / Bús János, Szabó Péter. Bp. 2013. 471 p.

BÉKÉS	Békési életrajzi kislexikon a reformáció korától a XX. század végéig. Békés, 2001. 155 p.
BÉKÉS(MMK)	Békés megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei. 3. köt. Békés megye kézikönyve. Hatvan, 1999. 720-744. p.
BEMM	Erdélyi magyar művészet a XX. században / Banner Zoltán. Bp. 1990. 201 p.
BENC	A pannonhalmi Szent Benedek-Rend névtára 1802-1986. Győr, 1987. 270 p.
BETYÁRKÖNYV	Nagy magyar betyárkönyv. Somorja, 2009. 94 p.
BFÜRÉL	Balatonfüredi életrajzi lexikon. Balatonfüred. 2011. 268 p.
BFÜRKIT(1978-2003)	Balatonfüred város kitüntetettjei 1978-2003 / Zatkalik András. Balatonfüred, 2003. 152 p.
BGYARMAT	Arcok Balassagyarmat múltjából / Kovalcsik András. Balassagyarmat, 2001. 173 p.
BGYARMAT 2.	Arcok Balassagyarmat múltjából 2. / Kovalcsik András. Balassagyarmat, 2004. 205 p.
BGYARMAT 3.	Arcok Balassagyarmat múltjából 3. / Kovalcsik András. Balassagyarmat, 2006. 144 p.
BIOGR	Biographia : Elhunyt tanáraink és előadóink életrajza / Kovács Gyula, Fehér György. 2. bőv. kiad. Bp. 1986. 227 p.
BJP	Balassagyarmat jeles polgárai / Zonda Tamás. Balassagyarmat, 2011. 363 p.
BKK(MMK)	Bács-Kiskun megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 2. Bács-Kiskun megye kézikönyve. Hatvan, 1997. 814-840. p.
BKN I.	Budapesti közéleti névmutató 1945-1950 / Halasi László. Bp. 1980. 289 p.
BKN II.	Budapesti közéleti névmutató 1945-1950. II. kötet / Halasi László. Bp. 1988. 260 p.
BMK(4)	Magyarország kormányai 1848-1992 / Bölöny József. 4. bőv. jav. kiad. Bp. 1992. 486 p.
BMK(5)	Magyarország kormányai 1848-2004 / Bölöny József, Hubai László. 5. bőv. jav. kiad. Bp. 2004. 549 p.
BMNMA	A magyar népi mozgalom almanachja 1932-1962 / Benkő Péter. Bp. 1996. 415 p.
BMPP	Magyar politikai pályaképek, 1938-1948 / Borbándi Gyula. Bp. 1997. 517 p.
BNYIL	Nyugati magyar irodalmi lexikon és bibliográfia / Borbándi Gyula. Bp. 1992. 826 p.
BONYHÁD	Bonyhádi arcképek / Kolta László. Bonyhád, 2000. 224 p.
BORSHONKK(2007)	Honismereti ki kicsoda? A-tól Z-ig. In: Szülőföldünk, 2007. 5-73. p.
BORSHONKK(2009)	Magyar Honismereti Ki kicsoda? A-Z-ig. In: Szülőföldünk, 2009. 5-72. p.
BPPOLGMEST	A főváros élén : Budapest főpolgármesterei és polgármesterei 1873-1950. Bp. 2008. 303 p.
BRZL	Brockhaus-Riemann Zenei Lexikon. 1-3. köt. Bp. 1982-85. 2021 p.
BUDAPEST(MMK)	Ki kicsoda a főváros életében? In: Magyarország megyei kézikönyvei 20. Budapest kézikönyve. 1. köt. Hatvan, 1998. 349-529. p.
CALVAS	Calendarium : a Szombathelyi Egyházmegye elhunyt papjai, 1772-2002. Kőrmend, 2003. 425 p.
CELLGIMNTAN (1946-1953)	Velük kezdődött : A celldömölki gimnázium tanárai 1946-1953. Celldömölk, 2011. 96 p.
CIG	Cigány irodalmi lexikon / Hegedűs Sándor. Piliscsaba, 2000. 99 p.
CORV(1956)	Corvinisták, 1956 / Eörsi László. Bp. 2001. 645 p.
CSABÉL	Csabai életrajzok. Békéscsaba, 1995. 109 p.
CSENDŐRSVEZ (1919-1945)	Akik a magyar királyi csendőrséget 1919 és 1945 között vezették / Szakály Sándor. Bp. 2013. 301 p.
CSILL	Magyarországi csillagászok életrajzi lexikonja. Bp. 2000. 103 p.
CSMIL	A cseh/szlovákiai magyar irodalom lexikona, 1918-1975. Bratislava, 1997. 384 p.

CSMIL(2)	A cseh/szlovákiai magyar irodalom lexikona. 2. jav., bőv. kiad. 1918-2004. Bratislava, 2004. 478 p.
CSONGRÁD(MMK)	Csongrád megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei. 5. Csongrád megye kézikönyve. Hatvan, 1997. 548-567. p.
CSORNA	Ki kicsoda Csornán? Csorna, 1997. 120 p.
CZIGÁNYZENÉSZEK	Czigányzenészek albuma / Markó Miklós. Bp. 1904?. 150 p.
DÁL	Magyar írói álnév lexikon / Sz. Debreczeni Kornélia. Bp. 1992. 688 p.
DATE	A Debreceni Agrártudományi Egyetem 125 éve. III. köt. Debrecen, 1994. 205-308. p.
DEBREFKOLL (1549-1925)	A Debreceni Református Kollégium tanárai és kiválóbb növendékei 1549-1925 / S.Szabó József. Debrecen, 1926. 110 p.
DEBRIL	Debreceni irodalmi lexikon / Bényei József. Debrecen, 2009. 432 p.
DEKA	Sz. Kürti Katalin: Debreceni képzőművészeti adattár I-IV. In: A Debreceni Déri Múzeum évkönyve 1995-1996. Debrecen, 1998. 363-390. p.; 1997-1998. Debrecen, 1999. 453-488. p.; 1999. Debrecen, 2000. 295-324. p.; 2000-2001. Debrecen, 2001. 191-223. p.
DÉL-BALATON(2000)	Ki kicsoda 2000-ben a Dél-balatoni régióban? Siófok, 2000. 141 p.
DÉLVIDÉK	Életrajzi kalauz : Ezer magyar biográfia a délszláv országokból 1-3. köt. / Kalapis Zoltán. Újvidék, 2002-2003. 1135 p.
DEVÉL	Devecseri életrajzi lexikon / Tilhof Endre. Devecser, 2007. 209 p.
DFT	Földvári tabló : Életrajzok és arcképek Dunaföldvár múltjából. Dunaföldvár, 2009. 183 p.
DFT II.	Földvári tabló II. kötet : Életrajzok és arcképek Dunaföldvár múltjából és jelenéből. Dunaföldvár, 2011. 243 p.
DHIA	Hungarians in America / Desi K. Bognár. Vernon, 1971. 239 p.
DKA(1)	Díjasok és kitüntetettek adattára, 1948-1980. Kaposvár, 1984. 279 p.
DKA(2)	Díjasok és kitüntetettek adattára, 1981-1990. Kaposvár, 1993. 154 p.
DKA(1-2)	Díjasok és kitüntetettek adattára. 1-2. köt. 1948-1990. Kaposvár, 1984-1993. 433 p.
DKESZIARC	Dunakeszi arcképcsarnok. Dunakeszi, 2005. 198 p.
DKM	Dunántúli kultúrmunkások. Bp. 1941. 556 p.
DKPMKK	Művészeti ki kicsoda : Dunakanyari-Pilisi Kistérség. Szentendre, 296 p.
DMKL	Délvidéki magyar képzőművészeti lexikon / Balázs-Arth Valéria. Bp. 2007. 671 p.
DOROG	Dorogi lexikon. Dorog, 2000. 208 p.
DOTEP(3)	Kilencvenéves a debreceni orvosképzés. Intézetek és klinikák története, professzorainak életrajza : 1918-2008 / Kapusz Nándor, Petrovics Alica, Vásárhelyi Ferencné. Debrecen, 2008. 990 p.
EGER604	Hatszáznegyven Eger múltjából 1944-ig / Kiss Péter. Eger, 2007. 284 p.
EGERARC	Arcvonások Eger művelődéstörténetéből 1944-ig / Kiss Péter. Eger, 1993. 130 p.
EGYHLEV(2000)	Ki kicsoda az egyházi levéltárakban? Egyházi levéltárosok, egyházi levéltárak az ezredfordulón. Kalocsa, 2000. 103 p.
EGYHLEV(2003)	Ki kicsoda az egyházi levéltárakban? Egyházi levéltárosok, egyházi levéltárak 2003-ban. Kalocsa, 2003. 128 p.
EH	Encyclopaedia Hungarica. 1-3. köt. Főszerk. Bagossy László. Calgary, 1992-1998. 2451 p.
EH kieg.	Encyclopaedia Hungarica. 4. köt. Főszerk. Bagossy László. Calgary, 1998. 573 p.
ÉLETUTAK	Életutak : Szakszervezeti vezetők életrajza. Bp. 1988. 265 p.
ELHALLG(1956-1990)	A politikai rendőrség irányítói és parancsnokai. In: Elhallgatott múlt. A pártállam és a belügy. A politikai rendőrség működése Magyarországon 1956-1990 / Tabajdi Gábor, Ungváry Krisztián. Bp. 2008. 51-143. p.

EME	Hivatás és tudomány : az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiemelkedő személyiségei. Kolozsvár, 2009. 511 p.
EMISZ	Emigrációban a szabadságért : Az olaszországi és poroszországi magyar légiók tisztjeinek fényképkatalógusa, 1849-1867 / Kalavszky Györgyi. Bp. 2003. 167 p.
EMKK	Erdélyi magyar ki kicsoda 2000. Nagyvárad, 1999. 847 p.
EMKK(2010)	Erdélyi magyar ki kicsoda 2010. Nagyvárad, 2010. 800 p.
ÉRD	Érdi személynévtár. Érd, 1997. 117 p.
ERDÉSZFELS	In Memoriam. In: Az erdészeti felsőoktatás 200 éve I. kötet. Sopron, 2008. 221-304. p.
ERDLEX	Erdélyi lexikon / Osvát Kálmán. Nagyvárad, 1928. 318 p.
ERDOLIMP	Erdélyi magyar sportolók az olimpiákon / Áros Károly. Szentendre, 2002. 209 p.
ERMŰ	Erdélyi műtár : Képzőművészek, iparművészek, műépítészek, művészettörténészek, fotóművészek, műgyűjtők adattára / Molnár Dénes. Déva, 2002. 396 p.
ÉS	Életutak. Sárvári és Sárvár környéki személyek életrajz-gyűjteménye. Sárvár, 1993. 239 p.
ESZTÉRS	Esztergomi érsekek, 1001-2003. Bp., 2003. 480 p.
ESZTKAN(1100-1900)	Esztergomi kanonokok (1100-1900) / Kollányi Ferenc. Esztergom, 1900. 547 p.
ESZTKAN(1900-1985)	Esztergomi kanonokok (1900-1985) / Beke Margit. Unterhaching, 1989. 204 p.
ESZTPAP(1892-2006)	Az Esztergomi (Esztergom-Budapesti) Főegyházmegye papsága / Beke Margit. Bp. 2008. 831 p.
EVARC	Evangélikus arcképcsarnok. Bp. 2002. 185 p.
EVLEDT(1783-1920)	Evangélikus lelkészek Dunántúlon, 1783-1920. [Kézirat.] / Kertész Botond. Gödöllő, 2013. 814 p. = http://medit.lutheran.hu/konyvek/konyv-1567 [Letöltés: 2014. június 20.]
FA	Fogorvosi almanach. Bp. 1995. 307 p.
FCSALLARC	Felső-csallóközi arcképcsarnok / Presinszky Lajos. Somorja, 2000. 249 p.
FEJÉR(MMK)	Fejér megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 6. Fejér megye kézikönyve. Hatvan, 1997. 745-752. p.
FÉL	Finnugor életrajzi lexikon. Bp. 1990. 366 p.
FELNKÉPZKK	Ki kicsoda a felnőttképzésben. Bp. 2004. 416 p.
FEMÉL	Fejér Megyei Életrajzi Lexikon = http://old.vmmk.hu/fejerlex/fejerlexikon.htm [Letöltés: 2013. 01. 25.]
FESTFÉNY(1840-1880)	Festő-fényképészek, 1840-1880. Kecskemét, 2005. 247 p.
FGÉL	Magyar festők és grafikusok életrajzi lexikona 1-2. köt. / Szabó - Kállai. Nyíregyháza, 1997. 1032 p.
FGÉL(2)	Magyar festők és grafikusok életrajzi lexikona. 2. jav., bőv. kiad. 1-2. köt. / Szabó - Kállai. Nyíregyháza, 2002. 1391 p.
FIFL	A felső-magyarországi iskolai filozófia lexikona / Mészáros András. Pozsony, 2003. 287 p.
FILM	Magyar filmlexikon. 1-2. köt. Bp. 2005. 1571 p.
FILMVIL	Magyar filmesek a világban. Bp. 1996. 716 p.
FL	Filmlexikon. 1-2. köt. Bp. 1994. 766 p.
FMF	Magyarország főméltóságai 1526-1848 / Fallenbüchl Zoltán. Bp. 1988. 159 p.
FONT	Fontos emberek lexikona. In: Fontos emberek lexikona. Bp. 2001. 277-426. p.
FÓT	Fóti arcképcsarnok. Fót, 2006. 235 p.
FÖLDARC I.	Magyar földmérők arcképcsarnoka I. köt. Bp. 1976. 84 p.
FÖLDARC II.	Magyar földmérők arcképcsarnoka II. köt. Bp. 1983. 104 p.
FÖLDARC III.	Magyar földmérők arcképcsarnoka III. köt. Bp. 2001. 140 p.
FŐMÉLT	A magyar állam főméltóságai : Szent Istvántól napjainkig / Markó László. Bp. 2000. 329 p.
FŐMÉLT(2)	A magyar állam főméltóságai Szent Istvántól napjainkig / Markó László. 2. bőv. jav. kiad. Bp. 2006. 483 p.
GÁBD	Gábor Dénes-díj, 2004. Bp. 2004. [60 p.]

GÁDOROS	Arcképek Gádoros múltjából / Koszorús Oszkár. Hódmezővásárhely, 2005. 112 p.
GÁL	Magyar írói álnév lexikon / Gulyás Pál. Bp. 1956. 706 p.
GAZDKK(2001)	Ki kicsoda a magyar gazdasági életben 2001. Bp. 2001. 384 p.
GAZDKK(2003)	Ki kicsoda a magyar gazdasági életben 2003. Bp. 2003. 374 p.
GAZDKK(2005)	Ki kicsoda a magyar gazdasági életben 2005. Bp. 2005. 383 p.
GAZDKK(2007)	Ki kicsoda a magyar gazdasági életben 2007. Bp. 2008. 326 p.
GAZDKK(2010)	Ki kicsoda a magyar gazdasági életben 2010. Bp. 2010. 328 p.
GEISTUNG	Das geistige Ungarn : Biographisches lexikon 1-2. Bd. / Oskar von Krücken, Imre Parlagi. Wien -Leipzig. 1918. 1393 p.
GEOGR(2001)	Ki kicsoda a magyar geográfiában? / Tóth József - Trócsányi András. Pécs, 2001. 205 p.
GEOGR(2009)	Ki kicsoda a magyar geográfiában? / Tóth József - Trócsányi András. Pécs, 2009. 332 p.
GEORGIKON	Tanárok 1797-2000. In: Georgikon 200. II. köt. Keszthely, 2001. 289-329. p.
GMI I.	Magyar írók élete és munkái. 1. köt. / Gulyás Pál. Bp. 1990. 636 p.
GMI II.	Magyar írók élete és munkái. 2. köt. / Gulyás Pál. Bp. 1993. 1272 hasáb
GMI II. kieg.	Magyar írók élete és munkái. 2. köt. / Gulyás Pál. Bp. 1990. 1247 hasáb
GTEKK	Ki? Kicsoda? az 50 éves Gépipari Tudományos Egyesületben 1949-1999. Miskolc, 1999. 304 p.
GULAG	Gulag lexikon / Rózsás János. Bp. 2000. 415 p.
GYÉL	Győri életrajzi lexikon. Győr, 1999. 529 p.
GYÉL(2)	Győri életrajzi lexikon. 2. átdolg. kiad. Győr, 2003. 404 p.
GYEREKIR	Navigátor : Kortárs gyerekirodalmi lexikon. Szentendre, 2010. 207 p.
GYKK(1997)	Ki kicsoda Győrben? 1997. Pécs, 1997. 251 p.
GYKKH	Külföldi magyar hivatásos képzőművészek / Gyimesy-Kásás Ernő. Bp.- St. Louis, 1977. 220 p.
GYMS(MMK)	Győr-Moson-Sopron megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei. 7. köt. Győr-Moson-Sopron megye kézikönyve. Hatvan, 1998. 887-909. p.
GYMSKVT	Könyvtárosok Győr-Moson-Sopron megyében. Győr, 2002. 102 p.
GYÓGYSZ	Neves magyar gyógyszerészek kegyeleti adattára / Szmodits László. Bp. 2003. 317 p.
GYOMAENDRŐD	Gyomaendrődi ki kicsoda? Gyomaendrőd, 2004. 440 p.
GYORVÉL I.	Győri orvoséletrajzi lexikon 1. kötet. A kezdetektől 1945-ig / Biczó Zsolt. Győr, 2006. 95 p.
GYÖRJOGALM	Győri jogász almanach / Biczó Zsolt. Győr, 2011. 261 p.
HA	Honti arcképcsarnok / Csáky Károly. Dunaszerdahely, 1998. 226 p.
HAJDÚNÁNÁS	Hajdúnánási pantheon + Hajdúnánási ki-kicsoda. In: Hajdúnánási almanach 2000. Hajdúnánás, 2001. 195-359. p.
HANGOSFILM (1931-1944)	Magyar hangosfilm lexikon 1931-1944 / Mudrák József, Deák Tamás. Gödöllő - Máriabesnyő, 2006. 384 p.
HATVAN	Hatvani lexikon. Hatvan, 1996. 470 p.
HB(MMK)	Hajdú-Bihar megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei. 8. köt. Hajdú-Bihar megye kézikönyve. Hatvan, 1998. 808-836. p.
HEGKÉSZ	A magyar hegedűkészítés története a kezdetektől a rendszerváltásig / Tímár András. Bp., 1987. 393 p.
HÉL	Hódmezővásárhelyi életrajzi lexikon. Szeged, 2002. 255 p.
HELYTGYMS	Ki kicsoda Győr-Moson-Sopron megye helyismereti kutatásában? Győr, 2006. 285 p.
HEVES(MMK)	Heves megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 9. Heves megye kézikönyve. Hatvan, 1997. 835-861. p.
HFSZ	Hadnagyok és főhadnagyok az 1848/49. évi szabadságharcban. 1-3. köt. / Bóna Gábor. Bp. 1998-99. 1840 p.
HFSZ kieg.	Hadnagyok és főhadnagyok az 1848/49. évi szabadságharcban. 3. köt. / Bóna Gábor. Bp. 1998-99. 533-552. p.

- HFV(1919-1944) Az ellenforradalmi Magyarország (1919-1944) hadseregének felső vezetése. Adattár. 1-2. rész / Szakály Sándor. In: Hadtörténelmi Közlemények, 1984. 2. sz. 354-392. p. ; 3. sz. 567-598. p.
- HFV(1919-1944)/kieg./ Az ellenforradalmi Magyarország (1919-1944) hadseregének felső vezetése. Adattár. 3. rész. Kiegészítések, korrekciók / Szakály Sándor. In: Hadtörténelmi Közlemények, 1985. 2. sz. 457-466. p.
- HIA Hungarians in America / Szy Tibor. New York, 1966. 320 p.
- HIDROL A Magyar Hidrológiai Társaság kitüntetettjei, 1917-2000. Bp. 2000. 180 p.
- HKTA A Horn-kormány tisztségviselői almanachja 1994-1998. Bp. 1998. 271 p.
- HÓDMEZ Vásárhelyi almanach 1997. Hódmezővásárhely, 1998. 513 p.
- HONVMIN Honvédelmi miniszterek, 1848-1994. Bp. 1994. 156 p.
- HTMSZL Rivalda nélkül – A határon túli magyar színjátszás lexikona / Enyedi Sándor. Bp. 1999. 412 p.
- HTMSZL 2. Színészek, színházak, városok : A határon túli magyar színházművészet kislexikona / Enyedi Sándor. Bp. - Kolozsvár, 2005. 213 p.
- HTMSZL (FÜGGELÉK) 2.Függelék. In: Színészek, színházak, városok : A határon túli magyar színházművészet kislexikona / Enyedi Sándor. Bp. - Kolozsvár, 2005. 215-224. p.
- HUMOR Humorlexikon / Kaposy Miklós. Bp. 2001. 447 p.
- HUSZÁRTISZT A magyar királyi honvéd huszár tisztikar 1938-1945 / Bene János, Szabó Péter. Nyíregyháza, 2003. 566 p.
- HUSZÁRTISZT (1938-1945) A magyar királyi honvéd huszár tisztikar 1938-1945. 2. bőv. kiad. / Bene János, Szabó Péter. Bp., 2006. 679 p.
- HUSZÁRTISZT (1938-1945)[2]
- HVKPS(1) Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában. 1. köt. / Hetényi-Varga Károly. Abaliget, 1992. 589 p.
- HVKPS(1)[2] Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában. 2. jav., bőv. kiad. 1. köt. / Hetényi-Varga Károly. Bp., 2004. 760 p.
- HVKPS(2) Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában. 2. köt. / Hetényi-Varga Károly. Abaliget, 1994. 554 p.
- HVKPS(3) Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában. 3. köt. / Hetényi-Varga Károly. Abaliget, 1996. 606 p.
- HVKSZERZ(1) Szerzetesek a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában. 1. köt. / Hetényi-Varga Károly. Pécs, 1999. 668 p.
- HVKSZERZ(2) Szerzetesek a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában. 2. köt. / Hetényi-Varga Károly. Abaliget, 2002. 630 p.
- JÁSZ(2) Jász történelmi arcképcsarnok / Sugárné Koncsek Aranka. 2. bőv. kiad. Jászberény, 2003. 263 p.
- JÁSZKÉPZ A jászsági képzőművészek arcképcsarnoka. Jászberény, 2002. 93 p.
- JEL Jeles elődeink / Csáky Károly. Dunaszerdahely, 2002. 183 p.
- JEPD Jeles egykori premontrei diákok / Pásztai Ottó, Gerhardt László. Nagyvárad, 2008. 288 p.
- JEZS Magyar jezsuiták történeti névtára 1853-2003 / Bikfalvi Géza. Bp. 2007. 279 p.
- JNSZKK(2011) Ki kicsoda Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2011. Szolnok, 2011. 455 p.
- JPGYMS Sok fény maradt utánuk : Jeles pedagógusok Győr-Moson-Sopron megyében. Győr, 2009. 268 p.
- JUMIL Jugoszláviai magyar irodalmi lexikon, 1918-2000 / Gerold László. Bp. 2001. 304 p.
- JVRM Jeles vadászok a régi Magyarországon / Bányai József. Bp. 1996. 205 p.
- KALÉRS A kalocsai érsekek életrajza (1000-1526) / Udvardy József. Köln, 1991. 500 p.
- KARIKATURISTÁK Magyar karikaturisták adat- és szignótára 1848-2007 / Gyöngy Kálmán. Bp. (1848-2007) 2008. 473 p.
- KÁRP Kárpátalja magyar személyi és intézményi adattára. Bp.-Ungvár, 1993. 155 p.
- KÁSZD Kossuth-, Állami és Széchenyi-díjasok 1948-2008. 1-2. köt. Bp. 2008. 549 p.
- KATVEZ(2) A magyar katonai felső vezetés 1938-1945 / Szakály Sándor. 2. jav., kieg. kiad. Bp. 2003. 409 p.

- KATVIL Katolikus világiak a magyar közéletben. Bp. 2000. 239 p.
- KE(MMK) Komárom-Esztergom megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 11. Komárom-Esztergom megye kézikönyve. Hatvan, 1997. 686-701. p.
- KÉL Kecskeméti életrajzi lexikon. Kecskemét, 1992. 260 p.
- KEMLEX Kemenesaljai életrajzi lexikon = <http://www.cellbibl.hu/index.php/kemenesaljai-eletrajzi-lexikon> [letöltés: 2014. 02. 24.]
- KER Keresztény magyar közéleti almanach. 1-2. köt. Bp. 1940. 1290 p.
- KER III. Keresztény magyar közéleti almanach III. : Erdély és pótlás az I-II. kötethez. Bp. 1940. 391 p.
- KER IV. Keresztény magyar közéleti almanach IV. köt. Bp. 1944. 432, LXXXIV p.
- KERÁM(1945-1998) A magyar kerámiaművészet I. köt. Alkotók, adatok. Bp. 1999. 500 p.
- KESZTHÉL Keszthelyi életrajzi lexikon. Keszthely, 2010. 374 p.
- KESZTHELY(1996) Ki kicsoda Keszthelyen? 1996. Keszthely, 1996. 209 p.
- KÉZI(1956) A megtorlás halálos áldozatai. In: 1956 kézikönyve. 3. köt. Bp. 1996. 13-188. p.
- KF(2000)Ksz. Kitüntetett könyvtárosok névtára. In: Könyvtári Figyelő, 2000. Különszám. Bp. 2001. 154 p.
- KF(2003)Ksz. Kitüntetett könyvtárosok névtára 2001-2002. Kiegészítések, pótlások és javítások a Könyvtári Figyelő 2000. évi különszáma-hoz. In: Könyvtári Figyelő, 2003. Különszám. Bp. 2003. 83-93. p.
- KF(2006)Ksz. Események, krónika 2001-2004 + Kitüntetett könyvtárosok névtára 2003-2004. In: Könyvtári Figyelő, 2006. 3. sz. 136 p.
- KF(2008) Kitüntetett könyvtárosok névtára 2005-2008. In: Könyvtári Figyelő, 2008. 4. sz. 695-708. p.
- KFŐTAN-1 Kormányfőtanácsosok albuma. 1. köt. Bp. 1931. 182 p.
- KFŐTAN-2 Kormányfőtanácsosok albuma. 2. köt. Bp. 1936. 247 p.
- KIL Képes irodalmi lexikon. Eger, 2000. 127 p.
- KINCSTART Magyarország kincstartói 1340-1540 / Soós Ferenc. Bp. 1999. 95 p.
- KIV(1) Képző- és iparművészek Vas megyében. 1. köt. Szombathely, 1994. 105 p.
- KIV(2) Képző- és iparművészek Vas megyében. 2. köt. Szombathely, 1995. 87 p.
- KK'2000 Ki kicsoda 2000. 1-2. köt. Bp. 1999. 1820 p.
- KK'2000(pót) Ki kicsoda 2000 pótkötet. In: Fontos emberek lexikona. Bp. 2001. 13-71. p.
- KK'2002 Biográf ki kicsoda 2002. Bp. 2001. 1979 p.
- KK'2004 Biográf ki kicsoda 2004. 1-2. köt. Bp. 2003. 1819 p.
- KK'2006 MTI ki kicsoda 2006. 1-2. köt. Bp. 2005. 1938 p.
- KK'2009 MTI ki kicsoda 2009. Bp. 2008. 1225 p.
- KK'37 Ki kicsoda? Kortársak lexikona. Bp. 1937. 937 p.
- KK'92 Magyar és nemzetközi ki kicsoda 1992. Bp. 1991. 976 p.
- KK'94 Magyar és nemzetközi ki kicsoda 1994. Bp. 1993. 1054 p.
- KK'96 Magyar és nemzetközi ki kicsoda 1996. Bp. 1995. 1086 p.
- KK'98 Magyar és nemzetközi ki kicsoda 1998. Bp. 1997. 1166 p.
- KKACS Ki kicsoda Aradtól Csíkszeredáig? 1-2. köt. Csíkszereda, 1996-97. 612 p.
- KKBT Ki kicsoda Békés megye tudományos életében. Békéscsaba, 1986. 202 p.
- KKH Ki kicsoda a hírközlésben? Szekszárd, 1994. 487 p.
- KKKP Ki kicsoda Kassától Prágáig? Szekszárd, 1993. 433 p.
- KKMF Ki kicsoda a magyar filmművészetben? Bp. 1983. 399 p.
- KKMGY(2) Ki kicsoda a magyar gyermekirodalomban? 2. jav. bőv. kiad. Debrecen, 1991. 210 p.
- KKMS Ki kicsoda a magyar sportban? 1-3. köt. Szekszárd, 1994-95. 1496 p.
- KKMZ I. Ki kicsoda a magyar zeneéletben? Bp. 1979. 418 p.
- KKMZ II. Ki kicsoda a magyar zeneéletben? 2. bőv. kiad. 1988. 546 p.
- KLK Kossuth Lajos kapitányai / Bóna Gábor. Bp. 1988. 781 p.

KMHKL	A magyar művelődési hagyományok kárpátaljai lexikona / Keresztyén Balázs. Ungvár-Bp. 1995. 376 p.
KMIK	Kortárs magyar írók kislexikona, 1959-1988. Bp. 1989. 471 p.
KMK	Kárpátaljai művelődéstörténeti kislexikon / Keresztyén Balázs. Bp.-Beregszász, 2001. 290 p.
KML(1998)	Kisalföldi művészek lexikona / Salamon Nándor. Győr, 1998. 355 p.
KMSZL	Kortárs magyar színészlexikon. Bp. 1991. 390 p.
KMTL	Korai magyar történeti lexikon: 9-14. század. Bp. 1994. 753 p.
KOLREFTAN(1895-1948)	Akik jó bizonysgot nyertek : A Kolozsvári Református Teheologia tanárai 1895-1948. Kolozsvár, 1996. 427 p.
KOLTUD	Százhuszonöt éve nyílt meg a kolozsvári tudományegyetem. 1-2. köt. Piliscsaba, 1997. 447 p.
KOMMÜL	Kortárs magyar művészeti lexikon. 1-3. köt. Bp. 1999-2001. 2738 p.
KORMI	Kortárs magyar írók, 1945-1997. 1-2. köt. Bp. 1998-2000. 841 p.
KORONAŐRÖK	Országos koronaörök és a koronaörök / Haranghy Miklós. Bp. 2012. 101 p.
KORTARC	Kortárs írók arcképcsarnoka. Eger, 2003. 128 p.
KÖHEL	Körmendi Helytörténeti Lexikon / Vizi László. Körmend, 2005. 245 p.
KÖNYV(2005)	Ki kicsoda a magyar könyvszakmában. Bp. 2005. 228 p.
KÖRMIL	Körmend irodalmi lexikona I. / Kovács Béláné, Kovács-Nemes Erzsébet. Körmend, 2000. 88 p.
KÖRNYVÉD(2005)	Ki kicsoda a magyar környezetvédelemben : 2005. Bp. 2005. 158 p.
KÖZALK(1939)	A magyar közalkalmazottak almanachja. Bp. 1939. 337 p.
KÖZIG(1996)	Magyar közigazgatási lexikon 1996. Bp. 1997. 1156 p.
KÖZIG(2000)	Magyar közigazgatási lexikon 2000. Bp. 1999. 794 p.
KÖZIG(2003)	Magyar közigazgatási lexikon 2003. Bp. 2003. 916 p.
KÖZIG(2006)	Ki kicsoda a magyar közigazgatásban 2006. Bp. 2006. 193 p.
KÖZIGBESZ(2005)	Ki kicsoda a magyar közigazgatásban : exkluzív Ki kicsoda a közbeszerzésben melléklettel 2005. Bp. 2005. 188 p.
KÖZKKSZSZB	Ki kicsoda a közoktatásban, közművelődésben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Nyíregyháza, 2006. 174 p.
KSTM	Matematikát, fizikát oktató tudós és nevezetes tanárok Hajdú, Szabolcs és Szolnok megye középiskolaiban, 1850-1948 / Kántor Sándorné. Debrecen, 1986. 473 p.
KVÁR(2002)	Ki kicsoda Kaposváron? 2002. Nagykanizsa, 2002. 264 p.
LABDARGÓLK	Alberttől Zsengellérig : A magyar labdarúgó-bajnokságok gólkirályai / Heteyi László. Bp. 2010. 197 p.
LÉGIÁSZ	Becze Csaba: Elfelejtett hősök. A Magyar Királyi Honvéd Légierő ászai a II. világháborúban. Nagykovács, 2006. 199 p.
LEGUJABB	A magyar legújabb kor lexikona. Bp. 1932. 1112 p.
LENTARC	Lentségi arcképcsarnok / Kalapis Zoltán. Újvidék, 2001. 233 p.
LEVÉLTNEKR	Requiescat in pace : Levéltáros nekrológok 1923-2011. Székesfehérvár, 2012. 424 p.
LHH	Lincoln's Hungarian Heroes : The participation of Hungarians in the Civil War 1861-1865 / Vasvary, Edmund. Washington, 1939. 171 p.
LN	Nótakedvelőknek / Leszler József. Bp. 1986. 390 p.
MÁGNÁSOK	Magyar mágnások életrajzi s arcképcsarnoka / Vereby Soma. Hasonmás kiad. Somorja, 2006. 433 p.
MAKÜL	Magyar kutatók külföldön : Magyar kutatók a környező országokban. 3. jav. bőv. kiad. Bp. 2000. 185 p.
MALBUM(1956)	Magyar Album. Elmhurst, 1956. 256 p.
MAMÜL	Magyar művelődéstörténeti lexikon. 1-13. köt. Bp. 2003-2012. 6369 p.
MARKEMLÉK	Jeles napok, neves gyógyítók : Jubileumok a Markusovszky Kórházban. 1-2. köt. Szombathely, 2005-2010, 1009 p.

- MÁVVEZ(1868-2008) 140 év : A Magyar Államvasutak vezetői 1868-2008. Bp. 2009. 178 p.
- MEGYTÉL I. Diszkrimináció, emancipáció - asszimiláció, diszkrimináció : Magyarországi egyetemi tanárok életrajzi adattára 1848-1944. I. köt. Zsidó és zsidó származású egyetemi tanárok. Bp. 2012. 174 p.
- MEIL(1990-1992) A magyar emigráns irodalom lexikona 1-2. köt. / Nagy Csaba. Bp. 1990-92. 555 p.
- MEIL II. kieg. A magyar emigráns irodalom lexikona 2. köt. / Nagy Csaba. Bp. 1992. 275-295. p.
- MEIL(2000) A magyar emigráns irodalom lexikona / Nagy Csaba. Bp. 2000. 1126 p.
- MÉKADAT Magyar Életrajzi Kalauz adattára(2004-)
- MÉKSAJT Magyar Életrajzi Kalauz sajtóadattára (2001-)
- MÉL I. Magyar életrajzi lexikon 1. köt. Bp. 1967. 1039 p.
- MÉL II. Magyar életrajzi lexikon 2. köt. Bp. 1969. 1104 p.
- MÉL III. Magyar életrajzi lexikon 3. köt. Bp. 1981. 900 p.
- MÉL IV. Magyar életrajzi lexikon 4. köt. Bp. 1994. 993 p.
- MÉN L Magyar nótaszerzők, énekesek és népdalosok lexikona. (szerk. Kikli Tivadar). Szeged, 1999. 240 p.
- META Magyar eszperantó tanítók arcképcsarnoka. Marcaltó - Ihász, 2007. 80 p.
- METÉL Magyarországi meteorológusok életrajzi lexikonja / Simon Antal. Bp. 2004. 135 p.
- MEZG Ki kicsoda a magyar mezőgazdaságban? 1.köt. Szekszárd, 1997. 515 p.
- MEZŐTÚR Mezőtúri életrajzi lexikon / Bodorik Sándor. Mezőtúr, 1999. 195 p.
- MFGA Magyar festők és grafikusok adattára / Seregélyi György. Szeged, 1988. 729 p.
- MFVB Magyarok a futball-világbajnokságokon / Heteyi László. 2006. 195 p.
- MIÉV'94 A magyar irodalom évkönyve 1994. Bp. 1995. 298 p.
- MIÉV'95/96 A magyar irodalom évkönyve 1995-96. Bp. 1997. 359 p.
- MIÉV'97 A magyar irodalom évkönyve 1997. Bp. 1998. 341 p.
- MIÉV'98 A magyar irodalom évkönyve 1998. Bp. 1999. 400 p.
- MIÉV'99 A magyar irodalom évkönyve 1999. Bp. 2000. 372 p.
- MIÉV(2000) A magyar irodalom évkönyve 2000. Bp. 2001. 356 p.
- MIÉV(2001) A magyar irodalom évkönyve 2001. Bp. 2001. 351 p.
- MIL Magyar irodalmi lexikon 1-3. köt. Bp. 1963-65. 1979 p.
- MINDSZENT(2) Mindszenthöz kötődő orvosok, állatorvosok, gyógyszerészek életrajzai. 2. jav. kiad. Mindszent, 2001. 134 p.
- MIRKAN(1900-2010) Magyar irodalom Kanadában 1900-2010 / Miska János. Bp. 2012. 202 p.
- MISKÉL Miskolci életrajzi lexikon / Dobrossy István, Eszenyi Miklós, Zahuczky László. Miskolc, 2008. 304 p.
- MKF(1903-2005) Magyar képzőművészek Franciaországban, 1903-2005 / Cserba Júlia. Bp. 2006. 363 p.
- MKK'90 Magyar ki kicsoda 1990. Bp. 1990. 667 p.
- MKL Magyar katolikus lexikon 1-15.köt. Bp. 1993-2010. 14442 p.
- MKL(PÓT) Magyar katolikus lexikon 16. köt. Pótkötet. Bp. 2013. 1027 p.
- ML Művészeti lexikon 1-4. köt. Bp. 1965-68. 3065 p.
- MMSZOBR Modern magyar szobrászat 1945-2010 / Wehner Tibor. Bp. 2010. 363 p.
- MNAGYV Magyarok a nagyvilágban. Bp. 2009. 414 p.
- MOÉP Modern építészeti lexikon. Bp. 1978. 365 p.
- MOHÁCS(1997) Ki kicsoda Mohácson? 1997. Pécs, 1997. 126 p.
- MOL(2009) Magyar olimpiai lexikon 1896-2008 / Rózsáligeti László. Bp. 2009. 434 p.
- MOSÉL Moson Megyei Életrajzi Lexikon. Mosonmagyaróvár, 2006. 265 p.
- MPL(1) Magyar politikai lexikon : magyar politikusok : 1914-1929. Bp. 1929. 511 p.
- MPL(2) Magyar politikai lexikon : magyar politikusok : 1929-1935. Bp. 1935. 175 p.
- MRISORG Magyarok és a Risorgimento. Bp. 1961. 207 p.
- MSZÉA(2) A XX. században és az ezredfordulón működött magyarországi szemorvosok életrajzi adattára. 2. bőv. kiad. / Györffy István, Salacz György Bp. 2004. 269 p.

- MSZL Magyar színházművészeti lexikon. Bp. 1994. 882 p.
- MSZOCIR Magyar szocialista irodalom. Első kiadások 1945-ig. Bp. 1975. 325 p.
- MTAA 1980. A Magyar Tudományos Akadémia almanachja 1980. Bp. 1980. 974 p.
- MTAA 1985. A Magyar Tudományos Akadémia almanachja 1985. Bp. 1986. 970 p.
- MTAA 1991. A Magyar Tudományos Akadémia almanachja 1991. Bp. 1992. 846 p.
- MTAA 1997. A Magyar Tudományos Akadémia almanachja 1997. Bp. 1997. 607 p.
- MTAKK(2000) Ki kicsoda 2000 : A Magyar Tudományos Akadémia kutatói. Bp. 2000. 226 p.
- MTAKÖZT(1999) Köztisztületi tagok 1999. Bp. 2000. 582 p.
- MTAKÜLSŐKÖZT Az MTA külső köztisztületi tagjai = http://mta.hu/kulso_koztestulet/ [letöltés: 2011.05.31.]
- MTAT A Magyar Tudományos Akadémia tagjai : 1825-2002. 1-3. köt. Bp. 2003. 1536 p.
- MTKK Műszaki és természettudományi ki kicsoda. Bp. 1995. 393 p.
- MTL Magyar tudóslexikon A-tól ZS-ig. Bp. 1997. 1024 p.
- MTVARC Magyar Televízió Arcképcsarnoka = <http://www.mtv.hu/arckepcsarnok/> [letöltés: 2008.05.18.]
- MÚZ Magyar múzeumi arcképcsarnok. Bp. 2002. 984 p.
- NAGYBÁNYA Nagybánya. A festőtelep művészei / Murádin Jenő. 2. bőv. kiad. Bp.-Miskolc, 2001. 118 p.
- NAGYBERKI Nagyberki életrajzi lexikon / Frech József. Kaposvár, 2006. 110 p.
- NAGYKAN(1995) Ki kicsoda Nagykanizsán? Nagykanizsa, 1995. 221 p.
- NAGYKAN(1999) Ki kicsoda Nagykanizsán? 1999. Nagykanizsa, 1999. 210 p.
- NÉPKÉPV(1848/49) Az 1848-1849. évi első népképviselői országgyűlés történeti almanachja. Bp. 2002. 1368 p.
- NEUR A magyar neurológusok és neuropatológusok almanachja 1800-2000 / Leel-Össy Lóránt. Debrecen, 2001. 147 p.
- NEUROBIOL(1850-2000) A magyar neurobiológusok almanachja, 1850-2000. Debrecen, 2007. 135 p.
- NÉVTÁR Magyar írók névtára / Moenich Károly, Vutkovich Sándor. Pozsony, 1876. 577 p.
- NI Mai magyar népi iparművészet. Bp. 1983. 269 p.
- NKÖR Nagykőrösi ki kicsoda. Nagykőrös, 1997. 207 p.
- NL Magyar néprajzi lexikon 1-5. köt. Bp. 1977-82. 3570 p.
- NÓGRÁD(MMK) Nógrád megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 12. Nógrád megye kézikönyve. Hatvan, 1997. 609-619. p.
- NÓGROLIMP Nógrádi olimpikonok / Szabó János. Salgótarján, 2008. 38 p.
- NŐTUD Nők a magyar tudományban. Bp. 2010. 785 p.
- NUMIZPANT Magyar numizmatikusok panteonja / Soós Ferenc. Bp. 2010. 269 p.
- NYDKK(2003) Ki kicsoda a Nyugat-Dunántúlon? 2003. Nagykanizsa, 2004. 529 p.
- NYUPAK Nyugat-Pannon Kutatói Regiszter = http://www.bdmk.hu/kutatoj_register_nev.html [letöltés: 2008.11.24.]
- ODJ(1999) Országos Doktori Jegyzék I. Bp. 1999. 389 p.
- ODJ(2000) Országos Doktori Jegyzék II. Bp. 2000. 255 p.
- ODJ(2001) Országos Doktori Jegyzék III. Bp. 2001. 267 p.
- ODJ(2002) Országos Doktori Jegyzék IV. Bp. 2002. 367 p.
- OGYELN A Magyar Országgyűlés elnökei, 1848-2002 / Jónás Károly, Villám Judit. Bp. 2002. 545 p.
- OKT(2005) Ki kicsoda a magyar oktatásban 2005. Bp. 2005. 369 p.
- OKT(2007) Ki kicsoda a magyar oktatásban. I-III. köt. Bp. 2007. 657 p.
- OLIMP(1896-2004) Magyarok az olimpiai játékokon, 1896-2004. Bp. 2005. 458 p.
- OLIMP(1896-2012) Magyarok az olimpiai játékokon, 1896-2012. Bp. 2012. 514 p.
- OLIMPKÉRD Olimpiai kérdések / Kis János, Vásárhelyi Tamás. Nagykanizsa, 2003. 85 p.
- ORJEL Orosháza jelesei a XIX. század végéig. I. / Koszorús Oszkár. Orosháza, 1994. 399 p.
- ORVÉL Magyar orvoséletrajzi lexikon / Kapronczay Károly. Bp. 2004. 411 p.

PAKSÉL	Híres paksi elődeink / Kernné Magda Irén. Paks, 2009. 168 p.
PBKK	Ki kicsoda Pécssett és Baranyában 1997-ben? In: http://www.baranyanet.hu/kikicsoda/97/ [Letöltés: 2008. 02.22.]
PÉCSKK(2000)	Ki kicsoda Pécssett? 2000. Pécs, 2001. 210 p.
PÉCSLEX	Pécs Lexikon. 1-2. köt. Pécs, 2010. 1020 p.
PEDARC(2002)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2002. 200 p.
PEDARC(2003)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2003. 284 p.
PEDARC(2004)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2004. 262 p.
PEDARC(2005)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2005. 208 p.
PEDARC(2006)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2006. 191 p.
PEDARC(2007)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2007. 204 p.
PEDARC(2008)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2008. 275 p.
PEDARC(2009)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2009. 255 p.
PEDARC(2010)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2010. 306 p.
PEDARC(2011)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2011. 399 p.
PEDARC(2012)	Pedagógusok arcképcsarnoka. Debrecen, 2012. 367 p.
PEL	Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon / Zoványi Jenő. Bp. 1977. 712 p.
PÉPA(2)	Pécsi panteon. 2. bőv. kiad. / Szirtes Gábor. Pécs, 2005. 214 p.
PEST(MMK)	Pest megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 13. Pest megye kézikönyve. 2. köt. Hatvan, 1998. 293-322. p.
PH(5)	Prominent Hungarians. 5. ed. Bp. 1991. 504 p.
PH(6)	Prominent Hungarians. 6. ed. London, 2000. 586 p.
PIAR	A magyar piarista rendtartomány történeti névtára 1666-1997 / Léh István. Bp. 1998. 548 p.
PIT	Polgári iskolai író-tanárok élete és munkássága / Deák Gyula. Bp. 1942. 519 p.
PKK	Pedagógiai ki kicsoda. Bp. 1997. 300 p.
PL(1976-79)	Pedagógiai lexikon 1-4. köt. Bp. 1976-79. 2022 p.
PL(1997)	Pedagógiai lexikon 1-3. köt. Bp. 1997. 2025 p.
POLGMEST (1990-2002)	Polgármesterek Magyarországon 1990-2002 között. Bp. 2001. 571 p.
POP-ROCK	Képes pop-rock enciklopédia / Zoltán János. Bp. 1999. 318 p.
POSTA(1940)	A magyar posta monográfiája. 1. köt. Életrajzok. Bp. 1940. 229 p.
PPL	Pápai pedagógus lexikon. Pápa, 1997. 186 p.
PREMJÁSZ	A jászóvári premontrei kanonokrend jubileumi névtára történeti bevezetéssel 1802-1902. Bp. 1902. 353 p.
PROFARC	Professzori arcképcsarnok : Pécsi Tudományegyetem. Pécs, 2003. 240 p.
PÜSPÖKÖK	Püspökök könyve. Szeged, 2005. 656 p.
RAGADV	A haza bölcse, a bolond gróf és a többiek : ragadványnevek történelmünkben / Balázs Margit. Bp. 2001. 244 p.
RÁKSZAB	Ki kicsoda a Rákóczi-szabadságharcban? : Életrajzi adattár / Heckenast Gusztáv. Bp. 2005. 510 p.
RÁKSZEN	II. Rákóczi Ferenc szenátorai / Heckenast Gusztáv. In: Európa vonzásában. Bp. 1993. pp. 69-79.
RÁKTÁB	A Rákóczi-szabadságharc tábornokai / Heckenast Gusztáv. In: A tudomány szolgálatában. Bp. 1993. pp. 163-174.
RECSK(2)	Recsk 1950-1953 : Egy titkos kényszermunkatábor története / Böszörményi Géza. 2. bőv. kiad. Bp., 2006. 502 p.
RÉGÉSZKK	Ki kicsoda a magyar régészetben? = http://kikicsoda.regesztet.org.hu/hu/kereso [letöltés: 2012. 04. 05.]
REP	Ki kicsoda a magyar repülésben? Bp. 1995. 283 p.
RÉVFÉL I.	Révfülöpi életrajzi lexikon. I. kötet / P. Miklós Tamás. Révfülöp, 2005. 67 p.

- RF Életrajzok. In: A rendszerváltás foratókönyve. 8. köt. Portrék és életrajzok. Bp. 1999. 205-331. p.
- RMGL Régi magyar geográfusok lexikona / Csinády Gerő. Debrecen, 2011. 294 p.
- RMGY A római magyar gyóntatók / Monay Ferenc. Róma, 1956. 218 p.
- RMIL Romániai magyar irodalmi lexikon 1-5/1-2. köt. Bukarest, 1981-2010. 4223 p.
- RMKK Romániai magyar ki kicsoda 1997. Nagyvárad, 1997. 750 p.
- RMOTA(1825-1848) A reformkori magyar országgyűlések történeti almanachja (1825-1848) 1-2. köt. / Pálmány Béla. Bp. 2011. 2619 p.
- ROZSNYÓ Ki kicsoda Rozsnyón / Tökölly Gábor. Somorja, 1999. 447 p.
- RÚL Révai Új Lexikona 1-18. köt. Bp. 1997-2006. 16378 p.
- RÚL KIEG Révai Új Lexikona 19. kiegészítő köt. Szekszárd, 2008. 944 p.
- SAK A magyar sport aranykönyve / Havas László. 5. jav. bőv. kiad. Bp. 1982. 535 p.
- SARKAD(2005) Sarkadi ki kicsoda? 2. jav., bőv. kiad. Bp. 2005. 123 p.
- SÁTLEX Sátoraljaújhely lexikona. Sátoraljaújhely, 2001. 548 p.
- SELMEC Híres selmecbányai tanárok / Csáky Károly. Dunaszerdahely, 2003. 218 p.
- SIKLÓS Siklói arcképcsarnok / Perics Péter. Siklós, 2000. 115 p.
- SIÓFOK(1996) Siófoki ki kicsoda 1996-ban, a millecentenárius évében. Bp. 1996. 132 p.
- SKKK Somogyi könyvtáros ki kicsoda / Varga István-Varga Róbert. Kaposvár, 2001. 103 p.
- SL Sportlexikon 1-2. köt. Bp. 1985-86. 1136 p.
- SOL A selmeci bányászati és erdészeti akadémia oktatóinak rövid életrajza és szakirodalmi munkássága, 1735-1918 / Zsámboki László. Miskolc, 1983. 370 p.
- SOMALK(1998) Somogyi kortárs képző- és iparművészek : 1998. Kaposvár, 1998. 186 p.
- SOMÉL Somogyi életrajzi kislexikon. 2. bőv. kiad. Kaposvár, 1981. 75 p.
- SOMKÉPZ(1780-1945) Képzőművészek Somogyban - Somogy képzőművészei 1780-1945 / Horváth János. Kaposvár, 1990. 88 p.
- SOMOGY(MMK) Somogy megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 16. Somogy megye kézikönyve. Hatvan, 1998. 887-914. p.
- SOPRAR(2000) Aranykönyv 2000. Sopron, 1999. 229 p.
- SOPRAR(2002) Aranykönyv 2002. Sopron, 2001. 259 p.
- SOPROGY(1848-2004) Országgyűlési választások és képviselők Sopronban 1848-2004 / Sarkady Sándor - Tóth Imre. Sopron, 2005. 158 p.
- SVÁRKÉPZ Sopron vármegye képzőművészete a XVIII-XX. században / Koloszar Ibolya. Keszthely, 2003. 105 p.
- SZABALMAT Alma Mater : A szabadkai főgimnázium tanárai / Hicsik Dóra. Szabadka, 2010. 128 p.
- SZABIT Szabolcs-Szatmár-Bereg megye irodalmi topográfiája 1-2. köt. / Katona Béla. Nyíregyháza, 1994-1996. 500 p.
- SZARVASARC Arcképek Szarvas múltjából / Tóth Lajos. Szarvas, 1983. 105 p.
- SZARVKK(1990-2000) Ki kicsoda? : Szarvas, 1990-2000. Szarvas, 2000. 282 p.
- SZARVKK(2000-2010) Ki kicsoda? : Szarvas, 2000-2010. Szarvas, 2010. 379 p.
- SZÁZ(1848/49) Századosok az 1848/49. évi szabadságharcban. 1-2. köt. / Bona Gábor. Bp. 2008-2009. 623 + 613 p.
- SZB Ezer év száz bencése / Sólymos Szilveszter. Pannonhalma, 1997. 502 p.
- SZEA(1971) Szegedi egyetemi almanach 1921-1970. Szeged, 1971. 443 p.
- SZEA(1996) Szegedi egyetemi almanach 1921-1995. (József Attila Tudományegyetem). Szeged, 1996. 555 p.
- SZEA(1997) Szegedi egyetemi almanach 1921-1996. (Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem). Szeged, 1997. 493 p.
- SZEGED Szegedi ki kicsoda? 1998-99. Szeged, 1999. 253 p.
- SZEGSZÍN Százados színházkrónika : szegedi színházi és színészeti kataszter / Sándor János. Szeged, 1998. 358 p.
- SZÉKEMNT(1988) A székesfehérvári egyházmegye ünnepi névtára. Székesfehérvár, 1988. 221 p.

SZÉKERD	Székelyföldi erdészeti arcképcsarnok / Kádár Zsombor. Bp. 1999. 292 p.
SZEKSZÁRD(2002)	Ki kicsoda Szekszárdon? 2002. Nagykanizsa, 2002. 236 p.
SZEMKL	Magyar képzőművészek lexikona. 1. köt. / Szendrey János - Szentiványi Gyula. Bp. 1916. 616 p.
SZENTARC I.	Szentendrei arcképcsarnok I. Szentendre, 2000. 227 p.
SZENTARC II.	Szentendrei arcképcsarnok II. Szentendre, 2006. 184 p.
SZENTES	Szentesi ki kicsoda és városismertető 1996. Szentes, 1996. 340 p.
SZFVÁR(2000)	Ki kicsoda Székesfehérváron? 2000. Nagykanizsa, 2000. 264 p.
SZFVÁRPÜSP (1777-2010)	A székesfehérvári püspökség adattára 1777-2010 / Forintos Attila. Bp. 2011. 195 p.
SZÍNSZERD (1919-1940)	Közhasznú esmeretek tára : Színjátzó személyek Erdélyben (1919-1940) /Kötő József. Kolozsvár, 2009. 245 p.
SZKL	Színházi kislexikon. Bp. 1969. 535 p.
SZL	Magyar színművészeti lexikon. 1-4. köt. Bp. 1931. 1934 p.
SZLOVKK(2001)	Szlovákiai magyar ki kicsoda. Pozsony, 2001. 311 p.
SZLOVKK(2005)	Szlovákiai magyar ki kicsoda 2005. Losonc, 2005. CD-ROM
SZLOVZEN	A szlovákiai zenei élet magyar és magyar származású képviselői / Dobi Géza. Komárom, 2004. 135 p.
SZMI I.	Magyar írók élete és munkái 1. köt. / Szinnyei József. Bp. 1891. 1440 h.
SZMI III.	Magyar írók élete és munkái 3. köt. / Szinnyei József. Bp. 1894. 1582 h.
SZMI IV.	Magyar írók élete és munkái 4. köt. / Szinnyei József. Bp. 1896. 1492 h.
SZMI VII.	Magyar írók élete és munkái 7. köt. / Szinnyei József. Bp. 1900. 1440 h.
SZMI VIII.	Magyar írók élete és munkái 8. köt. / Szinnyei József. Bp. 1902. 1446 h.
SZMI IX.	Magyar írók élete és munkái 9. köt. / Szinnyei József. Bp. 1904. 1450 h.
SZMI XIV.	Magyar írók élete és munkái 14. köt. / Szinnyei József. Bp. 1914. 1958 h.
SZOBR	Magyar szobrászok adattára. Bp. 2000. 191 p.
SZOMB	Ki kicsoda Szombathelyen? Szombathely, 1998. 242 p.
SZOTDÍJ	SZOT-díjasok. Bp. 1981. 317 p.
SZSZB(MMK)	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei. 15. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kézikönyve. Hatvan, 1998. 940-956. p.
SZT(1956)	A Széna tériek 1956 / Eörsi László. Bp. 2004. 369 p.
SZTF	Szegedi Tanárképző Főiskola 1873-1998. Történet. Almanach. Szeged, 1998. 577 p.
TÁBKAR(1945-1956)	Tábornoki kar 1945-1956 / Maruzs Roland. Szeged. 2011. 189 p.
TÁBLEL	A magyar hadsereg tábori lelkészei 1848-49-ben / Zakar Péter. Bp. 1999. 191 p.
TAMÁSI	Tamási tabló : Életrajzok Tamásiból. Tamási, 2006. 157 p.
TÁNC	Magyar táncművészeti lexikon. Bp. 2008. 228 p.
TÁRS	A magyar társadalom lexikonja. Bp. 1930. 647 p.
TATKK(2003)	Ki kicsoda Tatabányán, Tatán, Oroszlányban? 2003. Nagykanizsa, 2003. 172 p.
TÉL	Tapolcai életrajzi lexikon. Tapolca, 2000. 269 p.
TÉL 2.	Tapolcai életrajzi lexikon 2. Tapolca, 2003. 167 p.
TÉL 3.	Tapolcai életrajzi lexikon 3. Tapolca, 2006. 198 p.
TENISZ	Magyar teniszlexikon / Árvay Sándor. Bp. 2009. 449 p.
TEOL	Teológusok lexikona / Görföl Tibor, Kánitz Mihály. Bp. 2002. 395 p.
TINNREF	Akik előttünk jártak. Miskolc, 2001. 255 p.
TMKK I.	Természettudományos és műszaki ki kicsoda? 1. köt. Bp. 1986. 505 p.
TMKK II.	Természettudományos és műszaki ki kicsoda? 2. köt. Bp. 1988. 400 p.
TOLCSVA	Híres tolcsvaiak / Pauleczki Ferenc. Tolcsva, 1994. 180 p.
TOLNA(MMK)	Tolna megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 16. Tolna megye kézikönyve. Hatvan, 1997. 577-604. p.
TOLNŐ	Tolna megyei nőlexikon / Tóttós Gábor. Szekszárd, 2002. 112 p.

TÖREMIGR	Török menedékjogot kapott magyar emigránsok rövid életrajzi összefoglalója / Hermann Róbert, Joó András, Mészáros Kálmán, Sebes István. Bp. 2010. 84 p.
TÖRTMUZ(2010)	Magyar történész-muzeológus ki kicsoda 2010. Bp. - Szeged, 2010. 184 p.
TTSZ(2)	Tábornokok és törzstisztek a szabadságharcban / Bóna Gábor. 2. bőv. jav. kiad. Bp. 1987. 426 p.
TTSZ(3)	Tábornokok és törzstisztek az 1848/49. évi szabadságharcban / Bóna Gábor. 3. átdolg. jav. kiad. Bp. 2001. 1188 p.
TTT I.	Magyarok a természettudomány és a technika történetében. Bp. 1986. 415 p.
TTT II.	Magyarok a természettudomány és a technika történetében. Bp. 1989. 319 p.
TÚRKEVE	Túrkeve lexikona / Talpalló Piroska. Túrkeve, 2000. 259 p.
TÚRKKK	Túrkevei képes ki kicsoda / Talpalló Piroska. Túrkeve, 2007. 351 p.
TÚRKKK(2)	Túrkevei képes ki kicsoda 2. Túrkeve, 2010. 400 p.
ÚJFEHÉRTÓ	Jeles személyiségek Újfehértó múltjából / Buczkó József. Újfehértó, 2004. 122 p.
ÚJHELY	Neves újhelyiek / Högye István. Sátoraljaújhely, 1986. 160 p.
ÚJPEST	Újpest lexikon. Újpest, 2002. 623 p.
UKMSZL	Új kortárs magyar színészlexikon. Bp. 1999. 659 p.
UL	Magyar utazók lexikona / Balázs Dénes. Bp. 1993. 463 p.
UMÉL	Új magyar életrajzi lexikon. 1-6. köt. Bp. 2001-2007. 7757 p.
UMIL	Új magyar irodalmi lexikon 1-3. köt. Bp. 1994. 2332 p.
UMIL(2)	Új magyar irodalmi lexikon. 2. jav., bőv. kiad. 1-3. köt. Bp. 2000. 2513 p.
ÚMMNT	Új magyar művésznévtár. 1-2. köt. / Don Péter, Lovas Dániel, Pogány Gábor. Bp. 2006. 1125 p.
UNA I.	Új nagykőrösi athenas. 1. köt. Nagykőrös, 1994. 205 p.
UNIT	Unitárius kislexikon / Kelemen Miklós. Bp. 1999. 191 p.
ÚTTÉL	Úttörőmozgalmi életrajzi lexikon / Tóth József. Bp. 2005. 127 p.
VÁCKISÉL	Váci életrajzi kislexikon / Székelyhidi Ferenc. Vác, 2011. 143 p.
VADNAP	A vadászat napszámossai / Zoltán János. Bp. 2001. 292 p.
VÁROSATYA(1931)	Amíg városatya lettem... : A főváros főtisztviselőinek és a törvényhatósági bizottság tagjainak önéletrajzgyűjteménye fényképekkel. Bp. 1931. 419 p.
VAS(MMK)	Vas megye közeleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 17. Vas megye kézikönyve 1. köt. Hatvan, 1999. 513-551. p.
VASEMNT(1991)	A szombathelyi egyházmegye névtára 1991. Szombathely, 1991. 223 p.
VASOL	Vasi olimpikonok. Szombathely, 2001. 175 p.
VECSÉS	Vecsési életrajzi lexikon és eseménynaptár 1786-1995 / Somogyi Lajos. Vecsés, 1995. 168 p.
VEMÉL	Veszprém megyei életrajzi lexikon. Veszprém, 1998. 569 p.
VEMKÉL	Veszprém megyei kortárs életrajzi lexikon. 1-2. köt. Veszprém, 2001. 1114 p.
VENDÉGLÁTÁS(2010)	Ki kicsoda a magyar vendéglátásban 2010. Bp. 2010. 189 p.
VÉRTANÚK (1848-1854)	Vértanúk könyve. A magyar forradalom és szabadságharc mártírjai, 1848-1854. Bp. 2007. 352 p.
VESZPORV	Veszprémi főorvosok / Hogya György. Veszprém, 1999. 200 p.
VESZPRÉM(MMK)	Veszprém megye közeleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 18. Veszprém megye kézikönyve 1. köt. Hatvan, 1998. 215-242. p.
VETN	A veszprémi egyházmegye történeti névtára (1630-1950) / Pfeiffer János. München, 1987. 1119 p.
VHHKA	Hittel és tettel : Vasi honismereti, helytörténeti kutatók adattára. Szombathely, 2010. 72 p.
VIGAZ	A Világ Igazai Magyarországon a második világháború alatt. Bp. - Jeruzsálem, 2009. 523 p.
VILAPP	Világostól Appomatoxig : Magyarok az amerikai polgárháborúban / Vida István Kornél. Bp. 2011. 364 p.
VITÉZALBUM	Vitézek albuma. Bp. 1939. 616 p.

VITÉZSÉGÉRT(2)	"Vitézségért" : a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Éremmel kitüntetettek a második világháborúban / Illésfalvi Péter, Kovács Vilmos, Maruzs Roland. 2. átdolg., bőv. kiad. Szeged, 2011. 184 p.
VMIK	Kislexikon. (Váci Mihály Irodalmi Kör). Tokaj, 2003. 367 p.
VMKK(2010)	Vajdasági magyar ki kicsoda 2010. / Hódi Sándor, Hódi Éva. Ada, 2010. 488 p.
VMKL	Ki kicsoda 2004 : Vajdasági magyar közéleti lexikon / Hódi Éva, Hódi Sándor. Bp. 2004. 405 p.
VMSZL	Veszprém Megyei Színházművészeti Lexikon / Veszprém, 2008. 230 p.
VSZL	A világ szobrászainak lexikona / Fábián Sándor. Bp. 2008. 892 p.
WERISTWER	Wer ist wer? : Erstes ungarndeutsches Biographielexikon / Anton Treszl. Grünstadt, 1993. 206 p.
WIW(2003)	Who is who Magyarországon : Életrajzi enciklopédia. Zug, 2003. 1344 p.
WIW(2004)	Who is who Magyarországon : Életrajzi enciklopédia. Zug, 2004. 1655 p.
WIW(2005)	Who is who Magyarországon : Életrajzi enciklopédia. Zug, 2005. 2137 p.
YMD(1953-1994)	Évek, művek, alkotók. Ybl Miklós-díjasok és műveik 1953-1994. Bp. 1995. 476 p.
YMD(1995-2003)	Évek, művek, alkotók. Ybl Miklós-díjasok és műveik 1995-2003. Bp. 2004. 61 p.
ZALA(MMK)	Zala megye közéleti személyiségei. In: Magyarország megyei kézikönyvei 19. Zala megye kézikönyve 1. köt. Hatvan, 1998. 417-438. p.
ZALAERD(1945-2010)	Erdészéletutak : Erdőmérnökök a Zalaerdőnél, jogelődeinél és a zalai erdészeti igazgatásban 1945-2010. Nagykanizsa, 2011. 205 p.
ZEGKK(1995)	Ki kicsoda Zalaegerszegen? 1995. Zalaegerszeg, 1995. 240 p.
ZEGKK(1999)	Ki kicsoda Zalaegerszegen? 1999. Nagykanizsa, 1999. 203 p.
ZÉL(1)	Zalai életrajzi kislexikon. Zalaegerszeg, 1994. 220 p.
ZÉL(2)	Zalai életrajzi kislexikon. 2. jav., bőv. kiad. Zalaegerszeg, 1997. 213 p.
ZÉL(3)	Zalai életrajzi kislexikon. 3. jav., bőv. kiad. Zalaegerszeg, 2005. 287 p.
ZKK(2000)	Ki kicsoda Zala megyében? 2000. Nagykanizsa, 2000. 774 p.
ZKK(2005)	Ki kicsoda Zala megyében? 2005. Nagykanizsa, 2006. 473 p.
ZSL	Zsidó lexikon. Bp. 1929. 1087 p.
ZSMORV	Zsidó származású magyar orvosok / Alexander Emed. Bp. 2011. 537 p.
ZSOL	Jeles magyar zsidó orvosok lexikona / Gergely András. Bp. 2001. 116 p.

5. sz. melléklet: A források területi és szakterületi tematikus mutatója

A sokrétűen szerteágazó forrásjegyzékben történő eligazodást számos különféle metszetű segédlet könnyíti meg a felhasználók számára, amelyek a Google Drive-on keresztül folyamatosan az aktuális állapotot közvetítik az érdeklődőknek. Az alábbi hozzáférhetőségek a Magyar Életrajzi kalauz honlapjának „Online MÉK” Forrásjegyzék menüpontján (<http://mabi.hu/page/index.php/online-mek/forrasjegyzek>) keresztül közvetlenül behívhatók.

A fenti lineáris, egy szempont szerinti megközelítéseken túl szükségesnek éreztünk egy olyan állandóan karbantartott tartalmi feltárást, amely a források tekintetében területi (földrajzi) illetve tematikus (szakterületi) alapon besorolja az egyes forrásokat. *E modul első verziója az alábbiakban tanulmányozható.* (A kódok feloldása dolgozatunk végén, az 5. számú melléklet „Magyar Életrajzi Kalauz forrásjegyzéke” című táblázatban található.) E felosztási logika szerint egy-egy forrásnál élnünk kellett a többes (esetenként hármás-négyes) felvétel lehetőségével.

Például a Kisalföldi művészeti lexikon a művészetben belül kiemelten a képzőművészekkel foglalkozik és Győr-Moson-Sopron illetve Vas megyét öleli fel. E négy „besorolási adat” lexikális vájtűlűek számára kiegészíthető lenne a kisebb reprezentációjú építészeti kategóriával illetve területileg Veszprém megye nyugati (Pápa vidéke) szélével, de a források nem kis részében hasonló dilemma merül fel és arra törekedtünk, hogy a leginkább jellemző sajátosságok alapján soroljuk be az adattárakat. A használói komfort érdekében a mindenre kiterjedő precizitás igényét tudatosan korlátoztuk.

A forráslista területi és szakterületi besorolása

1. Általános művek: ATHENAS, DKA 1, DKA 2, DKM, EH, EH kieg., FONT, GEISTUNG, GMI I., GMI II., GMI II. kieg., KÁSZD, KATVIL, KK'37, KK'92, KK'94, KK'96, KK'98, KK'2000, KK'2000(pót), KK'2002, KK'2004, KK'2006, KK'2009, KER, KER III., KER IV., KFÖTAN-1, KFÖTAN-2, KÖZALK(1939), LEGUJABB, MÁGNÁSOK, MÉKADAT, MÉKSAJT, MÉL I., MÉL II., MÉL III., MÉL IV., MKK'90, NÉVTÁR, PH(5), PH(6), RAGADV, RÚL, RÚL KIEG, SZMI I., SZMI III., SZMI IV., SZMI VII., SZMI VIII., SZMI XIX., SZMI XIV., TÁRS, UMÉL, WERISTWER, WIW(2003), WIW(2004), WIW(2005), ZSL

2. Szakterületi megoszlás

2.1 Általános tudományos művek: FÉL, KOLTUD, MAKÜL, MEGYTÉL I., MTAA 1980., MTAA 1985., MTAA 1991., MTAA 1997., MTAKK(2000), MTAKÖZT(1999), MTAKÜLSÖKÖZT, MTL, NÖTUD, NYUPAK, ODJ(1999), ODJ(2000), ODJ(2001), ODJ(2002), SZE(1996)

2.2 Társadalomtudomány

2.2.1 Egyház: BENC, CALVAS, DEBREFKOLL(1549-1925), EGYH-LEV(2000), EGYH-LEV(2003), ESZTÉRS, ESZTKAN(1100-1900), ESZTKAN(1900-1985), ESZTPAP(1892-2006), EVARC, EVLEDT(1783-1920), HVKPS(1-3), HVKPS(1)[2], HVKSZERZ(1-2), JEPD, JEZS, KALÉRS, KOLREFTAN(1895-1948), MKL, MKL(PÓT), PEL, PIAR, PREMJÁSZ, PÜSPÖKÖK, RMGY, SZB, SZÉKEMNT(1988), SZFVÁRPÜSP(1777-2010), TÁBLEL, TEOL, TINNREF, UNIT, VASEMNT(1991), ZSL

2.2.2 Földrajz: GEOGR(2001), GEOGR(2009), RMGL, UL

2.2.3 Hadügy: AEP, ÁLDOZATOK(1956), ÁVH(1953-1956), BÉKEPOR I., BÉKEPOR II., BÉKEPOR III., CORV(1956), CSENDŐRSVEZ(1919-1945), EMISZ, GULAG, HFSZ, HFSZ kieg., HFV(1919-1944), HFV(1919-1944)/kieg./, HONVMIN, HUSZÁRTISZT(1938-1945), HUSZÁRTISZT(1938-1945)[2], KATVEZ(2), KÉZI(1956), KLK, KORONAŐRÖK, LÉGIÁSZ, LHH, RÁKTÁB, SZÁZ(1848/49), SZT(1956), TÁBKAR(1945-1956), TÁBLEL, TTSZ(2), TTSZ(3), VÉRTANÚK(1848-1854), VILAPP, VITÉZALBUM, VITÉZSÉGÉRT(2)

2.2.4 Közgyűjtemény: BARALIB, EGYHLEV(2000), EGYHLEV(2003), GYMSKVT, KF(2000)Ksz., KF(2003)Ksz., KF(2006)Ksz., LEVÉLTNEKR, MÚZ, SKKK, TÖRTMUZ(2010)

2.2.5 Gazdaság: GAZDKK(2001), GAZDKK(2003), GAZDKK(2005), GAZDKK(2007), GAZDKK(2010), VENDÉGLÁTÁS(2010)

2.2.5.1 Közlekedés: MÁVVEZ(1868-2008), REP

2.2.6 Média: KKH, KÖNYV(2005), MTVARC

2.2.7 Művészet: DKPMKK, KML(1998), KML(2012), ML, MAMŰL, SZOTDÍJ

2.2.7.1 Építészet: MOÉP, YMD(1953-1994), YMD(1995-2003)

2.2.7.2 Film: FILM, FILMVIL, FL, HANGOSFILM(1931-1944), KKMFF

2.2.7.3 Irodalom: CIG, CSMIL, DEBRIL, GYEREKIR, HUMOR, JUMIL, KIL, KKMGY(2), KMIK, KORMI, KORTARC, MIÉV'94, MIÉV'95/96, MIÉV'97, MIÉV'98, MIÉV'99, MIÉV(2000), MIÉV(2001), MIL, MIRKAN(1900-2010), MSZOCIR, RMIL, SZABIT, UMIL, UMIL(2), VMIK

2.2.7.3.1 Álnevek: DÁL, GÁL, MSZOCIR

2.2.7.4 Képzőművészet: BEMM, DEKA, DMKL, ERMŰ, FESTFÉNY(1840-1880), FGÉL, FGÉL(2), GYKKH, HUMOR, JÁSZKÉPZ, KARIKATURISTÁK(1848-2007), KERÁM (1945-1998), KIV(1), KIV(2), KML(1998), KML(2012), KOMMŰL, MFGA, MKF(1903-2005), MMSZOBOR, NAGYBÁNYA, NI, NUMIZPANT, SVÁRKÉPZ, SZEMKL, SZOBOR, ÚMMNT, VSZL

2.2.7.5 Színház: HTMSZL, HTMSZL 2., HTMSZL 2. (FÜGGELÉK), KMSZL, MSZL, SZEGSZÍN, SZKL, SZL, UKMSZL, VMSZL

2.2.7.6 Tánc: BAL, TÁNC

2.2.7.7 Zene: BRZL, CZIGÁNYZENÉSZEK, HEGKÉSZ, KKMZ I., KKMZ II., LN, MÉNL, POP-ROCK, SZLOVZEN

2.2.8 Néprajz: BETYÁR, CZIGÁNYZENÉSZEK, MÉNL, NI, NL

2.2.9 Pedagógia: ÁLLATORV(1818-2004), ASZÓDPED, BDF(2006), CELLGIMNTAN (1946-1953), DATE, DEBREFKOLL(1549-1925), DOTE, ERDÉSZFELS, FELNKÉPZKK, FIFL, GEORGIKON, JEPD, JPGYMS, KOLREFTAN(1895-1948), KÖZKKSZSZB, KSTM, MEGYTÉL I., META, OKT(2005), OKT(2007), PEDARC(2002), PEDARC(2003), PEDARC(2004), PEDARC(2005), PEDARC(2006), PEDARC(2007), PEDARC(2008), PEDARC(2009), PEDARC(2010), PEDARC(2011), PEDARC(2012), PIT, PKK, PL(1976-79), PL(1997), PPL, PROFARC, SELMEC, SOL, SZABALMAT, SZA(1996), SZA(1997), SZTF, ÚTTÉL

2.2.10 Politika: BALPARC, BMNMA, BMPP, KMTL, MPL(1), MPL(2), NÉPKÉPV (1848/49), RECSK(2), RMOTA(1825-1848)

2.2.10.1 Tisztségviselők: ABTA, BKN I., BKN II., BMK(4), BMK(5), BPPOLGMEST, ÉLETUTAK, ELHALLG(1956-1990), FŐMÉLT, FŐMÉLT(2), HKTA, FMF, KINCSTART, KÖZIG(1996), KÖZIG(2000), KÖZIG(2003), KÖZIG(2006), KÖZIGBESZ(2005), MPL(1), MPL(2), OGYELN, POLGMEST(1990-2002), POSTA(1940), RÁKSZEN, RF, VÁROSATYA (1931), RMOTA(1825-1848)

2.2.11 Sport: ALZSÁK, AT, ERDOLIMP, KKMS, LABDARGÓLK, MFVB, MOL(2009), NÓGROLIMP, OLIMP, OLIMP(1896-2004), OLIMPKÉRD, SAK, SL, TENISZ, VASOL

2.2.12 Történettudomány: EGYHLEV, TÖRTMUZ(2010), RÉGÉSZKK

2.3 Természet- és alkalmazott tudományok

2.3.1 Földrajz: GEOGR(2001) GEOGR(2009), METÉL, UL

2.3.2 Mezőgazdaság: ÁLLATORV(1818-2004), ATÉ, ÁTN, BIOGR, DATE, ERDÉSZ-FELS, GEORGIKON, JVRM, KÖRNYVÉD(2005), MEZG, SOL, SZÉKERD, VADNAP, ZALAERD (1945-2010)

2.3.3 Műszaki tudományok: ALU, CSILL, FÖLDARC I., FÖLDARC II., FÖLDARC III., GÁBD, GTEKK, HIDROL, MTKK, SOL, TMKK I., TMKK II., TTT I., TTT II.

2.3.4 Orvostudomány: BIOGR, DOTE(3), FA, GYÓGYSZ, GYORVÉL I., MARKEM-LÉK, MINDSZENT(2), MSZÉA(2), NEUR, NEUROBIOL(1850-2000), ORVÉL, SZA(1997), VESZPORV, ZSMORV, ZSOL

3. Területi megoszlás

3.1 Magyar Köztársaság (megyék)

3.1.1 Bács-Kiskun: BAJA, BAJA 2., BKK(MMK), KALÉRS, KÉL

3.1.2 Baranya: BARANYA(MMK), MOHÁCS(1997), PBKK, PÉCS-KK(2000), PÉCSLEX, PÉPA(2), PROFARC, SIKLÓS

3.1.3 Békés: BCSABA(1999), BÉKÉS, BÉKÉS(MMK), CSABÉL, GÁDOROS, GYOMA-ENDRŐD, KKB, ORJEL, SARKAD(2005), SZARVASARC, SZARVKK(1990-2000), SZARVKK(2000-2010)

3.1.4 Borsod-Abaúj-Zemplén: ALSÓZSOLCA, BAZ(MMK), BAZ-TABLÓ, BORSHONKK (2007), BORSHONKK(2009), MISKÉL, SÁTLEX, TINNREF, TOLCSVA, ÚJHELY

3.1.5 Csongrád: ALGYÓ, CSONGRÁD(MMK), HÉL, HÓDMEZ, MINDSZENT(2), SZA(1996), SZA(1997), SZEGED, SZEGSZÍN, SZENTES, SZTF

3.1.6 Fejér: FEJÉR(MMK), FEMÉL, SZÉKEMNT(1988), SZFVÁR(2000), SZFVÁRPÜSP (1777-2010)

3.1.7 Győr-Moson-Sopron: CSORNA, GYÉL, GYÉL(2) GYKK(1997), GYMS(MMK), GYMSKVT, GYORVÉL I., GYŐRJOGALM, HELYTGYS, JPGYS, KAPUVÁR, KML(1998), KML(2012), MOSÉL, NYDKK(2003), NYUPAK, SOPRAR(2000), SOPRAR(2002), SOPROGY(1848-2004), SVÁRKÉPZ

3.1.8 Hajdú-Bihar: DATE, DEBREFKOLL(1549-1925), DEBRIL, DEKA, DOTE(3), HAJDÚNÁNÁS, HB(MMK), KSTM, PEDARC(2002), PEDARC(2003), PEDARC(2004), PEDARC(2005), PEDARC(2006), PEDARC(2007), PEDARC(2008), PEDARC(2009), PEDARC (2010), PEDARC(2011), PEDARC(2012)

3.1.9 Heves: EGER604, EGERARC, HATVAN, HEVES(MMK), RECSK(2)

3.1.10 Jász-Nagykun-Szolnok: JÁSZ(2), JÁSZKÉPZ, JNSZKK(2011), KSTM, MEZŐ-TÚR, TÜRKEVE, TÜRKKK, TÜRKKK(2)

3.1.11 Komárom-Esztergom: DOROG, ESZTÉRS, ESZTKAN(1100-1900), ESZTKAN (1900-1985), KE(MMK), TATKK(2003)

3.1.12 Nógrád: BGYARMAT, BGYARMAT 2., BGYARMAT 3., BJP, NÓGRÁD(MMK), NÓGROLIMP

3.1.13 Pest: ASZÓDPED, BPPOLGMEST, BUDAPEST(MMK), DKESZIARC, DKPMKK, ÉRD, FÓT, NKÓR, PEST(MMK), SZENTARC I., SZENTARC II., ÚJPEST, UNA I., VÁCKISÉL, VECSÉS

3.1.14 Somogy: BALATONARC, BALATONARC II., DÉL-BALATON(2000), KVÁR (2002), NAGYBERKI, SIÓFOK(1996), SKKK, SOMALK(1998), SOMÉL, SOMKÉPZ(1780-1945), SOMOGY(MMK)

3.1.15 Szabolcs-Szatmár-Bereg: ARCÉLEK(SZ-SZ-B), BAZTABLÓ, KÖZKKSZSZB, KSTM, SZABIT, SZSZB(MMK), ÚJFEHÉRTÓ

3.1.16 Tolna: APT, BONYHÁD, DFT, DFT II., PAKSÉL, SZEKSZÁRD(2002), TAMÁSI, TOLNA(MMK), TOLNÓ

3.1.17 Vas: BDF(2006), CALVAS, CELLGIMNTAN(1946-1953), ÉS, KEMLEX, KIV 1., KIV 2., KML(1998), KML(2012), KÖHEL, KÖRMIL, MARKEMLÉK, NYDKK(2003), NYUPAK, SZOMB, VAS(MMK), VASEMNT(1991), VASOL, VHHKA

3.1.18 Veszprém: AJKA, AJKA 2., BALATONARC, BALATONARC II., BFÜRÉL, BFÜRKIT(1978-2003), DEVÉL, NYDKK(2003), NYUPAK, PPL, RÉVFÉL I., TÉL, TÉL 2., TÉL 3., VEMÉL, VEMKÉL, VESZPORV, VESZPRÉM(MMK), VETN, VMSZL

3.1.19 Zala: BALATONARC, BALATONARC II., GEORGIKON, KESZTHÉL, KESZTHELY(1996), NAGYKAN(1995), NAGYKAN(1999), NYDKK(2003), NYUPAK, ZALA(MMK), ZALAERD(1945-2010), ZEGKK(1995), ZEGKK(1999), ZÉL(1), ZÉL(2), ZÉL(3), ZKK(2000), ZKK(2005)

3.2 Külföldi magyarság: BNYIL, GYKKH, HTMSZL, HTMSZL 2., HTMSZL 2. (FÜGGELEK), MAKÜL, MALBUM(1956), MEIL(1990-1992), MEIL II. kieg., MEIL(2000), MNAGYV, MTAKÜLSŐKÖZT, PH(5), PH(6)

3.2.1 Amerikai Egyesült Államok: AMARC, DHIA, HIA, LHH, VILAPP

3.2.2 Ausztrália / Új-Zéland: AUSÚZ

3.2.3 Erdély: BEMM, EME, EMKK, EMKK(2010), ERDLEX, ERDOLIMP, ERMŰ, JEPD, KER III., KKACS, KOLREFTAN(1895-1948), KOLTUD, RMIL, RMKK

3.2.4 Franciaország: MKF(1903-2005)

3.2.5 Jugoszlávia: DÉLVIDÉK, DMKL, JUMIL, LENTARC, SZAB-ALMAT, VMKK (2010), VMKL

3.2.6 Kanada: DHIA, HIA, MIRKAN(1900-2010)

3.2.7 Kárpátalja: KÁRP, KMHKL, KMK

3.2.8 Szlovákia: CSMIL, CSMIL(2), FCSALLARC, HA, JEL, KKKP, NÓGRÁD(1999-2000), PREMJÁSZ, ROZSNYÓ, SELMEC, SOL, SZLOVKK(2001), SZLOVKK(2005), SZLOVZEN

3.2.9 Törökország: TÖREMIGR